

WÓJT GMINY MACIEJOWICE

**ZMIANA STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY MACIEJOWICE**

-projekt -



Załącznik Nr 1
do uchwały Nr
Rady Gminy Maciejowice
z dniar.

Spis treści

WSTĘP.....	5
I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY.....	6
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO POŁOŻENIA, PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU ORAZ ŁADU PRZESTRZENNEGO I JEGO OCHRONY	6
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA	7
2.1. Stan i funkcjonowanie środowiska	7
2.1.1. Położenie fizycznogeograficzne - geomorfologia	7
2.1.2. Budowa geologiczna	7
2.1.3. Wody powierzchniowe	8
2.1.4. Gleby i warunki agroekologiczne	9
2.1.5. Ekosystemy leśne – leśna przestrzeń produkcyjna	9
2.1.6. Warunki klimatyczne	10
2.1.7. Przyrodnicze obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów szczególnych	11
• Natura 2000	11
Dolina środkowej Wisły	11
Bagna Orońskie	12
• Rezerваты przyrody	12
• Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu	13
• Pomniki przyrody	13
2.1.8. Lokalne uciążliwości i zagrożenia środowiskowe	13
• Zanieczyszczenie powietrza	13
• Zanieczyszczenie wód	14
• Hałas	15
• Pola elektromagnetyczne	15
• Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	16
3. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	17
4. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	17
5. WYSTĘPOWANIE ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH	20
6. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA W TYM STAN PRAWNY GRUNTÓW	21
6.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	21
6.2. Stan gruntów rolnych	22
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU I FUNKCJONOWANIA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	22
7.1. Urbanistyka	22
7.2. Architektura sakralna	23
7.3. Założenia rezydencjonalne	24
7.4. Obiekty użyteczności publicznej	24
7.5. Budownictwo	25
7.6. Zabytki techniki	25
7.7. Parki	26
7.8. Cmentarze	27
7.9. Zabytki archeologiczne	27
7.10. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne	31
7.11. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków	31
7.12. Wykaz obiektów w ewidencji zabytków	32
7.13. Wykaz dóbr kultury współczesnej	33
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA, ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA ORAZ POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	34
8.1. Ludność	34
8.2. Aktywność ekonomiczna ludności	36
8.3. Budżet gminy	38
8.4. Komunikacja zbiorowa	38
8.5. Zasoby i warunki mieszkaniowe	85
8.6. Handel i usługi	39
8.7. Szkoły. Przedszkola	39
8.8. Zdrowie	39
8.9. Kultura. Sport. Rekreacja	39

8.10. Bezpieczeństwo ludności i jej mienia	40
8.11. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	40
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH	42
9.1. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody	41
9.2. Obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków	42
9.3. Obiekty i obszary chronione na podstawie innych niż powyższe przepisy odrębne	42
9.3.1. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych	42
• Grunty rolne i leśne	42
• Gleby pochodzenia organicznego	42
• Lasy ochronne	42
10. UWARUNKOWANIA KOMUNIKACYJNE	43
10.1. Uwarunkowania i przesądzenia wynikające z planów nadrzędnych	43
10.2. Istniejący układ komunikacyjny	43
• Powiązania komunikacyjne:	43
• Podstawowy układ komunikacyjny wewnętrzny gminy tworzą następujące drogi:	43
• Natężenie ruchu na podstawowych drogach w gminie	45
• Układ komunikacji zbiorowej – autobusowej	45
10.3. Komunikacja zbiorowa	
10.4. Obsługa techniczna motoryzacji	47
11. UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	47
11.1. Gospodarka wodno-ściekowa	47
11.2. Gospodarka odpadami	47
11.3. Zaopatrzenie w ciepło	47
11.4. Zaopatrzenie w gaz ziemny	48
12. UWARUNKOWANIA DOTYCZĄCE ELEKTROENERGETYKI	48
12.1. Uwarunkowania zewnętrzne	48
12.1.1. Ponadlokalne sieci najwyższych (NN) i wysokich napięć (WN)	48
12.1.2. Źródła energii elektrycznej średniego napięcia 15 kV	49
12.1.3. Magistralne linie SN 15kV	49
12.2. Uwarunkowania wewnętrzne	50
12.2.1. Lokalne sieci dystrybucyjne średniego napięcia (SN) 15 kV i niskiego napięcia (nN) 0,4 kV	50
13. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	52
II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	53
1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	53
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE 56SPOD ZABUDOWY	56
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW	58
3.1. Zasady ochrony zasobów i walorów środowiska, przyrody i krajobrazu	58
3.1.1. Ochrona zasobów środowiska	58
3.1.2. Ochrona walorów krajobrazowych	58
3.1.3. Prawna ochrona przyrody	59
• Natura 2000	59
• Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu	59
• Rezerваты	60
• Pomniki przyrody	61
3.2. Zasady ochrony środowiskowych warunków jakości życia	62
3.2.1. Ochrona przed zanieczyszczeniami powietrza	62
3.2.2. Ochrona przed hałasem	62
3.2.3. Ochrona wód podziemnych	62
3.2.4. Gospodarka odpadami	63
4. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	63
4.1. Leśna przestrzeń produkcyjna	63
4.1.1. Zalesienia	63
4.1.2. Ochrona terenów leśnych tym lasów ochronnych	63
4.2. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	64
5. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO 65I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	65

5.1. Obszary objęte ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	65
5.2. Obiekty znajdujące się w ewidencji zabytków	65
5.3. Obiekty i obszary proponowane do objęcia ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	66
5.4. Strefowanie krajobrazu kulturowego oraz ustalenia w poszczególnych strefach	66
5.5. Strefy ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych i warunki działania w tych strefach	67
5.6. Dobra kultury współczesnej	70
6. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI	70
7. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	72
7.1. Gospodarka wodno-ściekowa	72
7.2. Usuwanie odpadów stałych	73
7.3. Zaopatrzenie w ciepło i gaz	74
8. KIERUNKI ROZWOJU ELEKTROENERGETYKI	74
8.1.1. Sieci przesyłowe najwyższych napięć 400 kV i 220 kV	74
8.1.2. Sieci dystrybucyjne wysokiego napięcia 110 kV	75
8.1.3. Sieci dystrybucyjne średniego napięcia 15 kV	75
8.2. Kierunki rozwoju lokalnych sieci dystrybucyjnych	75
9. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	78
10. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM	78
11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	79
12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY ..	80
13. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH	81
14. OBSZARY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000M2 ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH	81
15. OBSZARY DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPORWADZENIA ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	81
16. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH	82
17. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI	82
18. INNE OBSZARY PROBLEMOWE	82
III. SYNTEZA I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ STUDIUM	83
Spis map	84

WSTĘP

Podstawę do podjęcia prac nad niniejszym Studium stanowi uchwała Nr XI/56/07 Rady Gminy Maciejowice z 12 lipca 2007r. oraz jej zmiana wprowadzona uchwałą nr XII/64/07 z dnia 11 września 2007r.

Projekt Studium przygotowano w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami) w zakresie określonym w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1233). Niniejszy projekt nawiązuje do Studium uchwalonego uchwałą nr XXIX/145/98 z dnia 30 marca 1998r. Rady Gminy Maciejowice z dnia 30 marca 1998 roku dostosowując jego ustalenia do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju gminy.

Zmiany dotyczą w szczególności:

- wprowadzenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, letniskową, usługową i związaną z działalnością gospodarczą;
- zmiany w funkcjonowaniu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- wprowadzenia obszarów dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne;
- wyznaczenie obszarów powierzchniowej eksploatacji złóż kopalin naturalnych,
- wyznaczenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- wskazania obszarów przewidzianych do zalesień.

INFORMACJE O ZESPOLE AUTORSKIM

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zwany dalej Studium został opracowany przez mgr inż. arch. Małgorzatę Sienkiewicz-Januskiewicz posiadającą uprawnienia urbanistyczne nr 880/89 oraz nr członkowski Okręgowej Izby Urbanistów - WA- 187 z zespołem w składzie mgr Jacek Skorupski, dr Anna Adamczyk-Habib i dr Stefan Białczak (uprawnienia do projektowania w planowaniu przestrzennym nr 398/88, numer członkowski Okręgowej Izby Urbanistów – WA-012), mgr inż. Marek Samoder oraz mgr Marzena Czajka.

CZĘŚCI SKŁADOWE STUDIUM

Opracowanie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maciejowice”, składa się z następujących części:

- część tekstowa Studium – załącznik Nr 1 do uchwały Rady Gminy Maciejowice, zawierająca uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy oraz syntezę i uzasadnienie przyjętych rozwiązań,
- część graficzna Studium – mapy w skali 1:10000 - załącznik Nr 2 zawierający kierunki zagospodarowania przestrzennego wykonany na mapie topograficznej oraz część graficzna Studium zawierająca uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wykonane na mapie topograficznej w skali 1:10000 ,
- rozstrzygnięcia Rady Gminy o sposobie rozpatrzenia uwag do Studium – załącznik Nr 3 do uchwały Rady Gminy.

I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO POŁOŻENIA, PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU ORAZ ŁADU PRZESTRZENNEGO I JEGO OCHRONY

Gmina Maciejowice jest gminą wiejską w powiecie garwolińskim. Sąsiadujące z nią gminy to: Wilga, Łaskarzew, Sobolew i Trojanów w powiecie garwolińskim i Stężyca w powiecie ryckim w województwie lubelskim. Południowo-zachodnią granicę gminy stanowi rzeka Wisła, za którą znajdują się gminy Magnuszew i Kozienice.

Gmina Maciejowice znajduje się na obszarze określonym w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego* jako *Obszar Największych Wpływów Aglomeracji Warszawskiej*. W odniesieniu do gminy wpływy te dotyczą zwłaszcza możliwości zbytu produkcji warzywniczej i możliwości pracy w Warszawie.

Przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie: nr 801 prowadząca z Warszawy do Puław i nr 807 z Maciejowic do Łukowa. Odległości drogowe z miejscowości gminnej Maciejowice wynoszą: do Warszawy około 80 km, do Garwolina około 25 km.

Powierzchnia gminy wynosi 173,7 km². W strukturze tej powierzchni zaledwie 49,4% stanowią użytki rolne, co wynika z dużej lesistości gminy (37,2%). 6,3% stanowią wody, a 7,7% pozostałe grunty i nieużytki.

Na terenie gminy dominuje zabudowa zagrodowa. Coraz większą rolę odgrywa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa, która koncentruje się w miejscowości gminnej Maciejowice oraz w Oblinie i Samogoszczy, a także letniskowa skupiającą się w miejscowościach atrakcyjnych krajobrazowo położonych w sąsiedztwie zwartych kompleksów leśnych..

Obecnie polityka przestrzenna gminy Maciejowice realizowana jest zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Maciejowice uchwalonym przez Radę Gminy w Maciejowicach uchwałą nr XXIX/145/98 z dnia 30 marca 1998r. Dotychczas obowiązujące Studium jest nieaktualne na dzień dzisiejszy w świetle obowiązującej ustawy. Wstępne analizy, w tym ocena aktualności obowiązującego Studium wykazały konieczność wprowadzenia zasadniczych zmian merytorycznych. Przedmiotowa zmiana Studium uwzględni zmieniające się potrzeby i możliwości rozwojowe gminy jak również obejmie pełny zakres i formę studium określoną w obowiązujących przepisach.

Na podstawie złożonych wniosków do niniejszego Studium przewiduje się na terenie gminy znaczny ruch budowlany. Będzie miał on miejsce głównie w takich miejscowościach jak: Maciejowice, Oblin, Samogoszcz, Oronne, Podwierzbie, Domaszew. Są to miejscowości powiązane drogami wojewódzkimi. Posiadają korzystną strukturę ludności oraz koncentrują największą liczbę podmiotów gospodarczych.

Gmina Maciejowice składa się z 34 sołectw z których jedynie miejscowość Podzamcze posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Na terenie pozostałych miejscowości wydawane są decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego na podstawie przepisów szczególnych.

Decyzje o warunkach zabudowy głównie dotyczą zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej. Decyzje celu publicznego na terenie gminy wydawane są głównie w zakresie linii elektroenergetycznych, wieży telefonii komórkowej, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Zjawisko to nie jest zgodne z zasadą ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju.

Z uwagi na powyższe zachodzi pilna potrzeba do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z kierunkami przyjętymi w Studium. Plan miejscowy należy uznać za najskuteczniejsze narzędzie w sprawach przeznaczenia terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zabudowy i zagospodarowania przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój za podstawę tych działań. W pierwszej kolejności powinien być opracowany miejscowy plan dla miejscowości gminnej Maciejowice z uwagi na ochronę zachowanego w dobrym stanie układu urbanistycznego miejscowości, przygotowania nowych terenów pod działalność gospodarczą oraz wyznaczenia terenów związanych z zabudową mieszkaniową i usługami, które wymagają wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz obsługę komunikacyjną.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJACE ZE STANU ŚRODOWISKA

2.1. Stan i funkcjonowanie środowiska

2.1.1. Położenie fizycznogeograficzne - geomorfologia

Cały obszar gminy położony jest w obrębie *Niziny Środkomazowieckiej* wchodzącej w skład podprovincji Nizin Środkowopolskich. Pod względem geomorfologicznym jest to najniższej położona część nizin mazowiecko-podlaskich, którą charakteryzuje zbieganie się dużych dolin rzecznych dorzecza środkowej Wisły. Wysokości bezwzględne tej jednostki na terenie gminy Maciejowice mieszczą się w granicach od 98 do 120 m a formy terenu występujące na omawianym obszarze powstały głównie w wyniku procesów fluwialnych, denudacyjnych i eolicznych. W krajobrazie dominują równiny denudacyjne i tarasy rzeczne, urozmaicone występowaniem wydym. Część obszaru gminy Maciejowice znajduje się na obszarze mezoregionu fizycznogeograficznego zwanego Doliną Środkowej Wisły. Na tym obszarze Wisła rozlewa się szeroko w korycie występują kępy i mielizny. W obrębie doliny Wisły zaznaczają się dwa tarasy: zalewowy i nadzalewowy. Taras zalewowy występuje w dwóch poziomach rozdzielonych krawędzią o względnej wysokości ok. 3 m. Niższy taras zalewowy występujący wzdłuż całej doliny ma zmienną szerokość od ok. 50 m w rejonie miejscowości Wróble, Wargocin, Podwierzbie do ok. 1,5 km w rejonie Krasek Górnych i Pasternik. Omawiany taras jest wyniesiony 0,5 – 2,5 m nad średni poziom wody w rzece i przeważnie zalewany wodami powodziowymi. Taras zalewowy wyższy występuje fragmentarycznie. Jego szerokość waha się od 3 m do 4 km. Wznosi się on na wysokość 1,5 – 5,0 m nad poziom tarasu zalewowego niższego. Taras nadzalewowy występuje wzdłuż całej doliny Wisły. Jego szerokość wynosi od 2,5 km do 5,5 km na południowym – wschodzie. Wyniesiony jest 2,5 – 8,0 m ponad poziom tarasu zalewowego wyższego. Na tarasie nadzalewowym występują liczne wydmy i podmokłości. Północno - wschodnia część gminy znajduje się w obrębie mezoregionu Równiny Garwolińskiej. Jest to piaszczysto – gliniasta równina denudacyjna. Na terenie gminy osiagająca wysokość 120-138 m. n.p.m. Powierzchnia wysoczyzny porozcinana jest dolinami rzek Okrzejki, Pytlochy, Promnika oraz ich bezimiennych dopływów. Doliny rzek posiadają poziomy tarasowe nawiązujące do tarasów doliny Wisły. Liczne na wysoczyźnie dolinki erozyjno – denudacyjne tworzą sieć drobniejszych form powiązanych z dolinkami rzek i ich dopływów. Są one przeważnie zabagnione i prowadzą niewielkie ilości wód powierzchniowych.

2.1.2. Budowa geologiczna

Gmina Maciejowice znajduje się w obrębie zbudowanej ze skał permio - mezozoicznych i najniższego trzeciorzędu środkowej części niecki brzeżnej zwanej niecką warszawską. Powyżej tej struktury występują skały trzeciorzędu i czwartorzędu. Utwory mezozoiczne są lekko sfałdowane i pocięte licznymi uskokami przebiegającymi w przybliżeniu równolegle do linii

Mława – Garwolin. Skąły mezozoiczne niecki warszawskiej osiągają znaczne miąższości około kilku tysięcy metrów. Strop utworów mezozoicznych budują przeważnie margle i wapienie kredy górnej. Utwory trzeciorzędowe omawianego obszaru to oligoceńskie piaski glaukonitowe z niewielkimi wkładkami iłó, miocene ły i piaski z wkładkami węgla brunatnego, pliocenne ły pstre z przewarstwieniami piasków drobnych. Strop pliocenu występuje na głębokości ok. 80 m poniżej poziomu terenu. Ponad osadami pliocenu a w południowo-zachodniej części (Podoblin – Grądk) miocenu występują osady czwartorzędowe.

Proces tworzenia się doliny Wisły rozpoczął się w okresie zlodowacenia południowopolskiego, kiedy to nastąpiła wzmożona działalność erozyjna umożliwiająca powstanie wyraźnej doliny w rzeźbie podłoża czwartorzędu. Następnie została ona wypełniona osadami prawdopodobnie wodnolodowcowymi i rzecznyymi. Utwory zlodowacenia południowopolskiego na wysoczyźnie zachowały się fragmentarycznie. Głina zwałowa na powierzchni terenu odsłania się na krawędzi wysoczyzny w okolicy Oronnego.

W okresie interglacjału mazowieckiego dolina Wisły została wypełniona piaszczystymi i żwirowymi osadami rzecznyymi.

Najbardziej zróżnicowane, dwudzielne serie tych osadów powstawały w okresie zlodowacenia środkowopolskiego. W dolinie Wisły zostały one całkowicie zniszczone. Jedynie pewne fragmenty piasków wodnolodowcowych rozdzielonych gliną występują na krawędzi wysoczyzny w rejonie Oronnego. W obrębie zaś samej doliny na osadach interglacjału mazowieckiego leżą piaski różnoziarniste z poziomem otoczków, akumulowane w okresie interstadialnym. Osady te wypełniają dno dwukrotnie szerszej niż interglacjalna doliny. W tym okresie ustalił się także dzisiejszy przebieg doliny Wisły. W okresie interglacjału eemskiego w dolinach rzecznych akumulowane były piaski, żwiry i otoczaki rzeczne. Zlodowacenie północnopolskie spowodowało akumulację piasków i żwirów wodnolodowcowych, budujących taras nadzalewowy. Ostatecznie dolina Wisły i taras zalewowy zostały ukształtowane w holocenie. Miąższość piasków, żwirów i mad tarasu zalewowego wynosi kilka metrów.

W dolinie Wisły można wyróżnić trzy tarasy: plejstocenne wysokie i średnie oraz holocenne niskie. Do tarasu wysokiego zalicza się taras erozyjny ciągnący się od Ryk do Oronnego. Taras średni to taras nadzalewowy, wykształcony wzdłuż całej Wisły i wszystkich jej większych dopływów. Na powierzchni wyższych tarasów średnich występują dobrze wykształcone wydmy, a w partiach niższych mady. Wysokość tych tarasów nad poziom rzeki wynosi kilka metrów. Taras najniższy to taras zalewowy. W dolinie Wisły ma on dwa lub trzy stopnie. Charakteryzuje się młodą rzeźbą powierzchni, występowaniem meandrów, starorzeczy, torfowisk. Procesy denudacyjne i akumulacyjne spowodowały zaś obniżanie się wzniesień, łagodzenie stoków i wypełnianie obniżen wysoczyzny morenowej. W holocenie następował również proces tworzenia się wydym.

2.1.3. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Maciejowice położony jest w dorzeczu Wisły, ponadto Wisła stanowi zachodnią granicę gminy (411,5 – 442,2 km biegu rzeki). Na terenie gminy sieć rzeczna stanowią jej prawostronne dopływy: Okrzejka, Bączycha, Promnik. Koryto Wisły na tym odcinku jest bardzo szerokie, miejscami dochodzi do 900 m. W obrębie tarasu zalewowego licznie występują starorzecza, stanowiące naturalne zbiorniki wód stojących. Innymi obiektami małej retencji na terenie gminy są stawy Wapnice położone na wschód od Maciejowic i stawy hodowlane Podzamcze.

Promnik jest rzeką II rzędu, prawobrzeżnym dopływem Wisły i jednocześnie fragmentem północnej granicy gminy. Jej długość na terenie gminy wynosi ok. 3,7 km. Rzeka płynie równoleżnikowo i uchodzi do Wisły w okolicy miejscowości Ruda Tarnowska, Damirów wspólnie z płynącą równolegle do koryta Wisły meandrującą Bączychą. Istotne ogniska zanieczyszczeń Promnika (ze względu na ładunek wprowadzanych zanieczyszczeń) znajdują się

przeważnie po za granicami gminy Maciejowice, na terenie gminy Łaskarzew. Prowadzone przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Garwolinie badania wykazały we wszystkich punktach pomiarowych (na długości 30,7 km) pozaklasowość rzeki. Zanotowano przekroczenia wartości miana Coli i azotu azotynowego.

Okrzejka jest rzeką II rzędu, prawostronnym dopływem Wisły o długości 70,4 km. Koryto Okrzejki podobnie jak Promnika przebiega równoleżnikowo. Rzeka płynie ze wschodu na zachód i przepływa przez miejscowości: Oronne, Podzamcze, Maciejowice. Według obliczeń empirycznych średni przepływ Okrzejki u ujścia do Wisły jest niewielki i wynosi 2,51 m³/s. Najmniejszy przepływ z najmniejszych przepływów rocznych oszacowano na 0,75 m³/s. Wszystkie rzeki na obszarze gminy Maciejowice mają charakter drenujący. Wody rzeki Okrzejki na całej jej długości niezmiennie od 1983 roku mają charakter pozaklasowy. W ostatnim okresie badawczym WIOŚ zanotował sporadyczne przekroczenie wartości azotu azotynowego i fosforu ogólnego. Jednak stan sanitarny rzeki był pozaklasowy (w ponad 60% wód pobranych do analizy). Tym bardziej niezadowolający jest fakt, że rzeka od ponad 20 lat prowadzi wody zanieczyszczone bakteriologicznie. Niski stan bakteriologiczny wody w rzece jest spowodowany odprowadzaniem ścieków przez zakłady zlokalizowane w zlewni rzeki Okrzejki.

2.1.4. Gleby i warunki agroekologiczne

Na terenie gminy Maciejowice występują gleby słabe jakościowo należące do V – VI klasy bonitacyjnej. Przeważają gleby lekkie wytworzone na piaskach lub piaskach gliniastych, w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki mady i namuły. Wzdłuż doliny Wisły występują mady o różnej przepuszczalności, co jest typowe dla tarasów akumulacyjnych.

Użytki rolne w obrębie gminy stanowią 49,4%, z czego 75,2% to grunty orne, 2,3% sady i 22,5% łąki i pastwiska. Powierzchnia nieużytków obejmuje zaledwie 1,0% powierzchni gminy.

Gleba szczególnie w obszarach rolniczych, powinna podlegać ochronie. Większość obszaru gminy zalicza się do słabych użytków, podlegających tylko częściowej ochronie. Wyjątek stanowią mady, które podlegają bezwarunkowej ochronie ze względu na wysoką klasę bonitacji. Dla potrzeb doradztwa rolniczego wykonywano badania gleb na terenie powiatu garwolińskiego. Na ich podstawie dla gminy Maciejowice określono zasobność w fosfor jako niską, potasu jako bardzo niską, natomiast w przypadku magnezu zasobność była średnia. Stwierdzono dominację gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych wymagających wapnowania. Kwasowość gleb jest bardzo ważnym wskaźnikiem gdyż decyduje o zmniejszeniu wielkości plonów i zwiększeniu przyswajalności metali ciężkich przez rośliny. Jej wzrost wynika przede wszystkim z czynników klimatyczno – glebowych i niewłaściwego nawożenia mineralnego.

2.1.5. Ekosystemy leśne – leśna przestrzeń produkcyjna

Na terenie gminy Maciejowice lasy stanowią około 37,2% powierzchni gminy. Powierzchnia lasów wynosi 6411 ha w tym 1843 ha zajmują lasy prywatne. Lasy państwowe na terenie gminy Maciejowice należą do zasobów Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych i podlegają Nadleśnictwu Garwolin. Lasy są elementem zapewniającym równowagę ekologiczną środowiska. Spełniają ważne funkcje: przyrodnicze, gospodarcze i w coraz większym stopniu turystyczne. W zależności od między innymi występującej różnorodności przyrodniczej, zagospodarowania i położenia względem terenów zurbanizowanych, lasy spełniają również funkcje ochronne, stanowią ostoję zwierząt i roślin chronionych, pełnią funkcję glebochronną i wodochronną.

Na terenie gminy Maciejowice lasy pełniące funkcje ochronne zajmują 1264,78 ha, co stanowi 27, 3% powierzchni lasów państwowych Nadleśnictwa Garwolin. Lasy glebochronne znajdują się w uroczysku Małamówka i Podzamcze i zajmują 496,53 ha. Lasy wodochronne o powierzchni 331,59 ha znajdują się w uroczyskach: Małamówka, Wapiennica, Włosianka,

Janiny. Ostoje zwierząt chronionych znajdują się w uroczyskach Malamówka i Podzamcze i zajmują powierzchnię 334,9 ha.

Pozostała część lasów to lasy gospodarcze. W lasach prywatnych nie wyróżniono lasów ochronnych, zatem wszystkie lasy niepaństwowe są lasami gospodarczymi.

Tabela 1. Powierzchnia gruntów leśnych (leśnictwo wszystkich form własności)¹

Wyszczególnienie	W hektarach
Lasy ogółem	6 628,6
Grunty leśne publiczne ogółem	4 769,6
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	4 758,8
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	4 675,9
Grunty leśne prywatne	1 859,0

Tabela 2. Leśnictwo poza skarbem państwa

Wyszczególnienie	W hektarach
Lasy ogółem	1 869,80
Grunty leśne prywatne ogółem	1 859,00
Grunty leśne prywatne osób fizycznych	1 744,00
Grunty leśne prywatne wspólnot gruntowych	110,00
Grunty leśne gminne	10,80

Na obszarze uroczyska podzamcze znajdują się również dwa florystyczne rezerваты przyrody: „Czerwony Krzyż” o powierzchni 56,33 ha i „Kopiec Kościuszki” o powierzchni 6,07 ha.

W lasach państwowych gatunkiem panującym jest sosna, olsza, brzoza i dąb. Domieszkowo występuje: świerk, topola i wierzba. W podszyciu głównie spotyka się: kruszynę, jarzab i jałowiec. Wiek drzewostanu jest zadowalający, przeważają drzewostany w wieku 61-80 lat i 41 – 60 lat.

Lasy prywatne porasta głównie sosna (80% powierzchni leśnej) oraz olsza, topola i dąb. Jako domieszka występują: brzoza, wierzba, świerk. Podszycie stanowią: jałowiec, kruszyna, czeremcha amerykańska, jarzab. Najczęściej spotyka się drzewostany w wieku 41- 60 lat.

W myśl ustawy o lasach z dnia 28.09.1991 r. (Dz. U. 00.56.679 z późniejszymi zmianami) gospodarka leśna w zakresie urządzania, zagospodarowania i prowadzenia upraw, prowadzona jest w sposób planowy, w oparciu o plany urzędzenia lasu lub uproszczone plany urzędzenia lasu. W Nadleśnictwie Garwolin został w 2003 r. sporządzony plan urzędzenia lasu obowiązujący do roku 2012. Lasy prywatne gospodarowane przez właścicieli indywidualnych lub wspólnoty gruntowe są administrowane na podstawie uproszczonego planu urzędzenia lasu.

2.1.6. Warunki klimatyczne

Według regionalizacji klimatycznej Polski opracowanej przez W. Okołowicza, gmina Maciejowice leży w granicach Mazowiecko-Podlaskiego regionu klimatycznego. Klimat omawianego obszaru posiada przewagę cech klimatu kontynentalnego, przejawiającego się dużą amplitudą średnich temperatur oraz dość nagłymi przejściami pór roku i stosunkowo niewielką ilością opadów.

Na terenie gminy średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7,5°C. Średnio w roku jest 115 dni przymrozkowych (o temperaturze maksymalnej powyżej 0C i minimalnej poniżej 0C), 25 dni bardzo mroźnych (o temperaturze minimalnej niższej niż –10C) oraz 35 dni

¹ Według BDR GUS – 2008 r.

gorących (o temperaturze maksymalnej powyżej 25C). Na terenie gminy okres bez przymrozkowy trwa 170 dni, a okres wegetacyjny 210 dni. Przebieg i rozkład temperatury zależy między innymi od rzeźby i pokrycia terenu, rodzaju podłoża, głębokości zalegania wód gruntowych, stopnia zachmurzenia, wielkości opadu, prędkości i kierunku wiatru. Największe zróżnicowanie warunków termicznych występuje między dolinami i terenami podmokłymi, a obszarami wyniesionymi o głębszym zaleganiu wód gruntowych. Rozległa dolina Wisły oraz doliny pozostałych rzek i obniżeń stanowią obszary inwersyjne, predysponowane do zalegania chłodnego powietrza a tym samym częstego występowania mgieł.

Średnie roczne zachmurzenie na terenie gminy Maciejowice wynosi 6,5 stopnia pokrycia nieba. Największe zachmurzenie roczne występuje w listopadzie (8,0), natomiast minimum we wrześniu (5,0). Przeciętnie w roku jest około 50 dni pogodnych i ok. 140 pochmurnych. Rozkład przestrzenny zachmurzenia na omawianym terenie nie wykazuje zróżnicowania. Średnia roczna suma opadów wynosi 510 mm. Największe miesięczne sumy opadu występują latem – z maksimum w lipcu (80 mm). Najniższymi opadami charakteryzują się miesiące od stycznia do kwietnia (średnio miesięcznie 30 mm).

Na obszarze gminy przeważają wiatry zachodnie, często także występują wiatry południowo-zachodnie i północno-zachodnie. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3m/s, co powoduje, że teren gminy jest dobrze przewietrzany. Miejscami zacisznymi są tereny położone po zawietrznej stronie kompleksów leśnych, polany leśne, wschodnie zbocza dolin i tereny intensywnej zabudowy.

2.1.7. Przyrodnicze obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów szczególnych

- **Natura 2000**

Dolina środkowej Wisły

Obszar PLB 140004 „Dolina Środkowej Wisły” został ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229 z 21 października 2004 r., poz. 2313, z późn. zmianami).

Fragment obszaru Natura 2000 w granicach gminy Maciejowice obejmuje część strefy korytowej Wisły oraz jej brzegi.

Powierzchnia obszaru Natura 2000 w granicach planu (łącznie z wodami) wynosi ok. 20 km². Powierzchnia całego obszaru Natura 2000 „Dolina środkowej Wisły” według SFD² wynosi 30848,71 ha.

Tak więc objęty analizowanym planem fragment, to **ok. 6,5 %** całego obszaru.

Międzywałę doliny środkowej Wisły jest objęte ochroną jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSOP) "Dolina Środkowej Wisły" w ramach pan-europejskiej sieci obszarów Natura 2000 (kod PLB140004). Cały obszar obejmuje ok. 210 km doliny Wisły pomiędzy Puławami a Płockiem, o powierzchni ok. 280 km². Awifauna lęgowa liczy ok. 160 gatunków, zaś dalszych 120 gatunków pojawia się jako przelotne, zimujące lub zalatujące (Chylarecki & Sawicki 2003). Pochodząca z 2004 r. dokumentacja stanowiąca podstawę objęcia terenu ochroną jako OSOP (standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000, tzw. SDF; Ministerstwo Środowiska 2004) wskazuje, iż obszar ten powołany został dla ochrony 23 gatunków ptaków wskazanych w art. 4 (1) i wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej UE oraz dalszych 24 gatunków ptaków migrujących wskazywanych w art. 4(2) tejże dyrektywy. Należy zaznaczyć, iż według niektórych specjalistów ta oficjalna dokumentacja jest niepełna z uwagi na pominięcie w niej całego szeregu występujących tam gatunków ptaków wskazywanych w art. 4(2) Dyrektywy

² SFD- Standardowy Formularz Danych

Ptasiej i wymienionych w załączniku 2 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z 21 lipca 2004 w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 229, poz. 3213).

Bagna Orońskie

Obszar PLH 140002 „Bagna Orońskie” jest projektowanym specjalnym obszarem ochrony siedlisk. Położony jest w całości w gminie Maciejowice. Ma powierzchnię ok. 921 ha.

Jest to jeden z największych i najlepiej zachowanych w prawostronnej pradolinie Wisły na terenie Mazowsza przestrzenny kompleks lasów związanych z siedliskami wilgotnymi. Występują tu: łągi olszowo-jesionowe Fraxino-Alnetum, olsy – porzeczkowe Ribeso nigri-Alnetum i torfowcowe Sphagno squarrosi-Alnetum. Te ostatnie cechuje udział rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, która porasta obrzeża wysokich, pokrytych mchami kęp. Znaczny udział w ogólnej powierzchni leśnej mają grądy reprezentując pełną skalę wilgotnościową. Żyzne i wilgotne gleby w lokalnych obniżeniach zajmują grądy czyszcowe *Tilio-Carpinetum stachyetosum* i kokoryczowe *Tilio-Carpinetum corydaletosum*. Tworzą one układy przestrzenne z łągami i olsami. W miejscach umiarkowanie wilgotnych wykształciły się grądy typowe *Tilio-Carpinetum typicum*. Cechuje je na ogół bardzo dobry stan i brak oznak degeneracji. Lokalnie, w miejscach najsuchszych spotyka się płaty grądów trzcinnikowych *Tilio-Carpinetum calamagrostietosum*.

W północno-wschodniej części Obszaru znajduje się torfowisko niskie ze związku *Caricion davallianae*. Istotnym elementem przyrodniczym tego terenu są łąki wilgotne ze związku *Calthion palustris* oraz użytkowane ekstensywnie łąki rajgrasowe *Arrhenatheretum elatioris*. Pod względem fitosocjologicznym wyróżniono tu dwa podzespoły, zróżnicowane ze względu na wilgotność podłoża. Podzespół *Arrhenatheretum elatioris alopecuro-polygonetosum bistortae* cechujący się znacznym udziałem ilościowym gatunków przechodzących z wilgotnych łąk ze znacznym udziałem firletki poszarpanej *Lychnis flos-cuculi* oraz ostrożeń - warzywnego *Cirsium oleraceum* i łąkowego *C. rivulare*. Łąki te prawdopodobnie powstały w miejscu zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych ze związku *Molinion*. Drugi podzespół *Arrhenatheretum elatioris alopecuro-phalaridetosum* cechuje zwiększony udział mozgi trzcinowatej *Phalaris arundinacea* i krwawnicy pospolitej *Lythrum salicaria*.

Do osobliwości florystycznych, wyróżniających Obszar na tle regionu i kraju należy obecność: widłaka wronica *Huperzia selago* oraz 8 gatunków storczykowatych, w tym dwóch wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin - lipiennika *Loesela Liparis loeselii* i kukułki krwistej żółtawej *Dactylorhiza incarnata* ssp. *ochroleuca*.

Na terenie ostoi gniazduje wiele rzadkich gatunków ptaków m.in.: orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, bocian czarny *Ciconia nigra*, żuraw *Grus grus*, derkacz *Crex crex*, samotnik *Tringa ochropus*, słońka *Scolopax rusticola* oraz 5 gatunków dzięciołów. Z występujących tu ssaków warto wymienić: rzęsortka rzeczka *Neomys fodiens*, badylarkę *Micromys minutus*, bobra *Castor fiber*, wydrę *Lutra lutra* oraz łosia *Alces alces*.

Niedostępność terenu oraz silne podtopienie zwłaszcza w okresie wiosny sprawiają, że większość terenu ma charakter "dziewiczy".

• Rezerваты przyrody

W granicach gminy znajdują się trzy rezerваты przyrody o łącznej powierzchni 75,01 ha:

- „Czerwony Krzyż” – powołany w 1990 r. zarządzeniem MOŚZNiL (M.P. nr 31, poz. 248) o powierzchni 56,33 ha, chroni zbiorowiska borowe ze stanowiskiem storczyka tajeży jednostronnej;
- „Kopiec Kościuszki” – powołany w 1989 r. zarządzeniem MOŚZNiL (M.P. nr 44, poz. 357) o powierzchni 6,07 ha, chroni las łągowy z rzadkim bodziszkiem żałobnym;

- „Torfy Orońskie” - powołany w 1987 r. zarządzeniem MOŚZNiL (M.P. nr 28, poz. 22) o powierzchni 12,61 ha, chroni dziesięć rzadkich i 14 prawnie chronionych gatunków roślin na naturalnych zbiorowiskach torfowych i leśnych;

- **Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu**

Obszar gminy znajduje się w granicach Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu dla którego obowiązuje Rozporządzenie nr 68 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu położonego na terenie powiatów garwolińskiego, mińskiego i otwockiego. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 164 z dnia 13 lipca 2005 r., poz. 5193).

- **Pomniki przyrody**

Pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy Maciejowice określa Rozporządzenie nr 4 Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie pomników Przyrody położonych na terenie powiatu garwolińskiego. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 36 z dnia 18 marca 2009 r., poz. 858).

Położenie		Obiekt poddany ochronie	Nazwa obiektu		Obwód (cm)	Wys. (m)
Miejscowość	Bliższa lokalizacja		Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska		
4	5	6	7	8	9	10
Maciejowice	Obok zabytkowego budynku biurowego spółdzielni gminnej, działka nr ewid. 550/2	drzewo	Wiąz szypułkowy	Ulmus laevis	423	17
Podzamcze	Teren zabytkowego parku, działka nr ewid. 13/5	grupa drzew	Dąb czerwony	Quercus rubra	410	32
			Lipa drobnolistna	Tilia cordata	444	35
Podzamcze	Teren szkółki zadrzewieniowej, działka nr ewid. 102/2	drzewo	Dąb czerwony	Quercus rubra	440	25
Podzamcze	Teren szkółki zadrzewieniowej, działka nr ewid. 102/2	drzewo	Sosna wejmutka	Pinus strobus	180	16
Podzamcze	Teren szkółki zadrzewieniowej, działka nr ewid. 102/2	drzewo	Buk pospolity	Fagus silvatika	145	19
Podzamcze	Teren szkółki zadrzewieniowej, działka nr ewid. 102/2	drzewo	Dąb szypułkowy	Quercus robur	350	20
Podzamcze	Teren szkółki zadrzewieniowej, działka nr ewid. 102/2	drzewo	Żywotnik zachodni	Thuja occidentaiis	132	20
Podzamcze	Teren szkółki zadrzewieniowej, działka nr ewid. 102/2	drzewo	Żywotnik zachodni	Thuja occidentaiis	126	12
-	Nadl. Garwolin, Leśnictwo Małamówka, oddz.206b	Skupisko tworów przyrody żywej	Bluszcz pospolity - pow. 0,04 ha	Hedera helix	-	-

2.1.8. Lokalne uciążliwości i zagrożenia środowiskowe

- **Zanieczyszczenie powietrza**

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu garwolińskiego i gminy Maciejowice są:

1. źródła komunalno – bytowe: kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe, emitory z zakładów użyteczności publicznej. Mają one znaczący wpływ na lokalny stan zanieczyszczenia powietrza, są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Emitują najczęściej

zanieczyszczenia pyłowe i gazowe. Aktualnie większość kotłowni w obiektach użyteczności publicznej (urzędy, szkoły, obiekty służby zdrowia) zaopatrywane są w ciepło z kotłowni gazowych lub olejowych.

2. źródła transportowe – emisja zanieczyszczeń następuje na niskiej wysokości, tworząc niską emisję. Główne zanieczyszczenia to: węglowodory, tlenki azotu, tlenek węgla, pyły, związki ołowiu, tlenki siarki.
3. pylenie wtórne z odsłoniętej powierzchni terenu.
4. zanieczyszczenia napływające spoza terenu gminy.

Rolniczy charakter gminy warunkuje w dużym stopniu rodzaj i ilość zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza. Według szacunków WIOŚ w Warszawie główny wpływ na stan zanieczyszczenia powietrza na terenie powiatów, takich jak powiat garwoliński, ma energetyka (udział w bilansie zanieczyszczeń 50-60%) oraz transport i komunikacja (20% zanieczyszczeń). Pozostała część przypada na przemysł i usługi.

W związku z powyższym, jednym z największych źródeł zanieczyszczenia powietrza na terenie powiatu całego garwolińskiego jest tzw. niska emisja, czyli emisja pochodząca ze źródeł o wysokości nie przekraczającej kilkunastu metrów wysokości. Zjawisko to występuje na terenach zwartej zabudowy, gdzie nie ma możliwości przewietrzania. Do atmosfery przedostają się duże ilości sadzy, tlenków węgla, dwutlenku siarki, węglowodorów aromatycznych, merkaptanów i innych szkodliwych dla zdrowia ludzi związków chemicznych. Nasila się to szczególnie w okresie grzewczym (wrzesień – kwiecień). Emisja taka powoduje wyraźne okresowe pogorszenie stanu sanitarnego powietrza na terenach zasiedlonych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Z oceny jakości powietrza dokonanej przez WIOŚ wynika, że stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego PM10, benzenu, tlenku węgla i ozonu na terenie powiatu garwolińskiego nie przekraczały poziomu dopuszczalnego określonego dla ochrony zdrowia (klasa A).

Pod względem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin powiat również klasyfikował się do klasy A, a tym samym poziom wszystkich analizowanych substancji nie przekraczał poziomu dopuszczalnego.

Stosunkowo wysokie stężenia imisyjne zanieczyszczeń występują przede wszystkim w rejonie oddziaływania obiektów produkcyjnych i opalanych węglem większych kotłowni, a także w pobliżu dróg o intensywnym ruchu. Na terenach wiejskich występują dość niskie stężenia emisyjne poszczególnych zanieczyszczeń.

Na obszarze gminy Maciejowice nie prowadzi się regularnych badań stanu czystości powietrza. Generalnie można - na podstawie ekstrapolacji wyników badań prowadzonych w punktach na terenie powiatu - stwierdzić, iż na terenie gminy Maciejowice stan jakości powietrza atmosferycznego jest zadowalający, zarówno w odniesieniu do standardów określanych ze względu na ochronę ludzi jak i roślin.

• Zanieczyszczenie wód

Wisła jest główną rzeką przepływająca przez teren województwa mazowieckiego. Stanowi ona zachodnią granicę powiatu garwolińskiego. W skali Polski jest ona unikatowym obiektem przyrodniczym, ze względu na jej wielkość oraz stosunkowo niski stopień uregulowania. Warunki przyrodnicze sprawiają, że rzeka ta stanowi siedlisko dla życia wielu gatunków flory i fauny. Wisła ma także ogromne znaczenie dla wędrówki dziko żyjących gatunków ptaków wodno – błotnych. Wzdłuż jej brzegów na wielu odcinkach zachowały się naturalnie występujące zbiorowiska łągów. W środkowym odcinku Wisła silnie meandruje, pozostawiając po obu stronach wiele starorzeczy.

W granicach Województwa Mazowieckiego Wisła monitorowana jest w 7 przekrojach pomiarowo – kontrolnych w sposób systematyczny. Jeden punkt kontrolny znajduje się

w Magnuszewie (na granicy powiatów kozienickiego i garwolińskiego). Wisła na całej długości od Magnuszewa do Warszawy prowadziła w 2006 roku wody IV klasy (niezadowolającej jakości). Elementami, które zdecydowały o zakwalifikowaniu Wisły do IV klasy były: barwa, zawiesina ogólna, BZT5, ChZT-Cr, azot Kjeldahla, liczba bakterii coli typu fekalnego, ogólna liczba bakterii coli, selen, chlorofil „a”.

Promnik jest rzeką II rzędu, prawobrzeżnym dopływem Wisły, badana na długości 30,7 km. Promnik miejscami przypomina rzekę podgórską, gdyż jej spadek na każdym kilometrze dochodzi do 350 cm. Istotne źródła zanieczyszczeń rzeki (ze względu na ładunek wprowadzanych zanieczyszczeń) mogą stanowić: Miejska Oczyszczalnia Ścieków w Łaskarzewie i oczyszczalnia przy Zespole Szkół w Gończycach. Rzeką nie była badana w 2006 roku. Prowadzone w 2005 roku badania wykazały natomiast we wszystkich punktach pomiarowych IV klasę jakości, ze względu na wskaźniki: barwa, azot Kjeldahla, fosforany, selen, ogólna liczba bakterii grupy coli oraz liczba bakterii grupy coli typu kałowego. W stosunku do lat poprzednich stan wód rzeki Promnik nieznacznie się pogorszył.

Okrzejka jest rzeką II rzędu, prawobrzeżnym dopływem Wisły, o długości 70,4 km badana na długości 27,3 km. Istotne źródła zanieczyszczeń rzeki (ze względu na ilość wprowadzanych ścieków jak i ich jakość) mogą stanowić: Spółdzielnia Usługowo - Produkcyjna "METROL" w Maciejowicach, Ośrodek Wypoczynkowy w Jabłonowcu i Dom Pomocy Społecznej w Życzynie, oczyszczalnia ścieków „Urion”. Rzeką nie była badana w 2006 roku. Prowadzone badania w 2005 roku wykazały IV klasę jakości wód ze względu na następujące wskaźniki: barwa, ChZT-Cr, azot Kjeldahla, żelazo, selen, ogólna liczba bakterii grupy coli oraz liczba bakterii grupy coli typu kałowego. W stosunku do lat ubiegłych stan wód tej rzeki nie uległ większym zmianom. Rzeką jest badana na długości 27,3 km. Istotne źródła zanieczyszczeń rzeki (ze względu na ilość wprowadzanych ścieków jak i ich jakość) mogą stanowić: Spółdzielnia Usługowo - Produkcyjna "METROL" w Maciejowicach, Ośrodek Wypoczynkowy w Jabłonowcu i Dom Pomocy Społecznej w Życzynie, oczyszczalnia ścieków „Urion”. Prowadzone badania w 2005 roku wykazały IV klasę jakości wód ze względu na następujące wskaźniki: barwa, ChZT-Cr, azot Kjeldahla, żelazo, selen, ogólna liczba bakterii grupy coli oraz liczba bakterii grupy coli typu kałowego. W stosunku do lat ubiegłych stan wód tej rzeki nie uległ większym zmianom.

- **Hałas**

Gmina Maciejowice jest gminą typowo rolniczą i na jej terenie praktycznie brak jest obiektów przemysłowych stanowiących źródło hałasu. Jedynym przedsiębiorstwem będącym przedmiotem skarg ludności lub uciążliwością potwierdzoną protokołem pokontrolnym służb ochrony środowiska jest Tartak w Maciejowicach. Obiektami liniowymi będącymi źródłami hałasu są odcinki dróg wojewódzkich o łącznej długości 29 km na terenie gminy (droga nr 801, 807).

- **Pola elektromagnetyczne**

Główne źródła pól elektromagnetycznych stanowią:

- linie elektroenergetyczne
- obiekty radiokomunikacyjne (stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowych itp.)
- stacje radiolokacyjne.

Na terenie gminy Maciejowice przebiegają ważne linie energetyczne o charakterze tranzytowym. Są to:

- cztery linie przesyłowe wysokiego napięcia:
 - 220 kV - Kozienice – Siedlce (prześciowo pracująca pod napięciem 110kV).

- 110kV - Kozienice – Stoczek Łukowski Łuków
- 110kV – Kozienice – Sobolew – Ryki
- 110kV – Kozienice – Garwolin – Pilawa

- dwie linie średniego napięcia 15 kV zasilające stacje 110/15kV w Sobolewie i Garwolinie. Z punktu widzenia ochrony środowiska znaczenie mają linie i stacje elektroenergetyczne o napięciach znamionowych równych, co najmniej 110 kV i wyższych.

Na terenie gminy Maciejowice znajdują się punktowe źródła promieniowania niejonizującego. Są to stacje bazowe telefonii komórkowej GSM i analogowej różnych operatorów. Anteny stacjonarne znajdują się m. in. w miejscowościach: Maciejowice, Samogoszcz, Kobylnica, Podzamcze.

• **Nadzwyczajne zagrożenia środowiska**

Zgodnie z ustawą z dnia 18 kwietnia 2002 roku o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz.558), klęską żywiołową jest katastrofa naturalna lub awaria techniczna, której skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków.

Katastrofy naturalne to zdarzenia związane z działaniem sił natury, zaś pojęcie poważne awarie zdefiniowane jest w art. 3 ustawy Prawo Ochrony Środowiska (dz. U. z 2001, Nr 62 poz. 627) jako zdarzenie (w szczególności emisja, pożar lub eksplozja) powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w którym występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzących do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi bądź zagrożenia środowiska lub powstania takiego z opóźnieniem.

Obowiązki w zakresie spraw związanych z poważnymi awariami określone zostały w ustawie 2002 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2002 r. Nr 112 poz. 982 ze zmianami) i polegają one na inicjowaniu działań tworzących warunki zapobiegania poważnym awariom środowiska oraz usuwanie ich skutków i przywracanie środowiska do stanu właściwego.

Awarie i klęski żywiołowe na terenie gminy Maciejowice mogą być wywołane przyczynami naturalnymi bądź być związane z rozwojem cywilizacyjnym.

Wśród zagrożeń naturalnych należy wymienić zagrożenie powodzią, które na terenie gminy związane jest z niedalekim położeniem rzeki Wisły oraz zagrożenie pożarami lasów.

Bezpośrednie sąsiedztwo Wisły jest przyczyną wysokiego zagrożenia powodziowego na terenie gminy. Prawy brzeg Wisły w obrębie gminy Maciejowice wynosi 30 km a wydzielony na obszarze gminy kompleks zagrożenie powodziowego P8 ma powierzchnię 6026 ha. W związku z wiosenno letnim podwyższeniem poziomu wody w rzece gmina jest bezpośrednio narażona na wystąpienie powodzi. Wisła jest rzeka niebezpieczną. Wzdłuż jej brzegów ciągną się wały przeciwpowodziowe, które dzisiaj mają 38 lat. Ich konserwacja była przeprowadzana w niewielkim stopniu wg „Kompleksowego, Regionalnego Programu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Środkowej Wisły na terenie RZGW w Warszawie” z 1999 r. ich stan techniczny jest słaby i został zaklasyfikowany do grupy III. Grunt, z którego zbudowane są wały jest niedostatecznie zagęszczony, co przy wysokiej i długotrwałej wodzie grozi podsiąkami i ich rozmywaniem. Podczas powodzi w lipcu 1997 r. stwierdzono liczne przesiąki pod stopą i korpusem wału, podmywanie stopy wału we wsiach: Wróble, Kobylnica, Kochów, Antoniówka Świerzowska, Kraski Górne, Kraski Nowe i Podwierzbie.

Ponadto stwierdzono duże przesiąki w km 412,8 ÷ 413,2 biegu rzeki. Określono również miejsce zagrożone przerwaniami wału ze względu na rozlewiska Okrzejki, dochodzące do stopy wału od strony zawala (km 428,8 biegu rzeki). Niepokojący jest również zły stan całego odcinka od Przewozu do Ostrowa (km 423,0 ÷ 439,0) oraz odcinka od km 419,0 do 420,0. Dodatkowym zagrożeniem powodziowym dla gminy Maciejowice są małe rzeki - Okrzejka i Pytlocha.

Szczególnie szybko wzbiera Pytlocha która ma charakter rzeki górskiej, jej stan wody może się podnieść w krótkim okresie czasu nawet o 3 metry. Jest ona groźna dla gruntów wsi Oblin - Grądku, Topolin i Domaszew. Rzeka ta nie ma żadnych zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

Zagrożenie pożarowe obejmuje przede wszystkim obszary lasów, gdzie dominującym gatunkiem drzew jest sosna charakteryzująca się wysoką palnością. Zagrożenie powoduje także brak prowadzenie prac pielęgnacyjnych (zaleganie dużych ilości gałęzi, podsuszu, brak pasów przeciwożarowych), zły stan dróg dojazdowych oraz niewystarczająca ilość zasobów wodnych do celów gaśniczych. Zagrożenie pożarowe nasila się głównie w okresie wiosennym i letnim.

Najczęściej nadzwyczajne zagrożenia środowiska mające związek z zagrożeniami cywilizacyjnymi są skażenia powstałe na skutek awarii urządzeń i instalacji stacjonarnych z toksycznymi lub palnymi chemikaliami, oraz katastrof związanych z transportem chemikaliów niebezpiecznych. Źródłem zagrożeń na terenie gminy Maciejowice mogą być przewozy substancji niebezpiecznych drogami 801 i 807. Do lokalnych skażeń może dojść również w sąsiedztwie stacji paliw, gdzie są gromadzone znaczne ilości etyliny i oleju napędowego.

3. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy Maciejowice nie stwierdza się występowania zagrożeń geologicznych, w tym w postaci osuwisk, ani zagrożenia tymi zjawiskami.

4. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

W granicach gminy Maciejowice w strefie przypowierzchniowej występują głównie złoża kopalin pospolitych: osadów piaszczystych i żwirowych, związanych z czwartorzędowymi formami działalności lodowców lub akumulacyjną działalnością rzeczną czy procesami eolicznymi.

Na terenie gminy znajdują się następujące złoża i obszary górnicze:

Kobylnica

Pow. złoża: 2,65 ha, pow. obszaru górniczego: 1,84 ha, pow. terenu górniczego: 2,21 ha

Nazwa obszaru górniczego	Kobylnica
Nr rejestru	10-7/5/389
Uwagi	
Decyzja	RŚ 7510-11/05
z dnia	2005-08-01
wydana przez	Starosta Powiatowy - pow. Garwolin
Termin ważności	2024-12-31
Status OG	aktualny
Koncesja eksploatacyjna	RŚ 7510-11/05
wydana przez	Starosta Powiatowy - pow. Garwolin
Data wydania koncesji	2005-08-01
Termin ważności	2024-12-31
Teren górniczy	Kobylnica
Data wpisu	2006-01-19

Kobylnica I

Pow. złoża: 1,17 ha, pow. obszaru górniczego: 1,17 ha, pow. terenu górniczego: 1,35 ha

Nazwa obszaru górniczego	Kobylnica I
Nr rejestru	10-7/6/446
Uwagi	
Decyzja	RŚ 7510-35/06
z dnia	2006-11-07
wydana przez	Starosta Powiatowy - pow. Garwolin
Termin ważności	2011-12-31
Status OG	aktualny
Koncesja eksploatacyjna	RŚ 7510-35/06
wydana przez	Starosta Powiatowy - pow. Garwolin
Data wydania koncesji	2006-11-07
Termin ważności	2011-12-31
Teren górniczy	Kobylnica I
Data wpisu	2006-12-07

Kobylnica II

Pow. złoża: 1,14 ha, pow. obszaru górniczego: 1,14 ha, pow. terenu górniczego: 1,33 ha

Nazwa obszaru górniczego	Kobylnica II
Nr rejestru	10-7/6/438
Uwagi	
Decyzja	RŚ 7510-36/06
z dnia	2006-10-17
wydana przez	Starosta Powiatowy - pow. Garwolin
Termin ważności	2011-12-31
Status OG	aktualny
Koncesja eksploatacyjna	RŚ 7510-36/06
wydana przez	Starosta Powiatowy - pow. Garwolin
Data wydania koncesji	2006-10-17
Termin ważności	2011-12-31
Teren górniczy	Kobylnica II
Data wpisu	2006-11-28

Kobylnica III

Pow. złoża: 1,17 ha, pow. obszaru górniczego: 1,17 ha, pow. terenu górniczego: 1,37 ha

Nazwa obszaru górniczego	Kobylnica III
Nr rejestru	10-7/6/439
Uwagi	
Decyzja	RŚ 7510-37/06
z dnia	2006-10-17
wydana przez	Starosta Powiatowy - pow. Garwolin
Termin ważności	2011-12-31
Status OG	aktualny
Koncesja eksploatacyjna	RŚ 7510-37/06
wydana przez	Starosta Powiatowy - pow. Garwolin
Data wydania koncesji	2006-10-17
Termin ważności	2011-12-31
Teren górniczy	Kobylnica III
Data wpisu	2006-11-28

Kobylnica IV

Pow. złoża: 1,2 ha, pow. obszaru górniczego: 1,2 ha, pow. terenu górniczego: 1,39 ha

Nazwa obszaru górniczego	Kobylnica IV
Nr rejestru	10-7/6/440
Uwagi	
Decyzja	RŚ 7510-38/06
z dnia	2006-10-24
wydana przez	Starosta Powiatowy - pow. Garwolin
Termin ważności	2011-12-31
Status OG	aktualny
Koncesja eksploatacyjna	RŚ 7510-38/06
wydana przez	Starosta Powiatowy - pow. Garwolin
Data wydania koncesji	2006-10-24
Termin ważności	2011-12-31
Teren górniczy	Kobylnica IV
Data wpisu	2006-12-01

Oblin

Pow. złoża: 1,46 ha (1,32+0,14), pow. obszaru górniczego: 1,46 ha (1,32+0,14), pow. terenu górniczego: 1,54 ha

Nazwa obszaru górniczego	Oblin
Nr rejestru	10-7/5/336
Uwagi	OG - w dwóch polach: A (13135) i B (1422)
Decyzja	RŚ 7510-20/04
z dnia	2004-09-21
wydana przez	Starosta Powiatowy - pow. Garwolin
Termin ważności	2023-12-31
Status OG	aktualny
Koncesja eksploatacyjna	RŚ 7510-20/04
wydana przez	Starosta Powiatowy - pow. Garwolin
Data wydania koncesji	2004-09-21
Termin ważności	2023-12-31
Teren górniczy	Oblin
Data wpisu	2004-11-24

5. WYSTĘPOWANIE ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Wody podziemne są głównym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze. Większa część gminy Maciejowice znajduje się w hydrogeologicznym regionie Środkomazowieckim, rejonie Środkowej Wisły. Głównym poziomem użytkowym na omawianym obszarze jest poziom czwartorzędowy wykształcony w pisakach i żwirach. Poziom ten jest bezpośrednio związany z utworami dolinnymi, ma przeważnie zwierciadło wody swobodne, występuje płytko, bo od kilku do 20 m pod poziomem terenu a jego miąższość wynosi od 20 do 40 m.

Wydajność potencjalnej studni wierconej ujmującej wody omawianego poziomu jest dość dobra i wynosi 30-70m³/h. W rejonie wsi Wargocin – Wróble, Kobylnica, Maciejowice, Oblin, Kraski równorzędnie z poziomem czwartorzędowym użytkowy poziom wodonośny stanowi poziom trzeciorzędowy (oligocen i miocen). Przeważnie wykształcony w piaskach glaukonitowych na głębokości 40 – 60 m oraz piaskach pylastych na głębokości 20 – 30 m. Wody te występują pod niewielkim ciśnieniem. Wody poziomu czwartorzędowego są lokalnie drenowane przez doliny Okrzejki i Promnika. Regionalnym kierunkiem przepływu wód podziemnych jest kierunek południowo – zachodni i zachodni ku dolinie Wisły.

Północno – wschodnia części gminy Maciejowice znajduje się w obrębie *podregionu Wschodniomazowieckiego* gdzie główny użytkowy poziom wód podziemnych znajduje się w utworach piaszczystych i żwirowych czwartorzędu. Poziom ten przeważnie znajduje się płytko, bo na głębokości do 20m. Jedynie w rejonie północno – wschodnim gminy jest położony na głębokości od 20 – 40 m. Zwierciadło wód podziemnych poziomu użytkowego przeważnie jest zwierciadłem swobodnym, lokalnie występuje pod ciśnieniem. Na terenie gminy Maciejowice w zależności od występowania izolujących utworów neogenu równorzędnie występuje użytkowy poziom wodonośny w utworach trzeciorzędu. W podregionie wschodniomazowieckim wody poziomu trzeciorzędowego występują pod znacznym ciśnieniem 400 kPa na głębokości 20-120 m (rejon Krępy Górnej).

Na przeważającej części obszaru gminy główny poziom użytkowy wód podziemnych w utworach czwartorzędowych nie jest izolowany od powierzchni terenu. W rejonie miejscowości Polik i Pogorzelec izolacja jest słaba. W skutek tego wody podziemne na obszarze gminy Maciejowice są narażone na łatwe przenikanie do nich zanieczyszczeń chemicznych i bakteriologicznych z powierzchni terenu. Dobra izolacja głównego użytkowego poziomu

wodonośnego występuje jedynie w rejonie miejscowości Strych i Kruszyna. Jakość wód podziemnych poziomu użytkowego jest średnia, woda wymaga prostego uzdatniania.

Ludność gminy zaopatruje się w wodę głównie ze studni kopanych ujmujących poziom gruntowy. Głębokość występowania zwierciadła wód gruntowych jest ściśle powiązana z wahaniami wody w rzekach. Przeważnie występuje ono na głębokości 1-3 m. Wyjątek stanowi obszar tarasu zalewowego Wisły, gdzie zwierciadło wód położone jest bardzo płytko, bo płycej niż 1 m i tereny znajdujące się w obrębie wysoczyzny polodowcowej (rejon wsi: Pasternik, Oblin, Oronne, Przewóz, Kochów) gdzie zwierciadło znajduje się głębiej niż 3 m poniżej poziomu terenu.

Poziom wód gruntowych jest silnie narażony na zanieczyszczenie, zwłaszcza obszary położone w obrębie doliny Wisły przy znacznych wahaniami wód rzeki są narażone na pogorszenie się jakości wód.

Przeważająca część gminy Maciejowice znajduje się na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 222 znajdującego się w czwartorzędowych utworach dolinnych i będącego jednym z najbardziej zasobnych zbiorników w Polsce. Na terenie gminy zbiornik rozciąga się od rzeki Wisły w kierunku wschodnim a jego granica oznaczona jest graficznie na rysunku Studium *Uwarunkowania*. Cały obszar gminy znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 215 w utworach trzeciorzędowych. Główne Zbiorniki Wód podziemnych są obszarami wymagającymi szczególnej ochrony.

6. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA W TYM STAN PRAWNY GRUNTÓW

6.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Rolnictwo w gminie pełni wiodącą rolę wśród źródeł utrzymania ludności. Powierzchnia użytków rolnych³ wynosi 8423 ha. W strukturze użytków rolnych 76,3% zajmują grunty orne, 22,8% trwałe użytki zielone i 0,9% sady.

W Powszechnym Spisie Rolniczym z 2002 roku odnotowano w gminie 1071 ha ugorów i odłogów (17,0% gruntów orných). Również 299 ha łąk i pastwisk (17,1% ogólnej ich ilości) nie było użytkowane. Brak jest aktualnych danych statystycznych w tym zakresie. Można jedynie domniemywać, że po wprowadzeniu systemu dopłat do produkcji rolnej sytuacja uległa pewnej poprawie ale skala problemu pozostaje duża.

Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej według IUNG w Puławach wynosi dla gminy 59,6 pkt, co oznacza poziom niższy od przeciętnego w województwie mazowieckim (66 pkt).

Struktura gruntów według klas bonitacyjnych potwierdza ich niską jakość. Na gruntach orných gleby klas: I stanowią 0,6%, II – 4,0%, IIIa i IIIb - 19,3%, IVa i IVb – 27,1%, a klas: V, VI i VIz 49,0% ich ogólnej powierzchni. Na użytkach zielonych klasy: I-II zajmują 0,3%, III – 5,5%, IV – 19,6%, V – 39,5, a VI i VIz 35,1% ogólnej powierzchni. Największe kompleksy gleb dobrych (kompleksy: pszenney dobry i żytni bardzo dobry) występują w zachodniej części gminy (Ostrów, Podwierzbie, Podłęż, Nowe Kraski, Domaszew, Topolin i Podstolice)⁴.

Gmina posiada niekorzystną strukturę obszarową indywidualnych gospodarstw rolných. Na ogólną liczbę⁵ 1589 gospodarstw – 216 stanowiły działki rolne o powierzchni do 1 ha UR, a dalsze 249 gospodarstwa 1-2 ha. W 164 gospodarstwach o powierzchni 10 ha i więcej UR koncentrowało się 30,5% ogólnego arealu użytków rolných. Na 1 gospodarstwo (pomijając działki do 1 ha UR) przypadało 5,8 ha użytków rolných, a łącznie z działkami – zaledwie 5,1 ha.

³ Dane BDR za 2005 rok

⁴ Dane o jakości gleb zaczerpnięto ze *Strategii rozwoju gminy*

⁵ Według PSR 2002

Produkcją roślinną zajmowało się 1204 gospodarstwa to jest 75,8% ich statystycznej ilości, a produkcją zwierzęcą zaledwie 877 (55,2%).

W produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż i ziemniaków. W grupie roślin zbożowych mało uprawia się również zbóż intensywnych (pszenica, jęczmień, pszenżyto). Stosunkowo mało uprawia się warzyw.

Według danych PSR z 2002 r. zboża uprawiane były na powierzchni 3665 ha, co stanowiło 70,3% powierzchni zasiewów, w tym zboża intensywne na powierzchni 871 ha, tj. 23,8% zasiewów zbóż ogółem. Powierzchnia pod ziemniakami wynosiła 667 ha, co stanowiło 12,8 % ogólnej powierzchni zasiewów, a pod burakami cukrowymi 132 ha to jest 2,5%. Warzywa gruntowe zajmowały powierzchnię 385 ha tj. 7,4% zasiewów, a więc stosunkowo dużo. Ponadto 24,4 ha wynosiła powierzchnia pod truskawkami.

Gmina charakteryzuje się⁶ średnią obsadą bydła (39,1 sztuk/100 ha UR) i wysoką trzody chlewnej (100 sztuk/100 ha UR). Na 1589 indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie zaledwie 759 posiadało bydło, 717 trzodę chlewną i aż 712 nie posiadało żadnych zwierząt gospodarskich.

Gmina należy do niezle wyposażonych w ciągniki i maszyny rolnicze. W gminie było między innymi⁷: 888 ciągników rolniczych, 152 samochody ciężarowe, 38 kombajnów zbożowych, 76 kombajnów ziemniaczanych i 7 kombajnów buraczanych. Na 1 ciągnik przypadało 9,1 ha użytków rolnych.

Reasumując można stwierdzić, że gmina Maciejowice charakteryzuje się niezłym poziomem produkcji rolnej. Posiada ona ugruntowaną specjalizację w chowie trzody chlewnej i stale rozwijającą się produkcję warzywniczą. Obok warzyw gruntowych rozwija się produkcja warzyw przyspieszonych – pod folią i szkłem.

6.2. Stan prawny gruntów

W strukturze własnościowej⁸ dominują grunty osób fizycznych (9966 ha tj. 57,4% ogólnej powierzchni gminy). Duży udział posiadają grunty Skarbu Państwa (6570 ha tj. 37,8%), a w nich grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (4724 ha tj. 21,2%) i w zarządzie innych państwowych jednostek organizacyjnych (1272 ha tj. 7,3% - głównie wody Wisły w zarządzie RZGW). W skład gminnego zasobu nieruchomości wchodziło 331 ha, z czego: 97 ha to użytki rolne, 180 ha grunty zabudowane i zurbanizowane (w tym 172 ha pod drogami, 30 ha grunty pod wodami, 17 ha nieużytki, 3 ha lasy i 4 ha tereny różne.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU I FUNKCJONOWANIA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

7.1. Urbanistyka

Do dnia dzisiejszego zachował się w dobrym stanie układ urbanistyczny Maciejowic. Głównym jego elementem jest rynek w kształcie wydłużonego czworoboku oraz wychodzące z jego naroży ulice. Rynek ma wymiary 220 x 50, o dłuższej osi północny zachód – południowy wschód. Południowo-wschodnią pierzeją rynek wspiera się o główny ciąg komunikacyjny miasteczka – ulicę Lubelską, która wychodzi ze wschodniego narożnika i zbacza na zachód, (na tym odcinku nazywa się ulica Kościelna). Jest to jedyne zaburzenie tego wyjątkowo regularnego układu. W pozostałych narożach uliczki wychodzące z nich są idealnie prostopadłe. Regularność ta utrzymuje się w obrębie dwóch największych kwartałów zabudowy: przy pierzei północno-

⁶ Według PSR 2002

⁷ Według PSR 2002

⁸ Według wykazu gruntów z 2005 roku.

wschodniej i południowo-zachodniej. Kwartały te ograniczone są uliczką Kozią i uliczką przecinającą uliczkę Pogorzelecką. Poza tymi kwartałami ulice wychodzące z naroży tracą swój regularny bieg. Ulice te dostosowują się do wcześniejszego układu dróg, w które układ lokacyjny miasta został wpisany. Tak dzieje się z ulicą Przewozińską, Niecałą, Pogorzelecką.

Układ lokacyjny jest osiowy. Na głównej osi północny zachód – południowy wschód w rynku usytuowany jest ratusz, elewacją frontową zwrócony na południowy wschód. W części północno zachodniej rynku znajduje się skwer z zielenią wysoką i pomnikiem Tadeusza Kościuszki pośrodku. W pierzei północno zachodniej usytuowany jest również na osi, budynek dawnego szpitala, obecnie mieszczący sklepy. W okolicach szpitala stał niegdyś drewniany kościół, spalony podczas pożaru miasteczka w 1819 roku. W XIX wieku, jak i wcześniej, funkcjonował wyłącznie miejski układ lokacyjny. Plan z 1870 r. ukazuje, że zabudowa skupiała się wyłącznie przy rynku i jego najbliższym sąsiedztwie. Stary układ wiejski został wyłączony z zasięgu miasteczka, jednakże przetrwał i w miarę rozwoju Maciejowic stał się podstawą do jego ekspansji przestrzennej.

7.2. Architektura sakralna

Pierwszy kościół drewniany przeniosła z Kochowa do Maciejowic Anna Zbąska w 1681 roku. Budowę murowanego kościoła rozpoczął w 1870 roku cześnik koronny Mikołaj Potocki. Obecny kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP swój kształt architektoniczny uzyskał w czasie przebudowy w latach 1880 –1881, dokonanej wg. projektu Leonarda Marconiego. Zasadnicza bryła nie uległa oprócz przedłużenia, większym zmianom. Kościół po przebudowie uzyskał styl neogotycki. Założony na planie krzyża łacińskiego, trójnawowy, z prosto zamkniętym prezbiterium. Na osi głównej kruchta. Do prezbiterium od północnego zachodu przylega prostokątna zakrystia. Bryła kościoła w układzie bazylikowym, nawę główną nakrywa dach dwuspadowy, nad nawami bocznymi dachy pulpitowe. Cały korpus obiega wysoki, gierowany cokół. Elewacje ceglane. Elewacja frontowa pięciooosiowa z wejściem usytuowanym symetrycznie, ujętym kamiennym portalem zwieńczonym trójkątnym szczytem. Ponad wejściem trzy okna zamknięte kamiennymi obramieniami o ostrych łukach.

Do interesujących obiektów sakralnych na terenie gminy należy kościół parafialny pw. Św. Jadwigi w Samogoszcy. Parafia powstała w XIII wieku, kościół wzmiankowany 1326 roku. Kolejny kościół drewniany wzniesiono w 1725 roku. Obecny kościół murowany wybudowano w latach 1863 – 1864 wg projektu arch. Henryka Marconiego przy udziale arch. Juliana Ankiewicza. Kościół jednonawowy, jednowieżowy, reprezentuje styl neogotycki. Wzniesiony na planie prostokąta z węższym prezbiterium zakończonym trójbocznie oraz wieżą na planie kwadratu nad wejściem głównym. Elewacje częściowo tynkowane, pozostawiono nie tynkowane naroża korpusu, obramienia drzwi i okien, poziome pasy rozczłonkujące elewacje oraz gzyms podokapowy. Fasada trójosiowa, jednokondygnacyjna z wieżą. Wejście ujęte ceglanym portalem zakończonym ostrołukowo. Po bokach dwie nisze prostokątne zakończone ostrołukowo mieszczące odlane z żeliwa figury św.św. Piotra i Pawła. Nad korpusem głównym dach dwuspadowy ze ślepymi lukarnami i sygnaturką na kalenicy.

Murowany kościół pw. Wniebowzięcia NMP wzniesiono w miejscowości Wargocin - Wróble w latach 1920 – 1925, prawdopodobnie wg. projektu arch. J.P.Dziekońskiego. Istnienie drewnianego kościoła w tej miejscowości wzmiankowano w 1529 roku, na miejscu którego zbudowano kolejny, drewniany w 1725 r., który został spalony w 1915 r. Obecny kościół wybudowano na planie krzyża łacińskiego z kruchtą od zachodu, dwoma zakrystiami przy wschodnich ścianach transeptu i prezbiterium zamkniętym trójbocznie. W całej bryle kościoła wyraźnie uwidacznia się artykulacja poszczególnych brył nadających świątyni ciekawy wygląd. Fasada bezwieżowa (wieże zostały zburzone w czasie działań wojennych w 1944 roku), pozostały jedynie fragmenty sześciobocznych wież w dolnej partii. Dachy kryte blachą, nad korpusem głównym dwuspadowy, nad transeptami trójspadowy, nad prezbiterium dwuspadowy oraz częściowo namiotowy.

7.3. Założenia rezydencjonalne

Historia zespołu pałacowego w Podzamczu sięga XVI wieku i wiąże się z budową zamku dla Stanisława Maciejowskiego. Następnie w XVII wieku został przebudowany na pałac dla rodziny Zbąskich. W XVIII wieku przeszedł w ręce Potockich. Pałac został przebudowany w 1798 roku według projektu arch. Ch.P.Aignera. Elewacja frontowa pałacu dziewięcioosiowa, dwukondygnacyjna z trójosiowym ryzalitem, nieco podwyższonym w pięterko z trzema oknami i zwieńczone trójkątnym frontonem. Wejście główne zaakcentowane zostało gankiem na kolumnach. Parter, naroża oraz środkowy ryzalit pokryte są boniowaniem, co podkreśliło surowość i monumentalność całości. Wrażenie to potęgowało doryckie belkowanie środkowego ryzalitu.

W północno wschodniej części parku usytuowana jest murowana oficyna pałacowa. Wzniesiona na planie wydłużonego prostokąta, dwukondygnacyjna, siedmioosiowa, z portykiem na filarach od frontu. Układ wnętrza dwutraktowy. Dach dwuspadowy, kryty blachą, w części środkowej facjata.

Po południowej stronie drogi Maciejowice – Sobolew, przecinającej teren zespołu pałacowego, usytuowany jest budynek Zarządu Szkółek, tzw. „Podkowa”. Budynek został wymurowany na planie podkowy, parterowy, nad częściami skrajnymi korpusu, niskie mieszkalne pięterko z dachami namiotowymi, pozostałe części dachu dwuspadowe.

W południowej części parku usytuowany został domek ogrodnika, murowany z cegły i tynkowany. Wzniesiony na planie prostokąta o symetrycznym i dwutraktowym układzie wnętrza. Elewacja frontowa pięcioosiowa z okazałym gankiem na kwadratowych filarach. Dach dwuspadowy z naczólkami. W północno zachodniej części zespołu usytuowana jest baszta i przyległa do niej stajnia, tzw. „Holenderia”. Zostały wzniesione z cegły i kamienia polnego. Baszta zbudowana na planie koła, natomiast stajnia na planie wycinka koła. Ciekawym obiektem w zespole pałacowym jest austeria, położona na południowo zachodnim jego krańcu. Wzniesiona z cegły, na planie wydłużonego prostokąta, parterowa, o trójtraktowym układzie wnętrza, z sienią biegnącą pośrodku przez całą długość budynku. Austeria nakryta wysokim dachem dwuspadowym. Elewacje gładkie, rozczłonkowane symetrycznie rozłożonymi otworami okiennymi i wejściowymi. Elewacja frontowa jedenastoosiowa, elewacje boczne z ostrołukowymi płycinami i otworami prowadzącymi do wnętrza użytkowego strychu.

7.4. Obiekty użyteczności publicznej

Okazałym budynkiem w układzie przestrzennym Maciejowic jest ratusz z kramami. Wybudowany został na pocz. XIX wieku i reprezentuje styl klasycystyczny. Bryła składa się z korpusu głównego założonego na planie prostokąta, z przylegającymi doń kramami założonymi również na planie prostokąta z wewnętrznym dziedzińcem w środku. Budynek murowany z cegły, tynkowany. Bryła ratusza zwarta, dwukondygnacyjna, nakryta dachem dwuspadowym. Elewacja frontowa pięcioosiowa boniowana na narożach. Oś środkowa zaakcentowana przebiegającą przez obie kondygnacje wnęką arkadową ujętą boniowaniem. We wnęcie szeroka brama wjazdowa prowadząca do przelotowej sieni, sklepionej kolebkowo. Kramy przylegające do korpusu głównego jednokondygnacyjne z dachem dwuspadowym pokryte dachówką. Dziedziniec zadaszony przeszklonym dachem. Układ wnętrza w ratuszu i kramach dwutraktowy.

W północno zachodniej pierzei rynku usytuowany jest budynek dawnego szpitala. Obecnie mieszczą się w nim sklepy. Szpital ufundowała Konstancja z Czartoryskich Zamoyska w 1796 roku, a budowę poprowadził jej syn Stanisław. Budynek reprezentuje styl klasycystyczny. Usytuowany jest na osi układu przestrzennego miasta, elewacją frontową do rynku. Murowany z cegły, tynkowany, założony na planie wydłużonego prostokąta, szerokofrontowy. Układ wnętrza dwutraktowy. Podpiwniczony, główne wejście w elewacji frontowej. Bryła zwarta, dwukondygnacyjna. Elewacje boniowane w dolnej kondygnacji.

Elewacja frontowa siedmioosiowa z wejściem na osi ujętym dwoma pilastrami po bokach dźwigającymi gładkie belkowanie i wydatny gzyms. Szpital nakryty dachem dwuspadowym z naczółkami i facjatami w obu połaciach.

Wśród drewnianych obiektów wyróżnia się okazałą bryłą dawny Urząd Gminy w Podłęży. Wzniesiony na planie wydłużonego prostokąta, posadowiony na ceglanej podmurówce, Zrąb wzniesiony z zastosowaniem konstrukcji wieńcowej. Ściany oszalowane deskami w układzie pionowym. Elewacja frontowa dziesięcioosiowa, z drzwiami wejściowymi dwuskrzydłowymi umieszczonymi przy narożach. We wszystkich elewacjach okna duże, dwuskrzydłowe z nadświetlami zdobione u góry dekoracyjnymi nadokiennikami. Budynek przykryty dachem dwuspadowym.

Do budynków użyteczności publicznej należy też dawna szkoła, obecnie biblioteka w Samogoszczy. Została wzniesiona w okresie międzywojennym a następnie rozbudowana w latach 60 – tych XX wieku. Murowana z cegły, otynkowana, założona na planie prostokąta, jednokondygnacyjna. Elewacje gładkie na cokole, od frontu drzwi dwuskrzydłowe poprzedzone wielostopniowymi schodami. Wszystkie okna prostokątne dwuskrzydłowe i trójskrzydłowe – nowsze. Budynek przykryty dachem dwuspadowym.

7.5. Budownictwo

Wśród obiektów ujętych w ewidencji zabytków na terenie gminy Maciejowice, przeważają budynki drewniane. Wyjątkowo licznie obiekty murowane występują w miejscowości Domaszew, m.in.: domy nrnr 86, 91, 96. Na terenie gminy rzadko występują domy jednorodzinne, np.: domy nrnr 86, 91 w Domaszewie, przeważają domy szerokofrontowe, dwurodzinne, w których pomieszczenia tworzą dwa ciągi wewnątrz rozplanowanych równoległe do osi wzdłużnej budynku.

Rozplanowanie wewnątrz domów z terenu gminy dzielimy na dwie grupy:

- z dośrodkowym układem pomieszczeń, gdzie urządzenia ogniowo-grzewcze są usytuowane w centrum budynku a pomieszczenia wewnątrz rozmieszczone są wokół tych urządzeń, np. domy nrnr 10 i 14 w Bączkach, dom nr 96 w Domaszewie, domy nrnr 48 i 134 w Oronnem,
- z osiowym układem pomieszczeń, gdzie pomieszczenia usytuowane są symetrycznie po obu stronach budynku, np. dom nr 15 w Bączkach, dawna leśniczówka oraz dom nr 19 w miejscowości Polik, dom nr 24 w Samogoszczy.

Na terenie gminy maciejowice zasadniczo występują dwa typy dachów:

- dwuspadowe, najczęściej występujące, np. domy nrnr 10 i 14 w Bączkach, dom przy ul. Kościuszki 47 w Maciejowicach, dom przy ul. Lubelskiej 15/17 w Maciejowicach, dom nr 19 w miejscowości Polik, dawna szkoła obecnie biblioteka w Samogoszczy, dom nr 24 w Samogoszczy,
- dwuspadowe z naczółkami, rzadziej spotykane, np. dom przy ul. Kościuszki 42 w Maciejowicach, dom nr 42 w Oronnem, dom ogrodnika w Podzamczu, plebania w Samogoszczy.

W wielu domach datowanych od początku XX wieku do lat 40-tych naszego stulecia, występują dekoracyjnie opracowane szczyty, listwy podokapowe, nadokienniki, ganki itp. Ten rodzaj budownictwa reprezentują m.in.: domy nrnr 10 i 89 w Domaszewie, dom nr 48 w Oronnem, dawny Urząd Gminy w Podłęży, dom nr 23 w Samogoszczy.

7.6. Zabytki techniki

Tę grupę zabytków reprezentuje młyn wodny w Podzamczu, położony w północno-wschodniej części zespołu pałacowo-parkowego. Obecnie nieczynny. Usytuowany przy północnym brzegu rzeki Okrzejki, szczytowo do drogi polnej Podzamcze – Polik. Złożony z dwóch przylegających do siebie budynków – młyna właściwego i części mieszkalnej. Oba obiekty drewniane, posadowione na wysokich ceglanych fundamentach z trzech stron

otoczonych wodą. Elewacje młyna oszalowane pionowo deskami z prostokątnymi otworami okiennymi. W ścianie szczytowej balkon z balustradą. W elewacji północnej budynku mieszkalnego prostokątny otwór wejściowy poprzedzony gankiem wspartym na słupach dźwigających pulpitowy daszek. W elewacji południowej wgłębna weranda podparta trzema słupami, między którymi balustrada. Do urządzeń ogniowych należy komin kolumnowy wzniesiony z cegły. Budynki nakryte dachami dwuspadowymi.

W późniejszym okresie obiekt pracował jako młyn motorowy. Na pierwszym poziomie młyna funkcjonował młyn walcowy, pojedynczy, produkcji firmy Łagiewski i Harwig z początku XX wieku. Na drugim poziomie odsiewacz graniasty wirujący oraz przenośnik ślimakowy bez obudowy. Na trzecim poziomie podnośnik czerpakowy z napędem, odsiewacz graniasty oraz „rafka” do czyszczenia ziarna.

Okazały młyn motorowy położony jest na działce narożnej przy ulicy Koziej i Przewozińskiej w Maciejowicach. Obecnie nieczynny. Wymurowany z cegły palonej i otynkowany. Wzniesiony na planie prostokąta. Bryła zwarta, prostopadłościenna, trójkondygnacyjna, nakryta dachem dwuspadowym. Elewacja frontowa zwrócona ku ulicy Koziej, drzwi wejściowe dwuskrzydłowe poprzedzone rampą. Okna prostokątne wielodzielne. We wnętrzu zachowały się częściowo maszyny i urządzenia młyńskie m.in. odsiewacze graniaste, młowniki walcowe, podnośnik kubekowy.

7.7. Parki

Rozległy park przypałacowy w stylu angielskim został założony na przełomie XVIII i XIX wieku w Podzamczu. Rozplanowany na rzucie nieregularnego wieloboku. Jego granicę od zachodu i północy wyznacza rzeka Okrzejka. Za rzeką ciągną się malownicze rozlewiska, stawy i podmokłe łąki aż do linii lasu. Od wschodu park ogranicza polna droga biegnąca do wsi Polik. W miejscu przecięcia się rzeki i drogi wybudowano służbę a nad nią mostek. Z terenem parku związana jest kompozycyjnie i funkcjonalnie tzw. część administracyjna, położona po drugiej stronie drogi Sobolew – Maciejowice. Głównym elementem tego założenia jest eliptyczny podjazd wysadzany starymi lipami.

Główna oś parku jest czytelna, mocno przesunięta ku północy. Biegnie od pałacu, przez klomb podjazdowy przed nim, dalej aleją prowadzącą do holenderii i alei lipowej wiodącej do części gospodarczej. Druga mniejsza oś, to aleja biorąca początek w bramie głównej wjazdowej, zakończona podjazdem pałacowym. Po wschodniej stronie tej osi usytuowany jest pałac i oficyna. Podjazd to owalny klomb – trawnik. Jego wschodnią część porasta niewielka grupa drzew m.in. lipa, jesion, świerk, klon zwyczajny. Na klombie znajduje się pomnik poświęcony Tadeuszowi Kościuszce.

Najbardziej okazała jest główna droga wjazdowa, przy której stoi pałac i oficyna. Pozostałe mają charakter dróg leśnych i ścieżek o nawierzchni ziemnej. Występujące w parku aleje – ścieżki mają układ luźny i swobodny. Przestrzenie między drogami wypełnione są grupami drzew o różnym składzie gatunkowym. Ważną rolę w układzie kompozycyjnym parku zajmują polany. Stanowią one tzw. wnętrza parkowe. Nie doszukamy się żadnej regularności w ich rozmieszczeniu, kształcie czy wielkości. Czasami rosną na nich pojedyncze drzewa lub grupy drzew. W parku dominują takie gatunki drzew jak: dąb czerwony, lipa drobnolistna, klon zwyczajny, olcha, kasztanowiec, wierzba. Występuje też niewielka ilość rzadkich gatunków drzew: trójglicznii, sosny czarnej i sosny wejmutki. Wiele parkowych drzew uznano jako pomniki przyrody.

Bardzo ważnym elementem przy zakładaniu parku było jego położenie i najbliższe otoczenie. Pagórkowaty teren ze stromą skarpą ku Okrzejce zapewniały różnorodność wrażeń w czasie spacerów, podkreślanych przez niespodziewane układy drzew, nagłe ukazywanie się nieregularnych polan, czy alejek i ścieżek biegnących w rozmaitych, trudnych do określenia kierunkach.

7.8. Cmentarze

Do nekropoli o znacznych wartościach kulturowych należy cmentarz w Maciejowicach. Został założony w 1 poł. XIX w. Posiada kształt wydłużonego prostokąta. Centralnym punktem kompozycji przestrzennej jest neoklasycystyczna kaplica wzniesiona w 1860 r. Wokół kaplicy zachowały się najstarsze pomniki nagrobne, m.in. Józefy Pleszczyńskiej, Janiny Popowej, Anieli Malhomme, Konstantego Kordey. Cmentarz był powiększony w 1940 roku w kierunku wschodnim. Na granicy cmentarza od strony miejscowości, w roku 1950 wzniesiono monumentalną figurę Chrystusa. Na cmentarzu pochowani są żołnierze polscy polegli w latach 1939 –1944. Na cmentarzu rośnie cenny starodrzew m.in. brzoza brodawkowata, klon pospolity, klon srebrzysty, klon jawor, dąb, jesion wyniosły, żywotnik zachodni.

W północno zachodniej części cmentarza znajduje się kwatera żołnierzy niemieckich założona w czasie I wojny światowej. Obecnie są tu mogiły ziemne oraz pomnik z ciosów granitu zwieńczony metalowymi lancami. Pomnik otacza prostokątny plac, wydzielony granitowymi głazami z wyrytymi na nich nazwami jednostek wojskowych.

Cenną nekropolą jest również cmentarz parafialny w Samogoszczy, datowany na 1 poł. XIX wieku. Posiada kształt zbliżony do prostokąta. W centrum cmentarza usytuowana jest drewniana kaplica o oryginalnej bryle. Do kaplicy wiedzie aleja główna, od której odchodzą pod kątem prostym alejki boczne. Najstarsze nagrobki pochodzą z 2 poł. XIX wieku oraz początku XX wieku, m.in.: Zofii Kowalczyńskiej, Marianny Kwiatkowskiej. Teren cmentarza porasta cenny starodrzew, m.in. świerki, akacje i dęby, z których kilka należy uznać za pomniki przyrody.

Niewielki skromny cmentarz znajduje się w miejscowości Wróble – Wargocin. Powstał około 1900 roku na planie zbliżonym do prostokąta. Głównym elementem kompozycji przestrzennej jest aleja główna pośrodku założenia. Na cmentarzu przeważają nagrobki współczesne, przedwojennych zachowało się niewiele, m.in. krzyże z kutego żelaza. Drzewostan na cmentarzu jest ubogi, rośnie tu kilka tui i szpaler lip.

Do cmentarzy innych wyznań z terenu gminy zaliczamy cmentarz żydowski w Maciejowicach. Cmentarz ten został zniszczony w czasie II wojny światowej przez Niemców i do dzisiaj nie zachowały się jego elementy przestrzenne. Teren cmentarza porasta częściowo młody las sosnowy.

Na terenie gminy znajdują się również cmentarze wojenne z czasów I wojny światowej, na których chowano żołnierzy niemieckich i rosyjskich. Takie cmentarze znajdują się w miejscowościach: Domaszew, Pogorzelec, Polik.

7.9. Zabytki archeologiczne

Na terenie gminy Maciejowice spotykamy stosunkowo liczne ślady osadnictwa pierwotnego oraz działalności ludzi minionych kultur. Spotykamy je przede wszystkim na terenach rozciągających się przy ciekach wodnych, na krawędziach dolin. Na znacznych powierzchniach gminy występują obszary wydmowe, szczególnie chętnie zasiedlane w starożytności przez wędrujące grupy łowców. Przypadkowe znaleziska pojedynczych zabytków miały miejsce w okresie międzywojennym, w tym też czasie rozpoczęto badania planowe, m.in. przez prof. L. Sawickiego.

Regularne powierzchniowe badania archeologiczne w ramach tzw. Archeologicznego Zdjęcia Polski przyniosły odkrycie wielu nowych stanowisk, m.in.: ślady osadnictwa z epoki kamienia, obozowiska z okresu neolitu lub wczesnej epoki brązu, ślady osadnictwa z okresu starożytności, średniowiecza oraz okresu nowożytnego. Do ciekawszych znalezisk należą narzędzia krzemienne: siekierki, drapacze, przekłómacze z takich miejscowości jak: Kobylnica, Kawęczyn, Maciejowice.

Z okresu brązu znane są stanowiska w Oblinie, Maciejowicach, Powiślu. Okres przejściowy między epoką brązu a wczesną epoką żelaza reprezentują stanowiska w Oblinie-Gradkach, Tyrzynie. Należy wspomnieć też o zespole osadniczym kultury łużyckiej odkrytym

w Maciejowicach oraz cmentarzysku kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich w Oblinie. W okresie wczesnego średniowiecza nastąpiło ponowne zasiedlanie wcześniej opuszczonych tych terenów. Intensywny rozwój osadnictwa nastąpił w późnym średniowieczu, co potwierdzają liczne znaleziska.

Szczegółowe dane odnośnie odkryć i znalezisk z terenu gminy podaje zamieszczony wykaz stanowisk archeologicznych.

Wykaz stanowisk archeologicznych

L.p.	Miejscowość	Nr na obszarze AZP	Charakterystyka stanowiska
1.	Bączki	66-70/4	Ślady osadnictwa o nieokreślonej kulturze
2.	Bączki (Samogoszcz)	67-70/18	Ślady osadnictwa z okresu lateńskiego – rzymskiego oraz średniowiecza
3.	Samogoszcz	67-70/19	Ślad osadnictwa
4.	Ostrów	67-70/20	Wieś historyczna
5.	Podwierzbie	67-70/21	Ślad osadnictwa nowożytnego
6.	Kraski	67-70/22	Wieś historyczna
7.	Podłęż	67-71/1	Osada starożytna
8.	Podłęż	67-71/2	Ślad osadnictwa
9.	Podłęż	67-71/3	Wieś historyczna
10.	Domaszew	67-71/4	Wieś historyczna, folwark
11.	Domaszew	67-71/5	Ślad osadnictwa nowożytnego
12.	Domaszew	67-71/6	Ślady osadnictwa średniowiecznego i nowożytnego
13.	Domaszew	67-71/7	Ślady osadnictwa starożytnego
14.	Domaszew	67-71/8	Ślady osadnictwa średniowiecznego i nowożytnego
15.	Domaszew	67-71/9	Ślady osadnictwa starożytnego i średniowiecznego
16.	Domaszew	67-71/10	Ślady osadnictwa starożytnego i nowożytnego
17.	Domaszew	67-71/11	Ślady osadnictwa nowożytnego
18.	Leonów	67-71/13	Wieś historyczna
19.	Samogoszcz	67-71/15	Ślady osadnictwa starożytnego i średniowiecznego
20.	Budy Podłężkie	67-71/16	Wieś historyczna
21.	Samogoszcz	67-71/17	Wieś historyczna
22.	Samogoszcz	67-71/18	Ślady osadnictwa epoki brązu/ wczesnej epoki żelaza, starożytnej i nowożytnej
23.	Domaszew	67-71/19	Ślad osadnictwa
24.	Polik	67-72/4	Wieś historyczna
25.	Pogorzelec	67-72/5	Wieś historyczna
26.	Pogorzelec	67-72/9	Osada średniowieczna i nowożytna
27.	Pogorzelec	67-72/10	Ślady osadnictwa starożytnego, średniowiecznego i nowożytnego
28.	Pogorzelec	67-72/12	Osada z wczesnej epoki brązu
29.	Pogorzelec	67-72/15	Ślady osadnictwa z epoki kamienia – epoki żelaza
30.	Polik	67-72/16	Ślady osadnictwa z epoki neolitu – epoki brązu, średniowiecza i nowożytności
31.	Pogorzelec	67-72/20	Groble z XIX wieku
32.	Oblin	68-71/1	Ślady osadnictwa starożytnego
33.	Oblin	68-71/2	Ślady osadnictwa z okresu nowożytnego
34.	Oblin	68-71/3	Osada i ślady osadnictwa z okresu rzymskiego i średniowiecza
35.	Oblin	68-71/4	Ślady osadnictwa z okresu nowożytnego
36.	Oblin	68-71/5	Ślady osadnictwa z epoki neolitu i wczesnej epoki brązu
37.	Oblin	68-71/6	Ślady osadnictwa z wczesnej epoki brązu – okresu rzymskiego
38.	Kochów	68-71/7	Wieś historyczna
39.	Maciejowice	68-71/8	Cmentarzysko z epoki brązu – okresu halsztackiego
40.	Maciejowice	68-71/9	Osada i ślady osadnictwa z epoki brązu, wczesnej

			epoki i średniowiecza
41.	Maciejowice	68-71/10	Skarb monet z okresu rzymskiego
42.	Oblin	68-71/11	Ślady osadnictwa z epoki brązu – okresu halsztackiego
43.	Maciejowice	68-71/12	Ślady osadnictwa z epoki brązu – okresu halsztackiego
44.	Maciejowice	68-71/13	Ślady osadnictwa z późnego średniowiecza
45.	Podoblin	68-71/14	Ślady osadnictwa z okresu mezolitu – neolitu, epoki brązu, młodszego okresu przedrzymskiego i nowożytnego
46.	Maciejowice	68-71/15	Ślady osadnictwa z okresu średniowiecza
47.	Maciejowice	68-71/16	Ślady osadnictwa średniowiecznego i nowożytnego
48.	Maciejowice	68-71/17	Ślady osadnictwa z epoki brązu i starszego okresu rzymskiego
49.	Oblin	68-71/18	Cmentarzysko z okresu rzymskiego
50.	Oblin	68-71/19	Ślady osadnictwa z epoki brązu i średniowiecza
51.	Oblin	68-71/20	Ślady osadnictwa z epoki brązu – okresu halsztackiego
52.	Oblin	68-71/21	Ślady osadnictwa z okresu neolitu
53.	Oblin	68-71/22	Ślady osadnictwa z okresu neolitu i średniowiecza
54.	Oblin	68-71/23	Ślady osadnictwa z okresu średniowiecza i nowożytnego
55.	Maciejowice	68-71/24	Wieś historyczna, miasto, osada miejska
56.	Oblin	68-71/25	Wieś historyczna
57.	Podstolice	68-71/26	Wieś historyczna
58.	Przewóz	68-71/27	Wieś historyczna
59.	Powiśle	68-71/28	Ślady osadnictwa z epoki neolitu
60.	Maciejowice	68-71/29	Stanowisko wydmore
61.	Maciejowice	68-71/30	Stanowisko wydmore
62.	Maciejowice	68-71/31	Stanowisko wydmore
63.	Podoblin	68-71/32	Ślady osadnictwa z wczesnego średniowiecza
64.	Oblin	68-71/33	Osada z epoki brązu – wczesnej epoki żelaza
65.	Podoblin	68-71/34	Osada i ślady osadnictwa z okresu starożytnego i nowożytnego
66.	Kochów	68-71/35	Ślad osadnictwa z epoki paleolitu – mezolitu, epoki kamienia i okresu nowożytnego
67.	Maciejowice	68-71/36	Ślady osadnictwa z wczesnej epoki brązu i okresu nowożytnego
68.	Maciejowice	68-71/37	Ślady osadnictwa starożytnego
69.	Maciejowice	68-71/38	Osada z wczesnego okresu lateńskiego
70.	Kochów	68-71/39	Cmentarzysko z wczesnej epoki żelaza
71.	Kochów	68-71/40	Cmentarzysko z wczesnej epoki żelaza
72.	Kochów	68-71/41	Cmentarzysko z wczesnej epoki żelaza
73.	Kochów	68-71/42	Karczma z okresu nowożytnego
74.	Maciejowice	68-71/43	Ślady osadnictwa z wczesnej epoki brązu
75.	Oblin	68-71/44	Ślady osadnictwa z okresu rzymskiego
76.	Oblin	68-71/45	Ślady osadnictwa z okresu rzymskiego i nowożytnego
77.	Oronne	68-72/1	Osada z epoki brązu – wczesnej epoki żelaza, okresu rzymskiego, średniowiecza, okresu nowożytnego
78.	Oronne	68-72/2	Wieś historyczna
79.	Podzamcze	68-72/3	Zamek/pałac
80.	Podzamcze	68-72/4	Zabudowania gospodarcze zamku/pałacu
81.	Uchacze	68-72/6	Wieś historyczna
82.	Kawęczyn	68-72/7	Wieś historyczna
83.	Podzamcze	68-72/8	Skarb monet
84.	Oronne	68-72/9	Skarb
85.	Uchacze	68-72/11	Karczma
86.	Polip	68-72/12	ślady osadnictwa starożytnego, średniowiecznego, nowożytnego
87.	Polik	68-72/13	Osada nowożytna

88.	Uchacze	68-72/14	Ślad osadnictwa z epoki kamienia – epoki brązu
89.	Uchacze	68-72/15	Cmentarzysko z epoki neolitu – epoki żelaza
90.	Polik	68-72/16	Ślady osadnictwa z epoki neolitu, starożytności, średniowiecza i nowożytności
91.	Polik	68-72/17	Ślady osadnictwa z epoki starożytnej i nowożytnej
92.	Polik	68-72/18	Ślady osadnictwa z okresu nowożytnego
93.	Polik	68-72/19	Ślady osadnictwa z okresu średniowiecznego i nowożytnego
94.	Oronne	68-72/24	Grobla
95.	Oronne	68-72/25	Ślad osadnictwa z epoki mezolitu
96.	Uchacze	68-72/26	Osada, obozowisko z epoki neolitu
97.	Polik	68-72/27	Ślad osadnictwa z okresu starożytnego
98.	Uchacze	68-72/28	Ślad osadnictwa z epoki neolitu
99.	Ciosny	68-72/29	Ślady osadnictwa z okresu średniowiecza i nowożytnego
100.	Kawęczyn	68-72/30	Ślad osadnictwa z epoki neolitu
101.	Uchacze	68-72/31	Ślad osadnictwa z epoki neolitu
102.	Malamówka	68-72/32	Ślady osadnictwa z paleolitu schyłkowego, starożytności, średniowiecza i nowożytności
103.	Oronne	68-72/33	Ślad osadnictwa z epoki neolitu
104.	Oronne	68-72/34	Ślady osadnictwa z okresu średniowiecza i nowożytnego
105.	Maciejowice	68-72/36	Obozowisko z epoki neolitu
106.	Kawęczyn	68-72/37	Ślad osadnictwa z epoki neolitu
107.	Oronne	68-72/38	Ślad osadnictwa z epoki neolitu – wczesnej epoki brązu
108.	Podzamecze	68-72/39	Osada średniowieczna
109.	Kobylnica	69-71/10	Osada z epoki brązu
110.	Kobylnica	69-71/11	Ślad osadnictwa średniowiecznego
111.	Kobylnica	69-71/12	Ślad osadnictwa nowożytnego
112.	Kobylnica	69-72/1	Wieś historyczna
113.	Strych	69-72/3	Wieś historyczna
114.	Tyrzyn Dworski	69-72/4	Wieś historyczna
115.	Wargocin	69-72/5	Wieś historyczna
116.	Wróble	69-72/6	Wieś historyczna
117.	Strych	69-72/7	Ślad osadnictwa z epoki neolitu
118.	Kobylnica	69-72/8	Ślady osadnictwa starożytnego i nowożytnego
119.	Kobylnica	69-72/9	Ślad osadnictwa starożytnego
120.	Kobylnica	69-72/10	Ślady osadnictwa starożytnego, średniowiecznego i nowożytnego
121.	Kobylnica	69-72/11	Ślady osadnictwa z epoki kamienia i nowożytnej
122.	Kobylnica	69-72/12	Ślady osadnictwa z okresu neolitu i starożytnego
123.	Kobylnica	69-72/13	Ślad osadnictwa starożytnego
124.	Kobylnica	69-72/14	Ślady osadnictwa starożytnego i nowożytnego
125.	Tyrzyn Dworski	69-72/15	Osada z epoki brązu
126.	Strych	69-72/16	Ślady osadnictwa z okresu neolitu i nowożytnego
127.	Strych	69-72/17	Ślady osadnictwa starożytnego – wczesnej epoki brązu i nowożytnego
128.	Strych	69-72/18	Ślady osadnictwa starożytnego i nowożytnego
129.	Strych	69-72/19	Ślady osadnictwa starożytnego, z epoki brązu, średniowiecznego i nowożytnego
130.	Strych	69-72/20	Ślady osadnictwa nieokreślone
131.	Tyrzyn Dworski	69-72/21	Osada z epoki brązu – wczesnej epoki żelaza
132.	Tyrzyn Dworski	69-72/22	Ślady osadnictwa starożytnego
133.	Tyrzyn Dworski	69-72/23	Ślady osadnictwa nowożytnego
134.	Strych	69-72/24	Cmentarzysko szkieletowe nieokreślone
135.	Strych	69-72/28	Ślady osadnictwa z epoki mezolitu – neolitu, epoki brązu
136.	Strych	69-72/29	Obozowisko z epoki brązu – wczesnej epoki żelaza
137.	Tyrzyn Dworski	69-72/30	Ślady osadnictwa z okresu starożytnego – wczesnego

			średniowiecza
138.	Tyrzyn Dworski	69-72/31	Ślady osadnictwa z wczesnej epoki żelaza, średniowiecza i nowożytności
139.	Tyrzyn Dworski	69-72/32	Osada z okresu rzymskiego
140.	Tyrzyn Dworski	69-72/33	Ślady osadnictwa starożytnego, średniowiecznego i nowożytnego
141.	Tyrzyn Dworski	69-72/34	Ślady osadnictwa z wczesnego średniowiecza i okresu nowożytnego
142.	Kobylnica	69-72/35	Cmentarzysko nieokreślone
143.	Kobylnica	69-72/36	Ślady osadnictwa, cmentarzysko z epoki neolitu
144.	Kobylnica	69-72/37	Ślady osadnictwa z wczesnego neolitu
145.	Kobylnica	69-72/38	Ślady osadnictwa nieokreślone
146.	Kobylnica	69-72/39	Ślady osadnictwa z okresu starożytnego – wczesnego średniowiecza
147.	Kobylnica	69-72/40	Ślady osadnictwa z okresu starożytnego – wczesnego średniowiecza
148.	Kobylnica	69-72/41	Ślady osadnictwa starożytnego
149.	Kobylnica	69-72/42	Ślady osadnictwa starożytnego i nowożytnego
150.	Kobylnica	69-72/43	Ślady osadnictwa z okresu kamienia, starożytnego, nowożytnego
151.	Kobylnica	69-72/44	Ślady osadnictwa starożytnego i nowożytnego

7.10. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne

Licznie na terenie gminy występują kapliczki, figury i krzyże przydrożne, datowane na wiek XIX i XX. Bardzo często były wznoszone przy alejach i drogach dojazdowych do rezydencji pałacowych i dworskich; na skrzyżowaniach dróg; w przydomowych ogródkach. Na wyróżnienie zasługują oryginalne kapliczki wznoszone na planie trójkąta, reprezentujące styl neogotycki. Murowane z cegły, otynkowane, zbudowane na niskiej, dwustopniowej podmurówce o ściętych narożach. Wyżej przestrzeń ujęta trzema arkadami ostrołukowymi, w których umieszczono figury Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej. Na narożach sterczyny. Całość zwieńczona pięciobocznym hełmem w formie ostrosłupa, zakończonym żelaznym krzyżem. Ten typ kapliczki występuje w Podzamczu, Poliku, Uchaczach.

Na terenie gminy występują skromniejsze, murowane kapliczki w postaci słupów na rzucie kwadratu lub prostokąta, z małą wnęką lub arkadą, w której umieszcza się rzeźbę z przedstawieniem postaci boskiej lub świętego. Kapliczki te często zdobione są szczycikami, gzymsami, płycinami o różnych formach i nakrywane daszkami wieńczonymi krzyżami wykutymi z metalu. Kapliczki w formie słupów spotykamy m.in. w Oronnem, Samogoszczu

Zdecydowanie najczęściej spotyka się na terenie gminy Maciejowice krzyże przydrożne. Posiadają one różne formy i przy wznoszeniu ich stosowano różne materiały. Na szczególną uwagę zasługują przede wszystkim monumentalne krzyże wykonane z granitu. W poszerzonych belkach pionowych, tworzących formę wyodrębnionego cokołu, wykute są inskrypcje wotywnie. Tego typu krzyże przydrożne, datowane na lata 20. i 30. XX wieku spotykamy m.in. w miejscowościach: Maciejowice, Oblin, Oronne, Ostrów.

7.11. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków

1. Kościół parafialny w Maciejowicach, nr rej. 329 z 29.12.1983 r.
2. Dzwonnica z zespołu kościoła parafialnego, nr rej. 163/663 z 09.04.1962 r.
3. Plebania z zespołu kościoła parafialnego, nr rej. 440 z 25.04.1995 r.
4. Ratusz w Maciejowicach, nr rej. 79/411 z 22.03.1962 r.
5. Dawny szpital w Maciejowicach, nr rej. 188/765 z 13.04.1967 r.
6. Pałac w Podzamczu, nr rej. 26/137 z 26.06.1958 r.
7. Oficyna z zespołu pałacowego w Podzamczu, nr rej. 26/137 z 26.06.1958 r.

8. Budynek administracji tzw. Podkowa w Podzamczu nr rej. 441 z 28.04.1995 r.
9. Dom ogrodnika z zespołu pałacowego w Podzamczu, nr rej. 400 z 23.08.1991 r.
10. Stajnia z basztą z zespołu pałacowego w Podzamczu, nr rej. 26/137 z 20.06.1958 r.
11. Młyn wodny z zespołu pałacowego w Podzamczu, nr rej. 383 z 26.11.1985 r.
12. Park z zespołu pałacowego w Podzamczu, nr rej. 107 z 19.05.1976 r.
13. Kapliczka z zespołu pałacowego w Podzamczu, nr rej. 441 z 28.04.1995 r.
14. Pole bitwy maciejowickiej w Podzamczu, nr rej. 441 z 28.04.1995 r.
15. Kościół parafialny p.w. św. Jadwigi w Samogoszczy, nr rej. 82/414 z 22.03.1962 r.

7.12. Wykaz obiektów w ewidencji zabytków

Maciejowice

1. Układ urbanistyczny Maciejowic, XVI-XIX w.
2. Mauzoleum Zamoyskich w zespole kościoła parafialnego, kamień, 1908 r.
3. Mogiła żołnierzy polskich poległych w 1920 r., w zespole kościoła parafialnego, l. 70-XX w.
4. Cmentarz parafialny, 1 poł. XIX w.
5. Kaplica cmentarna na cmentarzu parafialnym, mur., 1860 r.
6. Pomnik żołnierzy niemieckich na cmentarzu parafialnym, kamień/żeliwo, 1918 r.
7. Cmentarz żydowski, 1 poł. XIX w.
8. Dom przy ul. Kościuszki 42, mur., l. 20-XX w.
9. Dom przy ul. Kościuszki 47, drewn., 1 poł. XX w.
10. Dom przy ul. Lubelskiej 15/17, mur., pocz. XX w.
11. Dom, ob. Urząd Gminy przy ul. Rynek 7, mur., 1941 r.
12. Młyn motorowy przy ul. Koziej róg Przewozińskiej, 1 poł. XX w.
13. Pomnik Tadeusza Kościuszki na rynku, 1984 r.
14. Pomnik Tadeusza Kościuszki przy szkole, ul. Kościuszki, 1984 r.
15. Pomnik z kosami poświęcony bitwie maciejowickiej, przy drodze do Podzamcza, 1974 r.
16. Krzyż upamiętniający zakończenie I wojny światowej przy ul. Kościuszki, kamień, 1918r.

Bączki

17. Dom nr 10, drewn., 1 ćw. XX w.
18. Dom nr 14, drewn., 1 ćw. XX w.
19. Dom nr 15, drewn., 1 ćw. XX w.

Domaszew

20. Układ ruralistyczny, XV-XIX w.
21. Dom nr 10, drewn., pocz. XX w.
22. Dom nr 86, mur., XIX/XX w.
23. Dom nr 89, drewn., pocz. XX w.
24. Dom nr 91, mur., pocz. XX w.
25. Dom nr 96, mur., pocz. XX w.
26. Cmentarz żołnierzy z I wojny światowej, 1915 r.

Kobylnica

27. Kapliczka przydrożna, mur., 1 poł. XX w.

Oblin

28. Spichlerz dworski, mur., 1 poł. XIX w.
29. Pamiątkowy krzyż przydrożny, kamień, 1931 r.

Oronne

30. Układ ruralistyczny, XV - XIX w.
31. Dom nr 42, mur., pocz. XX w.
32. Dom nr 48, drewn., 1921 – 1922 r.
33. Dom nr 134, mur., pocz. XX w.
34. Kapliczka przydrożna, mur., pocz. XX w.

35. Pamiątkowy krzyż przydrożny, kamień, 1922 r.

Ostrów

36. Krzyż przydrożny na południowym skraju wsi, kamień, 1927 r.

37. Krzyż przydrożny w środkowej części wsi, kamień, 1920 r.

Podłęż

38. Dawny Urząd Gminy ob. dom, drewn., pocz. XX w.

Podzamcze

39. Austeria z zespołu pałacowego, mur., poł XIX w.

40. Budynek inwentarski z zespołu pałacowego, mur., poł. XIX w.

41. Pomnik Tadeusza Kościuszki w zespole pałacowym, kamień 1994 r.

42. Pomnik poświęcony Janowi Pawłowi II, kamień, 2005 r.

Pogorzelec

43. Kopiec Tadeusza Kościuszki, 1861 r.; 1917 r.

44. Cmentarz wojenny z I wojny światowej, 1915 r.

Polik

45. Dawna leśniczówka, ob. Dom, drewn., l. 80 – XIX w.

46. Dom nr 1, mur., pocz. XX w.

47. Dom nr 19, drewn., 2 ćw. XX w.

48. Kapliczka przydrożna, mur., 3 ćw. XX w.

49. Cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej, 1915 r.

Samogoszcz

50. Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego, mur., 1863 r.

51. Plebania w zespole kościoła parafialnego, mur., 1878 r.

52. Cmentarz parafialny, 1 poł. XIX w.

53. Kaplica cmentarna na cmentarzu parafialnym, drewn., 1 ćw. XX w.

54. Dawna szkoła, ob. biblioteka, mur., l. 30 – XX w., rozbudowana l. 60 – XX w.

55. Dom nr 23, drewn., l. 30 – XX w.

56. Dom nr 24, drewn., pocz. XX w.

57. Kapliczka przydrożna przy posesji nr 26, mur., pocz. XX w.

Uchacze

58. Kapliczka przydrożna, mur., 1 poł. XX w.

Wróble – Wargocin

59. Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP, mur., 1925 r.

60. Cmentarz parafialny, ok. 1900 r.

7.13. Wykaz dóbr kultury współczesnej

Na terenie gminy Maciejowice nie stwierdza się występowania dóbr kultury współczesnej.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA, ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA ORAZ POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

8.1. Ludność

Przez jakość życia rozumie się możliwość zaspokojenia potrzeb ludności na terenie gminy. Zależy ona od stanu i źródeł utrzymania ludności, jej aktywności ekonomicznej, możliwości zarobkowania, infrastruktury społecznej i technicznej, warunków mieszkaniowych, sposobu spędzania wolnego czasu, itp.

Na dzień 31.12.2010r. ludność gminy według stałego miejsca zameldowania liczyła 7276 osób zaś według faktycznego miejsca zamieszkania – 7097 osób⁹. Na 1 km² przypadało 41 osób co oznacza, że teren gminy należy do rzadko zaludnionych obszarów wiejskich w województwie mazowieckim. Ludność rozmieszczona jest nierównomiernie. 1476 osób mieszka w Maciejowicach, co stanowi 19,5% ludności gminy. Pozostałe większe miejscowości posiadały: Oronne – 452 mieszkańców, Oblin – 420 mieszkańców, Podłęż – 362 mieszkańców, Podwierzbie – 329 mieszkańców, Domaszew – 316 mieszkańców, Strych – 313 mieszkańców. Aż 10 tj. 29,4% miejscowości w gminie posiadało mniej niż 100 mieszkańców.

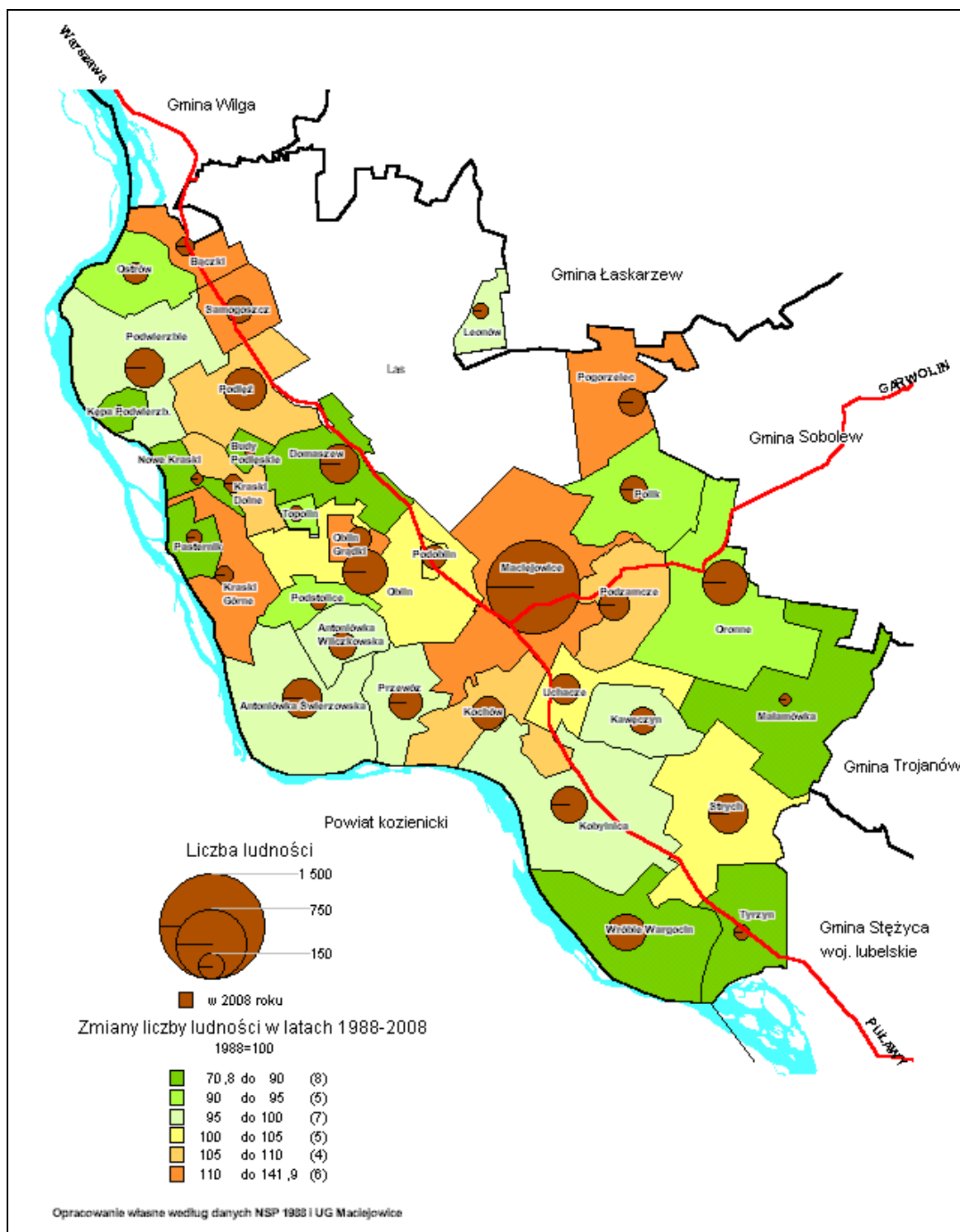
Ogólnie teren gminy należy uznać za wyludniający się. Poza Maciejowicami stan ludności z roku na rok obniża się. Jest to wynikiem ujemnego salda przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji stałych. Doszło do deformacji struktury ludności według płci. Począwszy od 2005 roku na 100 mężczyzn przypadają 94 kobiety.

W gminie Maciejowice zachodzi proces starzenia się ludności. Zmniejsza się udział osób w wieku przedprodukcyjnym, zwiększa się natomiast udział osób w wieku produkcyjnym. Np. w roku 2002 w ogólnej liczbie ludności osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 26,7% a w produkcyjnym 53,6% to w roku 2010 w wieku przedprodukcyjnym - 21,1% a w wieku produkcyjnym - 60,0%. Ludność w wieku poprodukcyjnym pozostawała prawie na niezmiennym poziomie bo wynosiła 19,7% w roku 2002 i 19,0 % w roku 2010.

Poziom wykształcenia mieszkańców gminy jest średni. Wg NSP 2002 3,3% ogółu ludności posiadało wykształcenie wyższe, 1,9% policealne, 16,6% średnie, 25,5% zasadnicze zawodowe, 42,3% podstawowe ukończone, 10,4% podstawowe nieukończone. Podobnie jak w innych gminach lepiej są wykształcone kobiety w porównaniu z mężczyznami.

⁹ Według BDL GUS; dane dla poszczególnych miejscowości według stanu na 31.12.2009 r.

Mapa 1. Liczba ludności w 2008 roku i dynamika w latach 1988-2008



Ludność w gminie Maciejowice utrzymuje się z trzech głównych źródeł: pracy poza rolnictwem, pracy w rolnictwie oraz ze źródeł niezarobkowych (renty, emerytury). Proporcje pomiędzy tymi źródłami są bardzo zbliżone gdyż wynoszą kolejno: 35,2%, 32,9% oraz 31,9%.

8.2. Aktywność ekonomiczna ludności

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i mieszkań przeprowadzonego w 2002 roku aktywni zawodowo liczyli 3432 osoby stanowiąc 45,8% ogółu ludności. Spośród nich 49% pracowało poza rolnictwem zaś 51% w rolnictwie. Zarejestrowano 418 bezrobotnych. Ich liczba z roku na rok zmieniała się wykazując tendencję malejącą. Np. w roku 2003 zarejestrowano 495 bezrobotnych, w roku 2004 – 471, w roku 2005 – 443, w roku 2006 – 455, w roku 2007 – 356, w roku 2008 – 341, w roku 2009 – 363, a w roku 2010 - 317¹⁰.

Na terenie gminy na koniec 2007 roku pracowało 839 osób. Na koniec 2010 roku liczba ta zmniejszyła się do 577. Największymi pracodawcami były: Ubojnia „ARTUS”, „FENIKS” Spółka Jawna w Maciejowicach, Spółdzielnia Usługowo-Produkcyjna „METROL”, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe STAWEX. Do pracy poza gminę wyjeżdżało w 2006 roku 510 osób¹¹.

Dość dobrze rozwinięta jest pozarolnicza działalność gospodarcza. W końcu 2008 r.¹² w rejestrze REGON zarejestrowano 407 podmiotów, z tego 12 w sektorze publicznym i 395 w sektorze prywatnym. Według sekcji PKD najczęściej podmiotów działało w handlu – 107, budownictwie – 80 i przetwórstwie przemysłowym – 54. Na koniec 2010 roku liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych zmniejszyła się do 378.

Większość podmiotów zlokalizowana jest w miejscowości gminnej (tabela i mapa 2).

Tabela 1. Liczba i struktura podmiotów gospodarczych według BDL GUS

Jednostka terytorialna	Ogółem	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Usługi
	2010	2010	2010	2010
	[jed.gosp.]	[jed.gosp.]	[jed.gosp.]	[jed.gosp.]
Antoniówka Świerżowska	8	3	2	3
Antoniówka Wilczkowska	2	0	2	0
Bączki	5	1	2	2
Budy Podłęskie	3	0	3	0
Domaszew	11	0	6	5
Kawęczyn	3	3	0	0
Kępa Podwierzbiańska	2	0	2	0
Kobylnica	14	2	6	6
Kochów	15	4	4	7
Kraski Dolne	3	2	1	0
Maciejowice	148	7	27	114
Malamówka	1	0	0	1
Nowe Kraski	2	0	1	1
Oblin	24	2	11	11
Oblin-Grądk	3	1	1	1
Oronne	14	2	5	7
Ostrów	6	0	3	3
Pasternik	2	0	2	0
Podlęż	21	0	9	12
Podoblin	8	2	2	4
Podstolice	3	1	0	2
Podwierzbie	15	2	4	9
Podzamcze	6	1	0	5
Pogorzelec	4	0	1	3
Polik	12	1	5	6
Przewóz	7	1	2	4

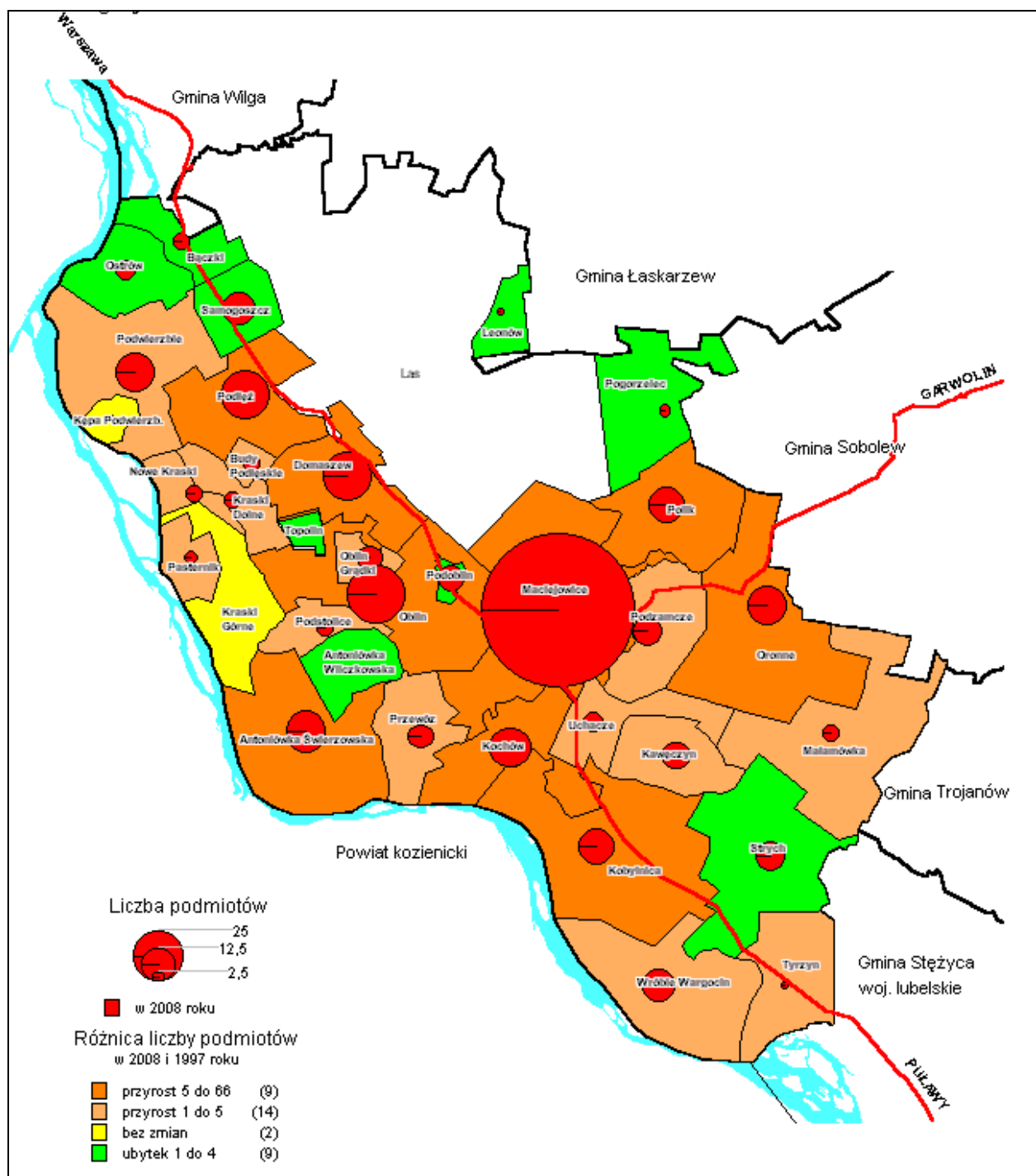
¹⁰ Według BDL GUS

¹¹ Liczba pracujących i wyjeżdżających do pracy według BDL GUS

¹² Według BDL GUS

Samogoszcz	13	0	4	9
Strych	4	1	0	3
Topolin	2	1	1	0
Tyrzyn	1	0	1	0
Uchacze	6	0	1	5
Wróble-Wargocin	10	1	3	6

Mapa 2. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON w 2007 roku



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z rejestru REGON udostępnionych przez US w Warszawie Oddział w Siedlcach

8.3. Budżet gminy

Dochody budżetu gminy w poszczególnych latach w okresie 2001-2010 kształtowały się na poziomie od 8,8 mln zł (w 2001 roku) do 20,0 mln zł (w roku 2010). Ważną pozycją dochodów są dochody własne, które w 2010 roku wynosiły 6,0 mln złotych (30,0% ogólnej kwoty dochodów). Ich udział w ogólnej kwocie dochodów był w latach 2001-2010 dość stabilny (rozpiętość od 24,1 do 30,5%), a wyraźne zwiększenie do 35,5% nastąpiło w roku 2008. Główną pozycję dochodów własnych stanowią udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, zwłaszcza w podatku dochodowym od osób fizycznych. Subwencja ogólna wyniosła w 2010 roku 9,7 mln złotych (48,7% dochodów ogółem). Trzecią istotną pozycję dochodów stanowią dotacje celowe z budżetu państwa, które wynosiły w 2010 roku 3,9 mln zł (19,7%).

Poziom wydatków ogółem musi być w skali każdego roku zbliżony do poziomowi dochodów. W strukturze wydatków największą pozycję stanowią wydatki na oświatę. W latach 2001-2010 wzrosły one kwotowo z 4,0 do 8,3 mln złotych, natomiast ich udział w ogólnej kwocie wydatków zmniejszył się w tym czasie z 52,5% do 40,5%, a średnio wynosił 42,8%.

Z punktu widzenia rozwoju gminy i poprawy warunków życia mieszkańców – istotne są wydatki inwestycyjne. W latach 2001-2010 wyniosły one 25,0 mln zł i stanowiły 18,2 % ogólnej kwoty wydatków, co na tle ogółu gmin oznacza przeciętny poziom inwestowania.

Największe kwoty zostały w tym okresie przeznaczone na rolnictwo (10,1 mln zł), gospodarkę komunalną (6,0 mln zł), drogi (4,1 mln zł) i oświatę (2,8 mln zł).

8.4. Komunikacja zbiorowa

Gmina Maciejowice posiada dobry układ komunikacyjny. Tworzą go drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Zapewniają one mieszkańcom gminy powiązania międzyregionalne, wewnątrzwojewódzkie i wewnątrzpowiatowe np. z Garwolinem, Łaskarzewem oraz wewnątrzgminne. Mieszkańcy gminy korzystają głównie z komunikacji autobusowej realizowanej przez PKS Garwolin i PKS Puławy oraz przewoźników prywatnych. Nie dociera ona jednak do każdej miejscowości ze względu na zły stan dróg. Duże odcinki dróg gminnych mają zbyt małe szerokości pasów drogowych oraz są nieutwardzone. W związku z tym konieczna jest ich przebudowa i modernizacja.

8.5. Zasoby i warunki mieszkaniowe

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności ocenia się jako dobre. Występuje tu głównie zabudowa zagrodowa i jednorodzinna.

Na koniec 2010 roku było 2236 mieszkań. Mieszkania te liczyły 8509 izby zaś ich powierzchnia wynosiła 1 941 666 m². Na jedno mieszkanie przypadało średnio 3,8 izb, 86,8 m² powierzchni użytkowej, 3,7 osób, a na 1 osobę 27,4 m² powierzchni użytkowej.

Należy zaznaczyć, iż sytuacja mieszkaniowa w gminie systematycznie polepsza się. Corocznie w latach 2005-2010 zasoby mieszkaniowe powiększały się średnio o około 10 mieszkań. Polepsza się jakość mieszkań wyrażająca się w wyposażeniu w instalacje. Np. w roku 2003 70,1% mieszkań posiadało wodociąg, 65,8% łazienkę, 57,1% centralne ogrzewanie zaś w roku 2010 – 72,2% wodociąg, 68,2% łazienkę i 58,6% centralne ogrzewanie.

Dla mieszkańców gminy podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę były ujęcia własne. Zwodociągowana została miejscowość gminna oraz Leonów, Pogorzelec, Polik,

Podzamcze. Zwodociągowanie całej gminy jest przewidziane na lata 2010-2015. W roku 2010 zwodociągowane zostaną miejscowości: Podoblin, Domaszew, Oronne.

Miejscowość Maciejowice jest skanalizowana w 30%. W pozostałych miejscowościach ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych.

W dalszych latach planuje się budowę kanalizacji w Maciejowicach oraz w miejscowościach obrzeżnych. Gmina Maciejowice objęta jest „Krajowym programem oczyszczania ścieków komunalnych”.

Głównym sposobem ogrzewania mieszkań jest ogrzewanie węglowe i drzewne.

8.6. Handel i usługi

W gminie jest dość dobrze rozwinięta sieć handlowa. Sklepy spożywcze funkcjonują w większości wsi. Tam gdzie ich nie ma dociera handel obwoźny. Sklepy przemysłowe skupione są w miejscowości gminnej. Działają tutaj także podmioty świadczące usługi. Miejscem zakupów dla mieszkańców gminy jest ponadto Garwolin, często Warszawa.

8.7. Szkoły. Przedszkola

Na terenie gminy Maciejowice funkcjonuje 5 szkół podstawowych: w Maciejowicach, Samogoszczy, Antoniówce, Oronnem, Wróblach-Wargocinie, Strychu oraz dwa gimnazja: w Maciejowicach i Samogoszczy. Liczba szkół oraz ich rozmieszczenie odpowiadają potrzebom mieszkańców gminy. Konieczna jest natomiast ich rozbudowa np. w Maciejowicach budowa stołówki przy Publicznej Szkole Podstawowej i Publicznym Gimnazjum w Samogoszczy.

Oprócz wyżej wymienionych szkół funkcjonuje przedszkole w Maciejowicach .

8.8. Zdrowie

W gminie Maciejowice działają:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej s.c. posiadający poradnię, medycynę szkolną, pracownię medyczną, pracownię diagnostyki laboratoryjnej, punkt szczepień,
- Niepubliczny Stomatologiczny Zakład Opieki Zdrowotnej s.c., w którym funkcjonują: chirurgia, protetyka, stomatologia dziecięca, stomatologia ogólna, stomatologia zachowawcza,
- Gabinet Lekarski realizujący praktykę lekarską,
- 2 gabinety stomatologiczne.

Ponadto mieszkańcy gminy leczą się w przychodniach i szpitalu w Garwolinie a także i w Warszawie.

Usługi weterynaryjne świadczą dwa gabinety: w Maciejowicach i Kochowie.

8.9. Kultura. Sport. Rekreacja

Na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Kultury oraz Muzeum im. Tadeusza Kościuszki zlokalizowane w budynku Ratusza w Maciejowicach. Działa również Biblioteka Publiczna w Maciejowicach z dwoma punktami filialnymi: w Oronnem i Samogoszczy. Biblioteka jest bardzo aktywna na terenie gminy. Organizuje wystawy, konkursy literackie, plastyczne, lekcje w bibliotece. Brakuje hali sportowej w miejscowości gminnej, a także obiektów poza miejscowością gminną, w których mieszkańcy mogliby spędzać wolny czas. Należą do nich boiska sportowe, świetlice.

8.10. Bezpieczeństwo ludności i jej mienia

Największym zagrożeniem znacznej części gminy jest niebezpieczeństwo powodzi. Wprawdzie rzeka Wisła jest obwałowana ale nie daje to pełnej gwarancji bezpieczeństwa. Zdarzały się bowiem wielkie powodzie po przerwaniu wałów. Ponadto na terenie gminy występują inne zagrożenia spowodowane siłami natury, jak: silne wiatry, gołoledzie, nadmierne susze itp.

Kolejnymi istotnymi zagrożeniami są pożary, zarówno budynków jak i lasów oraz wypadki drogowe, w tym wypadki z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne.

Przy wiatrach z kierunku zachodniego teren gminy pozostaje pod wpływem emisji pyłów i gazów z Elektrowni Kozienice.

Zagrożenia ze strony przestępczości (kradzieże, rozboje) można uznać za stosunkowo niskie.

W gminie Maciejowice funkcjonuje Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego współpracujący z odpowiednim wydziałem Starostwa Powiatowego w Garwolinie. Bezpieczeństwa ludności i mienia strzegą jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w: Maciejowicach, Podłężu i Podwierzbiu oraz Posterunek Policji w Maciejowicach.

8.11. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

Poprawa jakości życia w gminie Maciejowice wymaga rozwiązania wielu problemów. Należą do nich:

- poszerzenie i utwardzenie dróg gminnych,
- zwodociągowanie całej gminy,
- budowa sieci kanalizacyjnej,
- rozbudowa i modernizacja szkół oraz boisk sportowych,
- budowa hali sportowej w miejscowości gminnej.

Konkretyzację tych potrzeb zawiera Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2008-2013, przyjęty uchwałą Nr XXX/175/09 Rady Gminy Maciejowice z dnia 18 września 2009 roku.

W zakresie wodociągowania w planie przyjęto następującą kolejność realizacji zadań:

- Maciejowice – etap II (zakończone w 2009 roku),
- Maciejowice – etap III, Oronne oraz część wsi Kochów i część wsi Oblin (2009-2011),
- Podoblin, Domaszew, Podlęż, Samogoszcz, Bączki (2009-2010),
- Uchacze, Kawęczyn, Strych, Tyrzyn, Kochów, Kobylnica, Wróble-Wargocin (2009-2011),
- Ostrów, Podwierzbie, Kępa Podwierzbiańska, Podlęż, Kraski Dolne, Kraski Nowe (2010-2011),
- Oblin-Grądkki, Topolice, Podstolice, Pasternik, Kraski Górne (2011-2012),
- Przewóz, Antoniówka Świerżowska, Antoniówka Wilczkowska (2012-2013).
 - o W zakresie gospodarki ściekowej sformułowane w Planie zadania przedstawiają się następująco:
- modernizacja gminnej oczyszczalni ścieków (2009),
- budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Maciejowice oraz części wsi Kochów i Oblin (2008-2010),
- budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Oronne, Podzamcze, Uchacze, Kochów, Oblin (2011-2013).

Zadania w zakresie infrastruktury drogowej dotyczą przebudowy i modernizacji następujących dróg:

- przebudowa drogi gminnej nr 130713W od drogi powiatowej nr 1349W Oblin-Grądkki, Topolin, do drogi powiatowej nr 1349W w miejscowości Oblin, na odcinku o długości 4 487 metrów (2008-2009),
- przebudowa drogi gminnej nr 130703W w miejscowościach Podłęź, Kraski Dolne, Nowe Kraski na odcinku o długości 2 640 metrów (2008-2009),
- modernizacja drogi gminnej w miejscowości Strych (2008-2009),
- modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Leonów (2009),
- modernizacja drogi gminnej w miejscowości Antoniówka Wilczkowska (2009),
- modernizacja drogi gminnej w miejscowości Kępa Kochów (2009),
- modernizacja dróg gminnych w miejscowościach Podwierzbie, Kępa Podwierzbiańska, Domaszew (2009-2012),
- modernizacja dróg gminnych w miejscowościach Polik, Pogorzelec, Tyrzyn (2009-2012),
- modernizacja gminnych dróg osiedlowych w miejscowości Maciejowice (2009-2012),
- poprawa bezpieczeństwa na drogach lokalnych gminy stanowiących połączenie z drogami wyższej kategorii oraz poprawa bezpieczeństwa dowozu dzieci do szkół na terenie gminy Maciejowice poprzez przebudowę dróg gminnych (2010).
- Poza wyżej wymienionymi, Plan zawiera szereg zadań z innych dziedzin. Są to:
- wymiana pokrycia dachowego na budynku Publicznej Szkoły Podstawowej im. T. Kościuszki Maciejowice (2009-2010),
- budowa hali sportowej wraz z zapleczem socjalnym w miejscowości Maciejowice (2008-2010),
- modernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Podłęź (2010-2011),
- modernizacja placów zabaw dla dzieci na terenie gminy Maciejowice (2009),
- budowa bieżni przy Publicznej Szkole Podstawowej i Publicznym Gimnazjum w Samogoszczy (2009),
- modernizacja boiska sportowego przy Publicznej Szkole Podstawowej i Publicznym Gimnazjum w Samogoszczy (2010),
- modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Maciejowice (2009-2010),
- modernizacja Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji (2009-2010),
- internet na terenie gminy Maciejowice (2009-2010),
- rewitalizacja budynku zabytkowego Ratusza wraz z zagospodarowaniem Rynku w miejscowości Maciejowice -etap I (2010-2012),
- rewitalizacja budynku zabytkowego Ratusza wraz z zagospodarowaniem Rynku w miejscowości Maciejowice -etap II (2010-2011),
- dobudowa stołówki przy Publicznej Szkole Podstawowej i Publicznym Gimnazjum w Samogoszczy (2009-2011).

Całkowita wartość zawartych w Planie zadań wynosi 51,3 mln zł. W ich finansowaniu 15,0 mln zł mają stanowić środki własne, 28,9 mln zł środki UE oraz 7,4 mln zł inne fundusze zewnętrzne. Zaplanowane terminy realizacji inwestycji będą musiały być skorygowane, jeśli w odpowiednim czasie nie uda się pozyskać odpowiednich środków finansowych.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJACE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

9.1. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Na terenie gminy Maciejowice występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody:

- Natura 2000 obejmująca „Dolinę Środkowej Wisły” oraz Bagna Orońskie,
- Rezerваты przyrody,
- Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Pomniki przyrody.

Szczegółowo omówione w rozdziale II ppkt 2.1.7.

9.2. Obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków

Na terenie gminy Maciejowice występują obszary i obiekty wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wymienione w rozdziale 7 ppkt 7.11. Pozostałe obszary i obiekty wprowadzono na podstawie gminnej ewidencji zabytków.

9.3. Obiekty i obszary chronione na podstawie innych niż powyższe przepisy odrębne

9.3.1. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych

- *Grunty rolne i leśne*

Grunty rolne i leśne chronione to grunty wymagające zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U.04.121.1266, z późn.zm.).

- *Gleby pochodzenia organicznego*

Gleby organiczne szczególnie chronione znajdują się głównie w dolinach rzek i obniżeniach terenu oznaczone zostały graficznie na rysunku Studium.

- *Lasy ochronne*

Lasami ochronnymi są grunty leśne określone w przepisach o lasach. Lasy ochronne zaznaczono graficznie na rysunku Studium.

10. UWARUNKOWANIA KOMUNIKACYJNE

10.1. Uwarunkowania i przesądzenia wynikające z planów nadrzędnych

- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Rozwoju Województwa Mazowieckiego oraz Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 roku.*

Przez rejon gm. Maciejowice prowadzone są następujące trasy stanowiące fragment podstawowego układu komunikacyjnego kraju:

- droga wojewódzka nr 801 (Warszawa - Wilga - Maciejowice – Puławy gr. woj.)
- droga wojewódzka nr 807 (Maciejowice - Sobolew - Gończyce - Żelechów – Łuków gr. woj.)

Przewiduje się modernizację w/w dróg oraz wyznaczenie nowej przeprawy przez rz. Wisłę na przedłużeniu drogi woj. nr 807 (powiązanie gm. Maciejowice i gm. Kozienice).

10.2. Istniejący układ komunikacyjny

- *Powiązania komunikacyjne:*

Podstawowy układ komunikacyjny, umożliwiający powiązania zewnętrzne z sąsiednimi rejonami tworzą:

- droga wojewódzka nr 801 (Warszawa - Wilga - Maciejowice – Puławy gr. woj.)
- droga wojewódzka nr 807 (Maciejowice - Sobolew - Gończyce - Żelechów – Łuków gr. woj.)

W/w drogi posiadają nawierzchnie bitumiczne w dobrym i średnim stanie technicznym.

Drogi wymagają modernizacji t.j. zwiększenia nośności nawierzchni, wykonania obejścia ważniejszych wsi przez które prowadzone są drogi, poprawienia geometrii przebiegu, zmniejszenia ilości skrzyżowań z istniejącym układem dróg oraz ograniczenia ilości zjazdów z dróg na sąsiednie przylegające tereny (obsługa terenów przylegających do w/w dróg głównie poprzez istniejące i projektowane drogi dojazdowe i lokalne).

Ponadto na terenie gminy Maciejowice występuje droga wojewódzka nr 736 (Magnuszew-Podlęż).

- *Podstawowy układ komunikacyjny wewnętrzny gminy tworzą następujące drogi:*

Drogi powiatowe

- droga powiatowa nr 1325W (dr. woj. nr 807 - Polik - Pogorzelec – Łaskarzew –Garwolin pñ. gr. gminy)
- droga powiatowa nr 1349W (dr. woj. nr 801 - Podoblin - Podstolice - Nowe Kraski - Pasternik – Podlęż – dr.woj. nr 736)
- droga powiatowa nr 1350W (dr. woj. nr 801- Maciejowice - Antoninówka - Świerzowska -Antoninówka Wilczkowska-Podstolice)
- droga powiatowa nr 1352W (dr. woj. nr 801 - Wróble Wargocin - Kobylnica - dr. woj. nr 801)

- droga powiatowa nr 1353W (dr. woj. nr 801 - Uchacze - Kawęczyn - Strych -
- Małamówka)

W/w drogi powiatowe posiadają nawierzchnie utwardzone w średnim stanie technicznym. Część dróg wymaga modernizacji – poszerzenia linii rozgraniczających, zwiększenia nośności nawierzchni, poszerzenia istniejących jezdni, wyłagodzenia załamania jezdni, przycięcia lub wycięcia części drzewostanu z pasów drogowych zagrażających bezpieczeństwu ruchu.

Drogi gminne

- nr 130701W - dr. pow. nr 1349W – Kępa Podwierzbieńska – dr. woj. nr 736,
- nr 130702W - dr. woj. nr 801 – Samogoszcz – (Lewików) – gr. gm. Łaskarzew,
- nr 130703W - dr. pow. nr 1349W – Budy Podłęskie – Kraski Dolne – dr. pow.
nr 1349W,
- nr 130704W - dr. pow. nr 1350W – Antoniówka Wilczkowska – Oblin – dr. woj.
nr 801,
- nr 130705W - dr. woj. nr 801 (Maciejowice) – Kochów – rz. Wisła,
- nr 130706W - dr. woj. nr 801 – Kobylnica – dr. pow. nr 1352W,
- nr 130707W - dr. woj. nr 801 – Strych – dr. pow. nr 1353W,
- nr 130708W - dr. woj. nr 807 – Podzamcze – Małamówka – dr. pow. nr 1353W,
- nr 130709W - dr. woj. nr 801 – Domaszew – dr. gminna nr 130711W (Smolarnia),
- nr 130710W - dr. woj. nr 801 (Podlęż) – dr. gminna 130709W (Smolarnia),
- nr 130711W - dr. gminna nr 130702W – Samogoszcz – gr. gm. Łaskarzew (Budy
Krępskie),
- nr 130712W - dr. woj. nr 801 – Turzyn – rz. Wisła,
- nr 130713W - dr. pow. nr 1349W – Oblin -Grądko – Topolin – dr. pow. nr 1349W,
- nr 130714W - dr. pow. nr 1325W (Polik) – gr. gm. Sobolew (Krępa),
- nr 130715W - dr. pow. nr 1325W (Pogorzelec) – gr. gm. Sobolew (Krępa).

Większość dróg gminnych posiada nawierzchnię utwardzoną w średnim i złym stanie technicznym. Część dróg wymaga modernizacji – zwiększenia nośności nawierzchni, poszerzenia jezdni, wyłagodzenia załamania osi, poszerzenia pasa drogowego, poprawienia widoczności i bezpieczeństwa poprzez przycięcie lub wycięcie istniejącej zieleni z pasów drogowych itp.

Podstawowy układ dróg w gminie to:

- drogi wojewódzkie długości – ca 31 km,
- drogi powiatowe długości – ca 49 km,
- drogi gminne długości – ca 50 km,
- drogi wewnętrzne – 168km.

- *Natężenie ruchu na podstawowych drogach w gminie*

Pomiar ruchu na drogach wojewódzkich wykonany w 2005 roku /średni dobowy ruch w 2005 roku/.

Nr drogi	Odcinek pomiaru	Pojazdy samochodowe ogółem	Samochody osobowe, mikrobusy	Samochody ciężarowe		autobusy
				bez przyczep	z przyczepami	
1	2	3	4	5	6	7
801	Wilga - Maciejowice	2052	1807	47	23	27
801	Maciejowice – gr. woj.	2218	1930	44	35	27
807	Maciejowice - Sobolew	1810	1598	33	13	38

- *Układ komunikacji zbiorowej – autobusowej*

Gminę Maciejowice obsługuje PKS Garwolin. W chwili obecnej funkcjonują połączenia komunikacją autobusową Maciejowic z Warszawą, Puławami, Garwolinem oraz sąsiednimi gminami. Przez teren gminy prowadzona jest komunikacja autobusowa Warszawa – Puławy – Kazimierz Dolny oraz Warszawa – Maciejowice – Ryki.

Autobusy z Warszawy przez Maciejowice odchodzą z Warszawy z dworca PKS Stadion w odstępach niemal codziennych.

Układ komunikacja zbiorowej - kolejowej

W odległości ca 11 km od Maciejowic funkcjonuje linia kolejowa Warszawa – Dęblin (stacja Sobolew 11 km od Maciejowic i stacja Łaskarzew 14 km od Maciejowic).

Komunikacja promowa

W sezonie przez rzekę Wisłę funkcjonuje przeprawa promowa (również dla samochodów ciężarowych i autobusów) pomiędzy miejscowościami Świerże Górne i Antoniówka Świerżowska (6 km od Maciejowic).

W planach docelowych w w/w rejonie planowana jest budowa mostu stałego - (najbliższe mosty w stosunku do Maciejowic funkcjonują w Puławach (49 km), Dęblinie (28 km) i Górze Kalwarii (49 km).

Powiązania komunikacyjne gminy ilustruje mapa 3.

Mapa 3. Powiązania komunikacyjne gminy

Mapa 3. Powiązania komunikacyjne gminy



Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

10.3. Komunikacja zbiorowa

Przez teren gminy nie przebiega linia kolejowa. Przystanki kolejowe położone w niewielkiej odległości od granicy gminy, zwłaszcza w Łaskarzewie i Sobolewie i stosunkowo duża częstotliwość kursowania pociągów, stwarzają możliwość dojazdów do dużych miast (Warszawa, Lublin).

Komunikacja autobusowa PKS wciąż odgrywa znaczącą rolę, chociaż w ostatnich latach rola ta zmniejsza się ze względu na rosnącą liczbę samochodów prywatnych, a także uruchamianie prywatnych linii obsługiwanych autobusami lub busami.

10.4. Obsługa techniczna motoryzacji

Zaopatrzenie w paliwo zapewnia stacja benzynowa w Maciejowicach oraz Oblinie. Ponadto mieszkańcy gminy mają możliwość zaopatrywania się w paliwo na stacjach położonych w sąsiednich gminach.

Ilość prywatnych zakładów mechanicznych pokrywa potrzeby w zakresie obsługi i napraw samochodów i innego sprzętu mechanicznego na terenie gminy.

11. UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

11.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Ludność gminy zaopatruje się w wodę z ujęcia na terenie wsi Pogorzelec. Na koniec 2009r zwodociągowane były : część wsi Maciejowice, Pogorzelec, Polik, Podzamcze, Leonów. Oznacza to niski stopień zwodociągowania gminy. W 2010 roku sytuacja uległa zasadniczej poprawie. Długość sieci wodociągowej zwiększyła się z 11,4 km do 22,7 km, a liczba przyłączy z 299 do 382.

Na terenie gminy w maju 2004 r. nastąpił technologiczny rozruch mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 430 m³/d (docelowo 600 m³/d). Długość sieci kanalizacyjnej wynosiła na koniec 2010 5,7 km w zarządzie gminy, a liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zakwaterowania - 108. W 2009 roku w miejscowości Maciejowice oddano do użytku 1,26 km nowej sieci kanalizacyjnej, 51 przyłączy i pompownię ścieków, a zatem aktualna długość sieci kanalizacyjnej wynosi w gminie 4,6 km, a liczba przyłączy 119. W większości ścieki są odprowadzane do opróżnianych okresowo zbiorników bezodpływowych.

11.2. Gospodarka odpadami¹³

Zgodnie z obowiązującymi przepisami¹⁴ do zbierania i pozbywania się odpadów zobowiązani są właściciele nieruchomości. Obowiązek ten mogą oni realizować korzystając z usług uprawnionych podmiotów. Od IV kw. 2003 r. na mocy decyzji Wójta Gminy Maciejowice odbiorem stałych odpadów komunalnych od mieszkańców gminy zajmuje się firma Usługi Transportowe Wywóz Nieczystości Stałych z siedzibą w Wildze. Odpady zbierane są przez mieszkańców selektywnie do worków o pojemności 120 l (makulatura, szkło, plastik, aluminium) a następnie przekazywane przez firmę do Zakładu Unieszkodliwiania Stałych Odpadów Komunalnych w Warszawie oraz EKO-LIPER. Jarosław Wyglądała, Lucin 4, 08-400 Garwolin.

11.3. Zaopatrzenie w ciepło

Ludność gminy w większości zaopatruje się w ciepło w sposób indywidualny. Głównym

¹³ Opracowano na podstawie *Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Maciejowice*.

¹⁴ Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r., Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa - Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.

nośnikiem energii dla zabudowy zagrodowej i indywidualnej jest węgiel i drewno. Paliwo płynne oraz gaz to źródło ciepła dla około 5 % posesji. W Szkole Podstawowej w Maciejowicach oraz w Antoniówce Świerżowskiej znajdują się kotłownie gazowe. W Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Samogoszczy funkcjonuje kotłownia na olej opałowy, a w byłym SKR w Maciejowicach kotłownia węglowa.

11.4. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Przez teren gminy Maciejowice przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN150 będący odgałęzieniem od magistrali Puławy – Warszawa z punktu zaporowo-upustowego w gminie Trojanów. Źródłem gazu dla gminy jest stacja redukcyjno-pomiarowa w Podzamczu o wydajności 6000 m³/h. Gmina posiada opracowany „Program gazyfikacji gminy Maciejowice”. Na terenie gminy funkcjonuje sieć gazownicza o długości: 6,3 km sieć przesyłowa i 15,5 km sieć rozdzielcza. Z sieci tej korzysta 187 odbiorców, w tym 53 do ogrzewania mieszkań¹⁵.

12. UWARUNKOWANIA DOTYCZĄCE ELEKTROENERGETYKI

12.1. Uwarunkowania zewnętrzne

12.1.1. Ponadlokalne sieci najwyższych (NN) i wysokich napięć (WN)

Z uwagi na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie elektrowni Kozienice, gmina Maciejowice leży na trasie przebiegu czterech linii NN i WN mających podstawowe znaczenie dla zasilania kilku stacji 110/15 kV zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego (powiat garwoliński, otwocki, siedlecki, sokołowski, łosicki) oraz kilku stacji 110/15 kV zlokalizowanych w kilku powiatach woj. lubelskiego graniczących z woj. mazowieckim.

Przez teren gminy Maciejowice przebiegają tranzytowo:

1. Jednоторowa linia 220 kV o relacji Kozienice-Siedlce (przejęciowo pracuje pod napięciem 110 kV), wchodząca w skład systemu sieci przesyłowych administrowanych przez narodowego operatora systemu elektroenergetycznych sieci przesyłowych PSE OPERATOR S.A.
2. Jednоторowe linie 110 kV o relacjach:
 - Kozienice-Stoczek Łukowski - Łuków,
 - Kozienice - Sobolew - Ryki,
 - Kozienice - Garwolin – Pilawa,

wchodzące w skład systemu sieci dystrybucyjnych, będących własnością spółki dystrybucyjnej PGE Dystrybucja Warszawa-Teren Sp. zo.o.

Dwie z wymienionych linii (Kozienice - Sobolew - Ryki i Kozienice - Garwolin - Pilawa) biorą pośredni udział w zaopatrzeniu gminy Maciejowice w energię elektryczną średniego napięcia 15kV, zasilają bowiem stacje 110/15kV w Sobolewie i Garwolinie.

Na terenie gminy wszystkie linie są w dobrym stanie technicznym, wybudowano je bowiem na słupach kratowych przewodami o przekrojach:

- AFL 525 mm² - linia 220 kV,
- AFL240 mm² –linie 110 kV.

¹⁵ Źródło: dane Urzędu Gminy Maciejowice – strona internetowa, grudzień 2008 i BDR GUS za 2007 r.

W gminie Maciejowice trasy linii NN 220 kV i WN 110 kV wiodą przez grunty wsi Antoniówka Świerzowska, Antoniówka Wilczkowska, Przewóz, Maciejowice, Oblin i Polik, stwarzając ograniczenia w zabudowie pewnej ilości działek, szczególnie na terenie wsi gminnej Maciejowice.

PSE OPERATOR S.A. w swoich planach rozwojowych przewiduje przebudowę linii NN 220 kV na linię pracującą pod napięciem 400kV.

W pobliżu linii elektroenergetycznych o napięciach 400 kV, 220 kV i 110 kV istnieją pewne ograniczenia dotyczące lokalizacji obiektów mieszkalnych oraz miejsc dostępnych dla ludności. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. (Dz. U. Nr192poz.1882 i 1883) określa dopuszczalne poziomy pól elektrycznych i magnetycznych w środowisku, zróżnicowane dla terenów pod zabudowę mieszkaniową i dla innych miejsc dostępnych dla ludności. Ze względu na skomplikowany sposób ustalania bezpiecznych odległości od linii 400 kV, 220 kV i 110 kV, budowanych na różnych słupach, według różnych katalogów, przyjmuje się, w oparciu o obliczenia dokonane dla w/w linii, że bezpiecznymi odległościami budynków mieszkalnych od skrajnych przewodów linii napowietrznych są:

- 33 m dla linii 400 kV (ok. 45 m od osi linii)
- 26 m dla linii 220 kV (ok. 38 m od osi linii)
- 14,5 m dla linii 110 kV (ok. 19 m od osi linii)

Lokalizacja obiektów mieszkalnych w odległościach mniejszych niż wyżej podane jest możliwa, jednak każdorazowo musi być poprzedzona procedurą pomiarową określoną w wymienionym na wstępie Rozporządzeniu Ministra Środowiska.

12.1.2. Źródła energii elektrycznej średniego napięcia 15 kV

Gmina Maciejowice nie posiadając własnego źródła energii elektrycznej SN 15 kV (stacji 110/15 kV), zasilana jest ze źródeł zewnętrznych, czyli stacji transformująco-rozdzielczych 110/15 kV zlokalizowanych w Sobolewie i Garwolinie.

W podstawowym układzie zasilania stacja w Sobolewie zaopatruje w energię elektryczną prawie wszystkie wsie gminy (z wyjątkiem Malamówki). W przypadku awarii źródła podstawowego istnieje możliwość zasilania północnych rejonów gminy ze stacji 110/15 kV w Garwolinie, a rejonów południowych ze stacji w Dęblinie należącej do PGE Dystrybucja LUBZEL Sp z o.o.

Po modernizacji stacji 110/15 kV w Sobolewie, polegającej na zwiększeniu mocy zainstalowanej do 32 MVA (dwa transformatory po 16 MVA) oraz zainstalowaniu nowoczesnego wyposażenia stacji, poprawie uległy parametry techniczne energii elektrycznej SN 15 kV dostarczanej również na tereny gminy Maciejowice.

W dobrym stanie technicznym jest także stacja 110/15 kV w Garwolinie, która posiada dwa transformatory 110/15 kV o mocach: 16 MVA i 25 MVA.

Dodatkowym uwarunkowaniem pozytywnym jest fakt, że podstawowe i rezerwowe źródła zasilania gminy zasilane są z niezależnych linii wysokiego napięcia 110 kV.

W podsumowaniu stwierdzić należy, że gmina Maciejowice ma stosunkowo dobrą lokalizację w odniesieniu do źródeł energii elektrycznej SN 15 kV.

12.1.3. Magistralne linie SN 15kV

System zewnętrznych powiązań elektroenergetycznych gminy Maciejowice z omówionymi w poprzednim punkcie źródłami energii elektrycznej SN 15 kV tworzą cztery magistralne linie napowietrzne, z których jedna (Sobolew - Maciejowice) w układzie podstawowym zasila prawie całą gminę (z wyjątkiem wsi Leonów i Malamówka). Wieś Leonów zasilana jest z magistrali Sobolew-

Łaskarzew, a Malamówka z linii Dęblin-Paprotnia, od strony obsługiwanej przez PGE Dystrybucja LUBZEL Sp. z o.o.

Linią rezerwowego zasilania gminy jest magistrala Garwolin-Żabieniec oraz w pewnym układzie połączeń linia Garwolin-Pollena Łaskarzew.

Trzony magistralnych linii SN 15 kV wybudowane przewodami AFL 70 mm² są w dobrym stanie technicznym, posiadają też możliwość zasilania z dwóch stacji 110/15 kV.

Podstawowym mankamentem systemu magistralnych linii SN 15 kV zasilających gminę Maciejowice jest fakt zasilania prawie całej gminy w układzie podstawowym tylko przez jedną magistralę (Sobolew-Maciejowice), co w przypadku jej awarii skazuje gminę na przerwy w dostawie energii na czas potrzebny do dokonania przełączeń zasilania z linii rezerwowych.

Dla poprawy niezawodności zasilania północnych wsi gminy należy wykonać połączenie liniowe, do magistrali Garwolin-Żabieniec.

W chwili obecnej ogólny stan zaopatrzenia gminy w energię elektryczną SN 15 kV określić można jako średni.

12.2. Uwarunkowania wewnętrzne

12.2.1. Lokalne sieci dystrybucyjne średniego napięcia (SN) 15 kV i niskiego napięcia (nN) 0,4 kV

Lokalne sieci dystrybucyjne zasilające poszczególne wsie gminy to niemal w 100 procentach urządzenia napowietrzne.

W ich skład wchodzi odgałęźne linie średniego napięcia 15 kV, stacje transformatorowe 15/0,4 kV oraz linie niskiego napięcia 0,4 kV wraz z przyłączami do obiektów.

Stan techniczny urządzeń lokalnych decyduje o parametrach technicznych energii elektrycznej dostarczanej bezpośrednio odbiorcom.

W dobrym stanie technicznym są sieci po kapitalnych remontach wykonanych od początku lat 80-tych do chwili obecnej, bądź w tym okresie wybudowane. Zapewniają one dostawę energii o dobrych parametrach, pokrywając w pełni zapotrzebowanie bieżące i mając niezbędne rezerwy mocy zainstalowanej. Dobry stan techniczny sieci lokalnych jest jednym z uwarunkowań pozytywnie wpływających na jakość życia mieszkańców wsi oraz poziom produkcji i usług.

W okresie obowiązywania poprzedniego studium właściciel sieci dystrybucyjnych wykonał szereg inwestycji (modernizacje i budowa urządzeń nowych), które poprawiły w istotny sposób parametry energii elektrycznej odbiorców we wsiach: Podwierzbie, Podłęż, Budy Podłęskie, Kraski Dolne, Oblin, Antoniówka Wilczkowska, Antoniówka Świerzowska, Przewóz, Maciejowice, Pogorzelec, Wróble Wargocin.

W chwili obecnej (maj 2009 r.) lokalne sieci dystrybucyjne w dobrym stanie technicznym posiadają: Budy Podłęskie, Kraski Dolne, Oblin, Antoniówka Wilczkowska, Antoniówka Świerzowska, Przewóz, Maciejowice, Oronne, Kawęczyn, Samogoszcz, Strych, Podzamcze i Uchacze, a więc 13 wsi.

Następną grupę stanowią wsie posiadające sieci SN i nN w średnim stanie technicznym, które budowane w latach 70-tych mogą już wymagać częściowej modernizacji i rozbudowy polegającej na dobudowie nowych stacji trafo 15/0,4 kV wraz z zasilającymi je odcinkami linii SN 15 kV oraz remontach niektórych odcinków linii niskiego napięcia. W niektórych z tych wsi wykonano już częściowe prace modernizacyjne lub wybudowano elementy sieci nowych.

Do grupy wsi posiadających lokalne sieci dystrybucyjne w średnim stanie technicznym należy 7 wsi: Podwierzbie, Podłęż, Domaszew, Kobylnica, Kochów, Pogorzelec, Wróble Wargocin.

W złym stanie technicznym znajdują się już urządzenia budowane w latach 50-tych i 60-tych. Są to urządzenia przestarzałe, wyeksploatowane, awaryjne, przeciążone, co negatywnie wpływa na możliwość eksploatacji wszelkich urządzeń i maszyn elektrycznych służących obsłudze gospodarstw domowych, wspomaganiu produkcji rolnej, pozarolniczej oraz zasilających obiekty usługowe, komunalne itp.

Lokalne sieci elektroenergetyczne w złym stanie technicznym posiada 14 wsi (41,2% ogółu wsi gminy Maciejowice): Bączki, Ostrów, Kępa Podwierzbiańska, Nowe Kraski, Kraski Górne, Pasternik, Topolin, Oblin Grądk, Podoblin, Podstolice, Polik, Tyrzyn, Malamówka, Leonów.

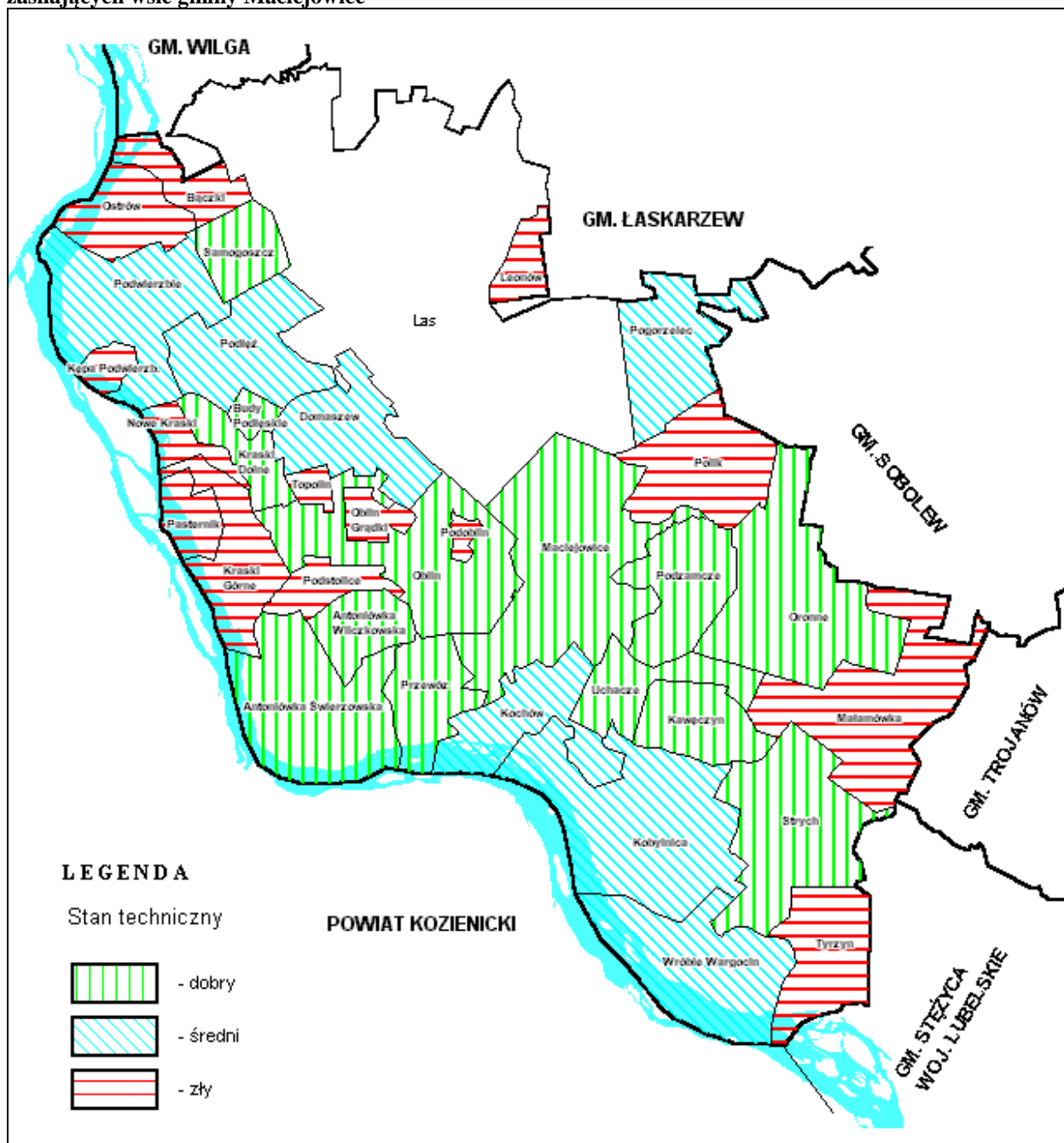
Zasilanie wymienionych wsi opiera się na stacjach trafo typu ŻH-15B wybudowanych w latach 60-tych. Stacji tych pracuje w gminie jeszcze 22 sztuki, czyli ok. 26% ogółu stacji trafo 15/0,4 kV zlokalizowanych na jej terenie. Dla porównania – stacji nowych, typu STSp 20/250 wybudowano w okresie ostatnich 10 lat (w ramach modernizacji i przyłączeń) 26 sztuk, co stanowi około 30 % ogólnej liczby stacji pracujących w omawianej gminie.

Na tle średnich wskaźników dla terenów wiejskich województwa mazowieckiego obsługiwanych przez PGE Dystrybucja Warszawa-Teren stan techniczny lokalnych sieci elektroenergetycznych zasilających wsie gminy Maciejowice przedstawia się następująco:

- stan dobry - ok. 38 % wsi (średnia dla województwa ok. 40%)
- stan średni - ok. 20% wsi (średnia dla województwa ok. 20%)
- stan zły - ok. 42% wsi (średnia dla województwa 40%)

Jak widać z zestawienia są to wskaźniki bardzo zbliżone do średniej dla województwa. Stan techniczny lokalnych sieci elektroenergetycznych pokazano na mapie 4.

Mapa 4. Stan techniczny lokalnych dystrybucyjnych sieci elektroenergetycznych SN 15 kV i nN 0,4 kV zasilających wsie gminy Maciejowice



13. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Na terenie gminy Maciejowice do zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych zalicza się inwestycje:

- budowa i przebudowa wałów przeciwpowodziowych,
- budowa linii energetycznej 400kV,
- przebudowa dróg wojewódzkich – nr 807 i nr 801.

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANI PRZESTRZENNEGO

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Kierunki rozwoju gminy Maciejowice stanowią kontynuację ustaleń przyjętych w Studium uchwalonym w dniu 30 marca 1998r. przez Radę Gminy w Maciejowicach.

Na podstawie zaktualizowanych *Uwarunkowań* uwzględniając potrzeby zgłaszane przez inwestorów w zakresie rozwoju gminy nastąpiło wyznaczenie terenów pod przyszłe zainwestowanie jako tereny istniejące i nowoprojektowane.

W perspektywie kilkunastu lat przewiduje się istotne zmiany w strukturze przestrzennej gminy. Dojdzie do zmniejszenia powierzchni przeznaczonej pod produkcję rolną na rzecz powierzchni przeznaczonej pod budownictwo mieszkaniowe, usługi i działalność gospodarczą oraz pod zalesienia.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy wyróżnia się dwa obszary funkcjonalne. Są to obszary przeznaczone pod zabudowę uzupełniane obszarami otwartymi. Podstawą ich wydzielenia jest istniejące zagospodarowanie i zainwestowanie. Obszary zabudowy zostały zaprojektowane zgodnie z kierunkiem zmian z uwzględnieniem istniejącego zainwestowania w zakresie mieszkalnictwa, usług, terenów związanych z działalnością gospodarczą i rekreacją. Obszary otwarte jako tereny niezabudowane zostały podporządkowane funkcji przyrodniczej gminy i obejmują tereny rolne w postaci zwartych kompleksów gleb o wysokiej przydatności dla celów rolniczych oraz mniejsze kompleksy terenów zielonych łąk i pastwisk uzupełnione przez zespoły zieleni półnaturalnej oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz obejmują doliny rzeczne i towarzyszące im zwarte powierzchnie leśne. Doliny cieków powierzchniowych i ekosystemów leśnych tworzą podstawowy system przyrodniczy gminy, który powinien być wyłączony z lokalizacji zabudowy kubaturowej oraz powinien podlegać wzmożonej ochronie przed degradacją. Większość terenów otwartych podlega prawnej ochronie w myśl ustawy o ochronie przyrody jako obszar chronionego krajobrazu, Natura 2000 oraz rezerwat przyrody.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna została przedstawiona na mapie pt. „*Kierunki zagospodarowania przestrzennego*”.

TERENY ZABUDOWY

Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - MW

Obejmują tereny istniejącej i nowoprojektowanej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o niskim wskaźniku intensywności zlokalizowane na terenie miejscowości Podzamcze jako zabudowa w większości istniejąca.

Na wskazanych terenach dopuszcza się infrastrukturę techniczną i komunikację.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej - MN/U

Obejmują tereny istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług nieuciążliwych. Na wskazanych terenach usługi mogą być realizowane jako wbudowane lub wolnostojące. Preferuje się funkcje usługowe związane z obsługą mieszkańców. Dopuszcza

się lokalizację usług publicznych, usług sportu i rekreacji oraz infrastrukturę techniczną i komunikację.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej i letniskowej -MN/U/ML

Obejmują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług nieuciążliwych oraz zabudowy letniskowej.

W ostatnich latach w obrębie gminy Maciejowice coraz większym zainteresowaniem jest budownictwo tzw. „drugich domów mieszkalnych” związanych z wypoczynkiem całorocznym. Na wskazanych terenach dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych w zakresie agroturystyki, handlu, małej gastronomii, itp. usług bytowych związanych z funkcją rekreacyjną oraz dopuszcza się infrastrukturę techniczną i komunikację.

Tereny zabudowy letniskowej -ML

Obejmują tereny istniejącej i projektowanej zabudowy letniskowej. Na wskazanych terenach dopuszcza się lokalizację rekreacji indywidualnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usług w zakresie agroturystyki oraz infrastrukturę techniczną i komunikację.

Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej - RM/MN/U

Obejmują tereny istniejącej i nowoprojektowanej zabudowy zagrodowej. Na wskazanych terenach obok typowej zabudowy zagrodowej występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługi nieuciążliwe. W granicach wyznaczonych terenów dopuszcza się lokalizację obiektów specjalistycznej produkcji rolnej w tym ogrodniczej na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Usługi mogą być realizowane jako obiekty wolnostojące oraz wbudowane. Dopuszcza się realizację małych zakładów produkcyjnych oraz innej działalności gospodarczej nie powodującej negatywnego oddziaływania na środowisko oraz infrastrukturę techniczną i komunikację.

Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej -RM/MN/ML

Obejmują tereny projektowanej i istniejącej zabudowy zagrodowej w większości o średnim i słabym stanie technicznym położonej w sąsiedztwie terenów atrakcyjnych przyrodniczo. Gospodarstwa rolne przekształcane są na funkcję letniskową oraz jednorodzinną. Dopuszcza się na wskazanych terenach przekształcanie istniejącej funkcji na letniskową oraz jednorodzinną. Dopuszcza się usługi nieuciążliwe oraz infrastrukturę techniczną i komunikację.

Tereny zabudowy zagrodowej i specjalistycznej produkcji rolnej- RM/RO

Obejmują tereny istniejącej i nowoprojektowanej zabudowy zagrodowej i specjalistycznej produkcji ogrodniczej. W granicach wyznaczonych terenów dopuszcza się lokalizację obiektów specjalistycznej produkcji rolnej w tym ogrodniczej na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Dopuszcza się realizację małych zakładów produkcyjnych oraz innej działalności gospodarczej nie powodującej negatywnego oddziaływania na środowisko oraz infrastrukturę techniczną i komunikację.

Tereny zabudowy usługowej - U

Obejmują tereny istniejących i nowoprojektowanych usług nieuciążliwych. Na wskazanych terenach preferuje się lokalizację usług o charakterze komercyjnym zaspakajających potrzeby miejscowej ludności takich jak: handel o pow. do 2000m², gastronomia, usługi bytowe, małe zakłady produkcyjne nieuciążliwe, stacje paliw, itp. Dopuszcza infrastrukturę techniczną i komunikację oraz zabudowę mieszkaniową dla właścicieli.

Tereny zabudowy usług sakralnych - UKs

Obejmują tereny istniejących kościołów w miejscowości gminnej Maciejowice i we wsi Samogoszcz oraz Wróble-Wargocin. Dopuszcza się lokalizację obiektów związanych z usługami sakralnymi oraz obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji.

Tereny zabudowy usług publicznych - UP

Obejmują tereny istniejących i nowoprojektowanych usług publicznych w szczególności w zakresie: administracji, oświaty, kultury, zdrowia i opieki społecznej, ochotniczych straży pożarnych, sportu i rekreacji, świetlic wiejskich oraz innych usług służących potrzebom mieszkańców. Na wskazanych terenach dopuszcza się lokalizację innych usług publicznych służących potrzebom mieszkańców oraz obiekty infrastruktury technicznej i komunikacji.

Tereny zabudowy usług turystyki - UT

Obejmują tereny istniejących i nowoprojektowanych usług turystyki, sportu i rekreacji. Dopuszcza się zabudowę usługową związaną z obsługą turystyki, zabudowę w zakresie kultury, sportu, zdrowia oraz dopuszcza się zabudowę mieszkaniową oraz agroturystykę. Na wskazanych terenach dopuszcza się infrastrukturę techniczną i komunikację.

Tereny zabudowy obsługi gospodarki leśnej - UL

Obejmują tereny zabudowy istniejącej i projektowanej usługowej związanej z obsługą gospodarki leśnej. W granicach wyznaczonych terenów dopuszcza się inne usługi nieuciążliwe, zabudowę mieszkaniową oraz infrastrukturę techniczną i komunikację.

Tereny zabudowy obsługi komunikacji samochodowej - U/KS

Obejmują istniejące i projektowane tereny stacji paliw płynnych i gazowych z towarzyszącą funkcją handlu, gastronomi, bazą hotelową. Na wskazanych terenach dopuszcza się inne usługi nieuciążliwe oraz infrastrukturę techniczną.

Tereny zabudowy techniczno - produkcyjnej – P

Obejmują tereny nowoprojektowane pod lokalizację przemysłu, składów, magazynów, baz technicznej obsługi oraz innych zakładów produkcyjnych. Dopuszcza się wszelkiego rodzaju usługi oraz obiekty infrastruktury technicznej i komunikacji. Na wskazanych terenach dopuszcza się lokalizację inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej - P/U

Obejmują tereny istniejące i nowoprojektowane przewidziane do lokalizacji zakładów związanych z działalnością gospodarczą. W szczególności obejmują inwestycje związane z obsługą transportu w tym stacje benzynowe, stacje obsługi pojazdów samochodowych, bazy transportowe, hurtownie, hotele, zajazdy, centra logistyczne. Tereny zlokalizowane są w powiązaniu z głównym układem komunikacyjnym gminy. Na wskazanych terenach dopuszcza się lokalizację inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Na wskazanych terenach dopuszcza się wszelką działalność gospodarczą bez ograniczeń oraz obiekty infrastruktury technicznej i komunikacji. W obrębie w/w terenów dopuszcza się zabudowę mieszkaniową jednorodziną pod warunkiem wprowadzenia zieleni izolacyjnej lub innych zasad dotyczących ochrony zabudowy mieszkaniowej przed ewentualnymi uciążliwościami związanymi z funkcją podstawową.

Tereny zabudowy specjalistycznej produkcji rolnej - RO

Obejmują tereny istniejącego specjalistycznego gospodarstwa rolnego we wsi Podzamcze. Na wskazanych terenach dopuszcza się zabudowę i zagospodarowanie na zasadach zgodnych z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się lokalizację obiektów infrastruktury technicznej oraz usług związanych z rolnictwem.

Tereny górnicze – PG

Obejmują tereny istniejących oraz nowoplanowanych obszarów górniczych udokumentowanych złóż kopalin naturalnych we wsi: Oblin, Kobylnica. Na wskazanych obszarach adaptuje się istniejące tereny górnicze, dopuszcza się możliwość wyznaczenia nowych terenów górniczych w obrębie rozpoznanych złóż surowców naturalnych. Na przedmiotowych terenach wprowadza się zakaz zabudowy z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją złoża.

TERENY ROLNE

Obejmują obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, na którą składają się grunty orne z przewagą gleb podlegających szczególnej ochronie oraz niewielkie enklawy użytków zielonych (łąk i pastwisk) oraz sporadycznie występującej zabudowy zagrodowej. Zasady zagospodarowania omówiono w *kierunkach i zasadach kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej*.

Na wskazanych terenach dopuszcza się lokalizację zabudowy zagrodowej, inwestycje związane ze specjalistyczną produkcją rolną, obiekty infrastruktury technicznej i komunikacji, obiekty melioracyjne, zalesienia.

TERENY ZIELENI, LASÓW I WÓD

Obejmują tereny lasów, zalesień, zieleni izolacyjnej, parków, cmentarzy, ogródków działkowych, i wód powierzchniowych. Na wymienionych terenach obowiązują zasady zagospodarowania zgodne z przeznaczeniem oraz przepisami odrębnymi. Dopuszcza się realizację obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji. Na terenie parków i cmentarzy dopuszcza się obiekty kultu religijnego i małej architektury. Na terenie ogródków działkowych dopuszcza się zabudowę związaną z podstawową funkcją terenu.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA

ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE

SPÓD ZABUDOWY

Na obszarze gminy przewiduje się realizację zabudowy mieszanej: zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej, usługowej, produkcyjno-usługowej oraz specjalistycznej produkcji rolnej zgodnie z rysunkiem Studium i charakterystyką zawartą we wcześniejszym rozdziale „*kierunki zmian w strukturze przestrzennej*”.

Wskazane obszary zaleca się wyposażyć w infrastrukturę techniczną na warunkach określonych przepisami odrębnymi.

Program wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną opierać się powinien o zasady przedstawione w niniejszym Studium oraz zgodnie z programami branżowymi.

W zakresie kształtowania zagospodarowania terenów przewidzianych do zainwestowania kubaturowego obowiązują następujące zasady:

- wyeksponowanie wartości architektury współczesnej oraz ciekawych rozwiązań urbanistycznych w szczególności dla terenów położonych w centrum miejscowości gminnej Maciejowice;
- forma architektoniczna budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych, usługowych, produkcyjnych i innych związanych z działalnością gospodarczą, powinna harmonijnie wpisywać się w krajobraz poprzez kształtowanie jej w nawiązaniu do architektury regionalnej, szczególności w budownictwie mieszkaniowym oraz eksponować wartości architektury współczesnej w zakresie konstrukcji obiektu, formy obiektu, materiałów budowlanych i detali architektonicznych;
- dopuszczalne wysokości nowoprojektowanej zabudowy:
 - mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo- usługowej do 12m;
 - mieszkaniowo-letniskowej do 10m i rekreacji indywidualnej do 6m;
 - zagrodowej do 12m;
 - produkcyjnej, przemysłowej, usługowej – nie wyższe niż 15m (z wyjątkiem części budynku , budowli lub urządzeń, które muszą być wyższe ze względu na technologię produkcji lub ochronę środowiska);
 - obiekty sakralne, obiekty usług publicznych – nie ogranicza się wysokości.

Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów określono w Studium procentowo jako maksymalny wskaźnik zabudowy oraz minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych funkcji terenów przewidzianych pod zainwestowanie.

Przeznaczenie terenów	Maksymalny wskaźnik zabudowy	Minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej
MW - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	20%	50%
MN/U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej	60%	20%
MN/U/ML - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej i letniskowej	30%	60%
ML – tereny zabudowy letniskowej	20%	60%
RM/MN/U - tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej	60%	20%
RM/MN/ML - tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej	30%	60%
RM/RO - tereny zabudowy zagrodowej i specjalistycznej produkcji rolnej	60%	20%
U – tereny zabudowy usługowej	80%	20%
UKs - tereny zabudowy usług sakralnych	-	-
UP - tereny zabudowy usług publicznych	80%	10%
UT – tereny zabudowy usług turystyki	30%	50%

UL - tereny obsługi gospodarki leśnej	60%	20%
U/KS - tereny obsługi komunikacji samochodowej	80%	20%
P – tereny zabudowy produkcyjno –technicznej	80%	20%
P/U – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	80%	20%
RO - tereny specjalistycznej produkcji rolnej	60%	20%
PG - tereny górnicze	-	-

Dopuszcza się wyznaczenie innych wskaźników, jeżeli wynika to ze szczegółowej analizy terenu przy zachowaniu przepisów odrębnych.

Przyjmuje się, że terenami wyłączonymi spod zabudowy w Studium są:

- grunty organiczne;
- większe kompleksy leśne;
- korytarze ekologiczne;
- tereny wód powierzchniowych;
- rezerwa terenu pod obwodnicę w ciągu dróg wojewódzkich 807 i 801.

3.OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW

3.1 Zasady ochrony zasobów i walorów środowiska, przyrody i krajobrazu

3.1.1. Ochrona zasobów środowiska

Specyfika położenia terenu (bliskość aglomeracji warszawskiej) i charakter środowiska (cenne zasoby i walory przyrodnicze) predysponują obszar gminy Maciejowice do lokalizacji funkcji przyjaznych środowisku, w tym do organizacji przestrzeni w taki sposób, by osiągnąć maksymalne ograniczenie ingerencji w środowisko w tych obszarach, gdzie skupiają się funkcje przyrodnicze, ochronne i klimatyczne.

W kształtowaniu przestrzeni gminy obowiązywać będzie zasada wzmocnienia biologicznie słabych struktur przyrodniczych w tym:

- sukcesywne zwiększanie stanu lesistości gminy poprzez politykę preferowania zalesień terenów mało przydatnych rolniczo (nieużytki oraz ok. część gleb klas V, VI i VIz), zwłaszcza na obszarach wskazanych na rysunku studium,
- ochrona kompleksów leśnych, bagiennych i nadwodnych oraz zadrzewień śródłąkowych, śródpołnych, przydrożnych;
- ochrona, zabezpieczenie czystości środowiska (wód, powierzchni ziemi, gruntów) i zwiększenie potencjału biologicznego dolin rzek Promnika i Okrzejki, ze szczególnym zwróceniem uwagi na najbardziej zagrożone odcinki tj. w sąsiedztwie terenów zabudowanych.

3.1.2. Ochrona walorów krajobrazowych

Ochrona walorów krajobrazowych gminy powinna być realizowana poprzez:

- ograniczanie rozproszenia zabudowy na terenach otwartych, zwłaszcza przyleśnych i nadwodnych,
- koncentrowanie zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych, przede wszystkim jako kontynuacja zabudowy już istniejącej,
- ograniczenie form zabudowy mieszkaniowej do zabudowy niskiej, dającej większe możliwości wkomponowania w krajobraz,
- ściśle reglamentowanie terenów, na których możliwa będzie lokalizacja zabudowy niemieszkaniowej, w tym zwłaszcza produkcyjno-usługowej,
- preferencję zabudowy agroturystycznej w strefach cennych krajobrazowo,
- wykluczenie obszarów budownictwa rekreacyjnego na terenach nadwodnych (w dolinach).

3.1.3. Prawna ochrona przyrody

- **Natura 2000**

- 1) Należy odstąpić od planowania inwestycyjnego na obszarach Natura 2000, jeśli inwestycje nie są podyktowane nadrzędnym interesem publicznym i istnieją wyjścia alternatywne. Wszelkie planowane przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynikają z tej ochrony, wymagają przeprowadzenia odpowiedniej oceny oddziaływania na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Podjęcie jakichkolwiek działań bez uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz stosownego uzgodnienia z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska skutkować będzie natychmiastowym wstrzymaniem prac i w przypadku udowodnionej szkody podjęciem, w wyznaczonym terminie niezbędnych czynności w celu przywrócenia poprzedniego stanu danego obszaru, jego części lub chronionych na nim siedlisk przyrodniczych lub gatunków.
- 2) Należy mieć na uwadze, że obszarach Natura 2000 nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza - rolna, leśna, łowiecka i rybacka, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.

- **Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu**

W odniesieniu do Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.¹⁾);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2, nie dotyczy przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym.

Zakaz, o którym mowa w pkt 4, nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru na powierzchni nie przekraczającej 2ha przy przewidywanym rocznym wydobyciu nie przekraczającym 20 000m³, a działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych.

Zakaz, o którym mowa w pkt 8, nie dotyczy obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

• *Rezerwaty*

Zgodnie z art. 15 ustawy o ochronie przyrody w rezerwach przyrody zabrania się:

- 1) budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;
- 3) chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
- 4) polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;
- 5) pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzenia roślin oraz grzybów;
- 6) użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczenia i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
- 7) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
- 8) pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
- 9) niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
- 10) palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 11) prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
- 12) stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
- 13) zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 14) połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;

- 15) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 16) wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony oraz psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas;
- 17) wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 18) ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach będących w trwałym zarządzie parku narodowego, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 19) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
- 20) zakłócania ciszy;
- 21) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 22) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- 23) biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 24) prowadzenia badań naukowych - w parku narodowym bez zgody dyrektora parku, a w rezerwacie przyrody - bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 25) wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;
- 26) wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
- 27) organizacji imprez rekreacyjno-sportowych - w parku narodowym bez zgody dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Zakazy, o których mowa wyżej, nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych;
- 3) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 4) wykonywania zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 5) obszarów objętych ochroną krajobrazową w trakcie ich gospodarczego wykorzystywania przez jednostki organizacyjne, osoby prawne lub fizyczne oraz wykonywania prawa własności, zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego.

- ***Pomniki przyrody***

Celem ochrony pomników jest zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych, kulturowych i historycznych poprzez ich ochronę w granicach lokalizacji.

Ochrona drzew w granicach lokalizacji obejmuje zasięg korony i systemu korzeniowego nie mniejszy niż w promieniu 15 metrów od zewnętrznej krawędzi pnia drzewa.

W stosunku do pomników, w ramach czynnej ochrony, ustala się możliwość:

- 1) dokonywania zabiegów pielęgnacyjnych - zabezpieczających zgodnych z ogólnie przyjętymi zasadami chirurgii drzew w stosunku do tworów przyrody żywej;

- 2) dokonywania zabiegów ochronnych w celu przywrócenia naturalnego stanu w stosunku do tworów przyrody nieożywionej.

W stosunku do pomników obowiązują następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) umieszczania tablic reklamowych.

3.2. Zasady ochrony środowiskowych warunków jakości życia

3.2.1. Ochrona przed zanieczyszczeniami powietrza

W zakresie ochrony dobrej jakości powietrza atmosferycznego przewiduje się:

- ograniczenie możliwości lokalizacji obiektów, których działalność powoduje emisję zanieczyszczeń z procesów technologicznych,
- preferencję tzw. ekologicznych źródeł i nośników energii m.in. poprzez eliminację paliw węglowych oraz zapewnienie odpowiedniego do zapotrzebowania zaopatrzenia w energię elektryczną i gaz.

3.2.2. Ochrona przed hałasem

Podstawowym kierunkiem działań w zakresie ochrony przed hałasem będzie ograniczenie lokalizacji obiektów o funkcjach wrażliwych na hałas w sąsiedztwie dróg ponadlokalnych.

3.2.3. Ochrona wód podziemnych

Przedmiotem szczególnej ochrony powinna być czystość czwartorzędowych wód podziemnych, stan których jest obecnie nie w pełni zadowalający oraz fragment trzeciorzędowego zbiornika wód podziemnych.

Czwartorzędowy poziom wodonośny jest ujmowany przez większość studni lokalnych.

Natomiast wody trzeciorzędowe stanowią perspektywiczny zbiornik zaopatrzenia w wodę.

Poprawa jakości wód podziemnych uzależniona jest przede wszystkim od zmian technologicznych w gospodarce ściekowej i rolnej, przede wszystkim od realizacji systemów kanalizacyjnych i likwidacji dzikich wysypisk odpadów.

Ochrona zbiornika trzeciorzędowego, to zadanie rządowe. Powinno ono polegać między innymi na ścisłym określeniu granic obszaru najwyższej ochrony. W studium ochrona tego zbiornika realizowana poprzez wyeliminowanie na terenie gminy możliwości lokalizowania obiektów potencjalnie niebezpiecznych dla czystości wód tego zbiornika. Ponadto ochrona wód podziemnych realizowana będzie poprzez budowę kanalizacji sanitarnej w ramach „Krajowego programu budowy kanalizacji sanitarnej” którym to gmina jest objęta.

3.2.4. Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami - zarówno komunalnymi jak i niebezpiecznymi - utrzymana zostanie sytuacja dotychczasowa. Odpady komunalne będą zbierane przez upoważnione przedsiębiorstwa i wywożone na składowisko w celu utylizacji. Dopuszcza się na terenie gminy funkcjonowanie innych zakładów w zakresie utylizacji odpadów.

Pod względem organizacyjnym gospodarka odpadami powinna odbywać się w dalszym w ciągu w oparciu o „Plan gospodarki odpadami dla powiatu garwolińskiego” oraz „Plan gospodarki odpadami dla gminy Maciejowice”.

Pod względem przestrzennym działania organizacyjne przekładają się na konieczność zapewnienia warunków (terenu) do wstępnej segregacji odpadów w źródłach ich powstawania.

4. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

4.1. Leśna przestrzeń produkcyjna

Na terenach lasów obowiązują zasady gospodarki i ochrony wynikające z planów urzędziowych lasów oraz z przepisów odrębnych. Na terenie lasów poza ochronnymi dopuszczalna jest lokalizacja urządzeń infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji oraz obiektów służących gospodarce leśnej.

4.1.1. Zalesienia

W studium wskazuje się rejon, w których należy preferować zalesienia na słabych gruntach rolniczych. Rejon został wskazany jako postulowany. Ich granice określono, opierając się przede wszystkim na analizie obecnego rozmieszczenia powierzchni leśnych. Kierowano się zasadą wypełniania luk w obecnych zalesieniach i wyrównywania - rozszerzania kompleksów leśnych w rejonach, gdzie są szczególnie rozdrobnione lub zawężone.

Zalesienia, perspektywicznie wzbogacające zasoby i walory środowiska, realizowane we wskazanych w studium rejonach, mogłyby docelowo wzmocnić tereny aktywne przyrodniczo, w tym zwiększyć potencjał przyrodniczy stref przyleśnych. Studium dopuszcza zalesienia poza terenami wskazanymi graficznie na rysunku na podstawie przepisów odrębnych, za wyjątkiem gruntów położonych w korytarzach ekologicznych.

4.1.2. Ochrona terenów leśnych tym lasów ochronnych

Nierównomierna lesistość gminy wymaga szczególnej ochrony terenów leśnych. Dotyczy to zarówno dużych, zwartych kompleksów, jak i małych, izolowanych lasów rozproszonych wśród terenów rolnych. W gminie Maciejowice małe lasy śródłukowe i śródpolne są szczególnie istotne dla kształtowania warunków ekologicznych, w tym dla świata zwierzęcego.

Konieczność ochrony rozproszonych małych terenów leśnych wynika ze stosunkowo małego udziału, jaki - poza zwartymi kompleksami leśnymi - mają w powierzchni gminy powierzchnie czynne biologicznie, trwale pokryte roślinnością. Udział takich terenów w ogólnym bilansie powierzchni ma decydujący wpływ na jakość środowiska, przyczyniając się do kształtowania korzystnego bilansu wodnego (retencja) i oddziałując warunki aerosanitarne.

Lasy śródpolne podnoszą jakość przestrzeni rolniczej.

Ochrona istniejących lasów obejmować powinna zarówno działania bierne jak i czynne.

Jest to szczególnie istotne w przypadku małych, izolowanych zespołów lub zespołów o funkcjach szczególnych (np. w dolinach rzek).

Działania czynne powinny polegać na egzekwowaniu obowiązków ciążących na właścicielach lasów. Obowiązki te określa ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U.04.121.1266, z późn.zm.) a dotyczą one m. in. odpowiedniej pielęgnacji drzewostanów.

Szczegółnej ochronie podlegają lasy ochronne. Na terenie lasów ochronnych obowiązuje nakaz prowadzenia w nich gospodarki leśnej w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nie celów, dla których zostały wydzielone a przede wszystkim przestrzeganie zasad gospodarowania zawartych w przepisach odrębnych tj. w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej, a w szczególności:

- zakaz pełnego lub sezonowego pozyskiwania drewna;
- zakaz melioracji odwadniających;
- nakaz zmiany sposobu użytkowania zrębowego na przerębowy;
- nakaz wykonywania określonych zabiegów w zakresie zagospodarowania i ochrony lasów.

4.2. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że rolnicza przestrzeń produkcyjna w gminie Maciejowice, mimo nie najlepszej jakości gleb, wykorzystywana jest dość efektywnie. Zwracają uwagę zwłaszcza wysoka obsada trzody chlewnej w produkcji zwierzęcej, a w produkcji roślinnej dość wysoka produkcja towarowa warzyw, głównie na rynek warszawski. Grunty niskiej jakości na ogół nie są użytkowane. Około 17% użytków rolnych stanowią ugory i odłogi.

Uwzględniając ten stan, w kształtowaniu rolniczej przestrzeni produkcyjnej w studium kierowano się następującymi zasadami:

- wskazane na rysunku studium tereny nowej zabudowy, uszczuplające areał użytków rolnych, starano się lokalizować w enklawach i w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, na gruntach nadających się pod zabudowę, posiadających odpowiednie uzbrojenie lub łatwość jego wykonania, o relatywnie najniższej przydatności do produkcji rolnej,
- tereny o najniższej przydatności do produkcji rolnej wskazano pod zalesienia kierując się ponadto innymi zasadami, zwłaszcza dążeniem do wyrównywania granicy polno-leśnej,
- w celu poprawy struktury agrarnej konieczne jest wdrażanie procesu scaleń i wymiany gruntów.

Ponadto na terenach rolniczych dopuszcza się:

- modernizację, przebudowę i rozbudowę istniejących siedlisk zagrodowych,
- budowę siedliska zagrodowego zgodnie z przepisami odrębnymi w tej mierze,
- lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- pobór kruszywa na zasadach określonych w przepisach odrębnych,
- budowę dróg lokalnych i dojazdowych niezbędnych do funkcjonowania tych terenów oraz poszerzanie istniejących dróg,
- przeznaczenie gruntów rolnych pod zalesienie na wniosek właściciela, jeśli spełniają one warunki określone w przepisach odrębnych.

Ochronie podlegają tereny zadrzewień śródpolnych, olsy nad ciekami wodnymi, zespoły roślinności wodnej i torfowiska. Zabrania się ich niszczenia, uszczuplania i osłabiania odporności siedliskowej. Działania mogące zmienić stosunki wodne wymagają uzyskania pozwoleń wodno-prawnych.

Na terenach rolnych obowiązuje:

- zachowanie istniejących urządzeń melioracyjnych. Każdorazowa zmiana terenów zmeliorowanych na tereny budowlane wymaga przebudowy urządzeń melioracyjnych w uzgodnieniu z właściwym inspektorem WZWiUM. Na terenach zmeliorowanych należy dostosować zagospodarowania terenów do wymogów wynikających z przepisów szczególnych;
- ochrona terenów zadrzewień śródpolnych, ols nad ciekami wodnymi, zespołów roślinności wodnej i torfowisk. Zabrania się ich niszczenia, uszczuplania i osłabiania odporności siedliskowej. Działania mogące zmienić stosunki wodne wymagają uzyskania pozwoleń wodno-prawnych.

5. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. Obszary objęte ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Obiekty wraz z otoczeniem wpisane do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na terenie gminy Maciejowice:

1. Kościół parafialny w Maciejowicach, nr rej. 329 z 29.12.1983 r.
2. Dzwonnica z zespołu kościoła parafialnego, nr rej. 163/663 z 09.04.1962 r.
3. Plebania z zespołu kościoła parafialnego, nr rej. 440 z 25.04.1995 r.
4. Ratusz w Maciejowicach, nr rej. 79/411 z 22.03.1962 r.
5. Dawny szpital w Maciejowicach, nr rej. 188/765 z 13.04.1967 r.
6. Pałac w Podzamczu, nr rej. 26/137 z 26.06.1958 r.
7. Oficyna z zespołu pałacowego w Podzamczu, nr rej. 26/137 z 26.06.1958 r.
8. Budynek administracji tzw. Podkowa w Podzamczu nr rej. 441 z 28.04.1995 r.
9. Dom ogrodnika z zespołu pałacowego w Podzamczu, nr rej. 400 z 23.08.1991 r.
10. Stajnia z basztą z zespołu pałacowego w Podzamczu, nr rej. 26/137 z 20.06.1958 r.
11. Młyn wodny z zespołu pałacowego w Podzamczu, nr rej. 383 z 26.11.1985 r.
12. Park z zespołu pałacowego w Podzamczu, nr rej. 107 z 19.05.1976 r.
13. Kapliczka z zespołu pałacowego w Podzamczu, nr rej. 441 z 28.04.1995 r.
14. Pole bitwy maciejowickiej w Podzamczu, nr rej. 441 z 28.04.1995 r.
15. Kościół parafialny p.w. św. Jadwigi w Samogoszcy, nr rej. 82/414 z 22.03.1962 r.

Wszelkie prace inwestycyjne podejmowane przy wymienionych obiektach, należy prowadzić w oparciu o przepisy odrębne.

5.2. Obiekty znajdujące się w ewidencji zabytków

Na obszarze gminy Maciejowice 60 obiektów posiadających wartości kulturowe, zostało wpisanych do ewidencji zabytków, w tym:

- 3 układy przestrzenne miejscowości,
- 6 obiektów w zespołach sakralnych,
- 3 cmentarze parafialne,
- 1 cmentarz żydowski,
- 3 cmentarze wojenne z I wojny światowej,
- 3 obiekty użyteczności publicznej,
- 1 zespół pałacowo-parkowy,

- 20 budynków mieszkalnych,
- 2 zabytki techniki,
- 10 kapliczek i krzyży przydrożnych,
- 5 pomników powojennych, traktowanych jako dobra kultury współczesnej.

Wykaz obiektów znajdujących się w ewidencji załączony jest do części uwarunkowania.

Wszelkie prace podejmowane przy wymienionych obiektach, wymagają opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

5.3. Obiekty i obszary proponowane do objęcia ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

1. Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP w miejscowości Wróble-Wargocin.
2. Kopiec Tadeusza Kościuszki w Pogorzelcu, przy granicy z miejscowością Krępa, gm. Sobolew.
3. Austeria z zespołu pałacowego w Podzamczu.
4. Spichlerz z dawnego zespołu folwarcznego w Oblinie.

5.4. Strefowanie krajobrazu kulturowego oraz ustalenia w poszczególnych strefach

Na obszarze gminy Maciejowice, proponuje się wyznaczyć następujące strefy ochrony konserwatorskiej zabytków nieruchomych:

STREFA "A"- pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej, obejmuje:

- kościół parafialny z dzwonnica i plebanią w Maciejowicach,
- ratusz z kramami w Maciejowicach
- dawny szpital w Maciejowicach
- kościół parafialny w Samogoszczy
- zespół pałacowo – parkowy w Podzamczu
- pole bitwy maciejowickiej między Podzamczem a Oronnem

Wszelkie działania inwestycyjne w strefie „A” należy prowadzić w oparciu o przepisy odrębne.

STREFA "B" - ochrony zachowanych elementów zabytkowych, obejmuje:

- układ urbanistyczny Maciejowic,
- cmentarz parafialny w Maciejowicach,
- cmentarz żydowski w Maciejowicach
- cmentarz wojenny z I wojny światowej w Domaszewie
- teren dawnego folwarku ze spichlerzem w Oblinie
- kopiec Kościuszki w Pogorzelcu, przy granicy z miejscowością Krępa, gm. Sobolew
- cmentarz wojenny z I wojny światowej w Pogorzelcu
- cmentarz wojenny z I wojny światowej w miejscowości Polik
- otoczenie kościoła parafialnego w Samogoszczy
- cmentarz parafialny w Samogoszczy
- kościół parafialny w miejscowości Wróble-Wargocin,
- cmentarz parafialny w miejscowości Wróble-Wargocin.

W obrębie strefy „B” obowiązuje :

- zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, tj. utrzymania istniejącej

sieci dróg, alei, szpalerów osi widokowych i kompozycyjnych,

- dopuszcza się realizację nowej zabudowy, z wymogiem dostosowania jej do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i bryły zabudowy, przy jednoczesnym założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
- zachowanie pierwotnych podziałów parcelacyjnych,
- wszelkie działania inwestycyjne w tej strefie należy prowadzić w oparciu o przepisy odrębne.

STREFA "K" - ochrony krajobrazu, obejmuje:

- otoczenie kościoła i cmentarza parafialnego w Maciejowicach
- otoczenie zespołu pałacowego w Podzamczu
- otoczenie pola bitwy między Podzamczem a Oronnem
- otoczenie kościoła parafialnego w Samogoszczy
- otoczenie cmentarza parafialnego w Samogoszczy
- otoczenie kościoła i cmentarza parafialnego w miejscowości Wróble-Wargocin

W strefie tej postuluje się:

- zachowanie istniejącego wartościowego drzewostanu,
- utrzymanie istniejącego użytkowania,
- nie wprowadzanie zwartych nasadzeń wysoką roślinnością,
- nie lokalizowanie obiektów kubaturowych,
- wszelkie działania inwestycyjne w tej strefie wymagają akceptacji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

STREFA "E" - ochrony ekspozycji zespołu zabytkowego, obejmuje:

- widok na kościół parafialny w miejscowości Wróble-Wargocin z drogi prowadzącej przez wieś w kierunku zachodnim

W strefie tej wprowadza się:

- zakaz zwartych nasadzeń wysoką roślinnością,
- zakaz wznoszenia wysokich obiektów kubaturowych,
- wszelkie działania inwestycyjne w tej strefie wymagają akceptacji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

5.5. Strefy ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych i warunki działania w tych strefach

Ochroną konserwatorską objęte są w różnym zakresie wszystkie zabytki archeologiczne z terenu gminy Maciejowice. Dla większości stanowisk zostały wytyczone strefy ochrony konserwatorskiej „OW” – obserwacji archeologicznych rozpoznanych stanowisk. Granice tych stref zamieszczono na rysunku Studium. Granice te, w znacznej części przebiegają wzdłuż dróg i cieków wodnych, co pozwala na łatwiejszą ich identyfikację w terenie.

Wykaz stref ochrony zabytków archeologicznych na terenie gminy Maciejowice

Nr strefy	Nr ewidencyjny stanowiska
1.	66-70/4
2.	67-70/18
3.	67-70/19
4.	67-71/17
5.	67-71/18
6.	67-71/15
7.	67-71/3
8.	67-71/2
9.	67-71/8 i 67-71/10
10.	67-71/9
11.	67-71/14
12.	67-71/19
13.	67-71/7
14.	67-71/6
15.	67-71/13
16.	67-72/12
17.	67-72/9 i 67-72/10
18.	67-72/15
19.	67-72/5
20.	67-72/16
21.	68-71/32
22.	68-71/1
23.	68-71/3
24.	68-71/6
25.	68-71/34
26.	68-71/14
27.	68-71/45
28.	68-71/21
29.	68-71/5
30.	68-71/22
31.	68-71/12
32.	68-71/19
33.	68-71/20
34.	68-71/11
35.	68-71/44
36.	68-71/18
37.	68-71/17
38.	68-71/33
39.	68-71/43
40.	68-71/37
41.	68-71/16
42.	68-71/8 i 68-71/9
43.	68-71/7
44.	68-71/35
45.	68-71/15
46.	68-71/36
47.	68-71/13
48.	68-71/38
49.	68-72/27
50.	68-72/12 i 68-72/16 i 68-72/17
51.	68-72/18 i 68-72/19
52.	68-72/1
53.	68-72/33
54.	68-72/25
55.	68-72/2
56.	68-72/34

57.	68-72/36
58.	68-72/31
59.	68-72/28
60.	68-72/15
61.	68-72/26
62.	68-72/14
63.	68-72/6
64.	68-72/30
65.	68-72/29
66.	68-72/32
67.	69-71/10
68.	69-71/11
69.	69-71/12
70.	69-72/44
71.	69-72/8
72.	69-72/43
73.	69-72/10 i 69-72/9 i 69-72/11
74.	69-72/42
75.	69-72/41
76.	69-72/13 i 69-72/14
77.	69-72/40
78.	69-72/1
79.	69-72/11 i 69-72/18
80.	69-72/19
81.	69-72/20
82.	69-72/28
83.	69-72/29 i 69-72/15 i 69-72/16
84.	69-72/22
85.	69-72/21
86.	69-72/24
87.	69-72/35
88.	69-72/36
89.	69-72/38
90.	69-72/12
91.	69-72/39
92.	69-72/37
93.	69-72/5
94.	69-72/32 i 69-72/33 i 69-72/34
95.	69-72/31
96.	69-72/30

Strefie „OW” przypisane są następujące wymogi:

- na obszarze strefy „OW” należy unikać lokalizowania inwestycji wielkokubaturowych i wymagających szczególnych warunków posadowienia (np. palowanie, odwierty)
- wszelka działalność inwestycyjna, a w szczególności ta, która łączy się z naruszeniem ziemi na głębokość ponad 30 cm, musi być dokonywana po uprzednim uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, pod nadzorem archeologiczno-konserwatorskim,
- w razie stwierdzenia reliktyw archeologicznych wszelkie prace powinny być przerwane, a teren udostępniony do ratowniczych badań archeologicznych przeprowadzanych w trybie pilnym, wyniki tych prac decydują o możliwości kontynuowania prac bądź ich zaniechaniu i zmianie przeznaczenia gruntów.

5.6. Dobra kultury współczesnej

Na terenie gminy Maciejowice nie występują dobra kultury współczesnej.

6. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

Projekt systemu transportowego gminy został opracowany w nawiązaniu do diagnozy i ustaleń dotyczących kraju, województwa i gminy.

Układ drogowy

✓ **W powiązaniach zewnętrznych przewiduje się usprawnienie połączeń w ciągu dróg wojewódzkich:**

- Dla **drogi wojewódzkiej nr 801** (Wilga – Maciejowice – gr. woj.) opracowano kilka wariantów przebiegu przez teren gminy Maciejowice (w opracowaniu zaprezentowano 2 warianty).
 - Wariant podstawowy W1GP(801) – rekomendowany przez Władze Gminy Maciejowice.
Trasa prowadzona jest po północnej stronie wsi Bączki, Samogoszcz, po zachodniej stronie wsi Domaszew, południowej stronie wsi Oblin Grądkki, po południowej stronie wsi Oblin, po północnej stronie wsi Kochów, na dalszym odcinku po śladzie istniejącej drogi (801).
 - Wariant dodatkowy W2GP(801) – prezentowany również na materiale graficznym studium.
Trasa prowadzona jest po północnej stronie wsi Bączki, Samogoszcz, Domaszew, po północnej stronie wsi Oblin Gradki, po północnej stronie wsi Oblin, po północnej stronie wsi Kochów, na dalszym odcinku po śladzie istniejącej drogi (801).

- Dla **drogi wojewódzka nr 807** (gm. Kozienice – Maciejowice – Sobolew) opracowano kilka wariantów przebiegu przez teren gminy Maciejowice (w opracowaniu zaprezentowano 2 warianty).
 - Wariant podstawowy W1G(807) – rekomendowany przez Władze Gminy Maciejowice.
Trasa prowadzona jest po południowo-wschodniej stronie wsi Polik, po północno-zachodniej stronie linii 400kV, po zachodnich obrzeżach Maciejowic, po wschodniej stronie wsi Oblin, po zachodniej stronie wsi Przewóz przez północne obrzeża wsi Antonówka Świerzowska (w rejonie przeprowadzenia przez rz. Wisłę linii energetycznej 110kV), do projektowanego nowego mostu przez rz. Wisłę.
 - Wariant dodatkowy W2G(807) – prezentowany również na materiale graficznym studium.
Trasa prowadzona jest między wsiami Podzamcze, Oronne, po wschodniej stronie wsi Uchacze, po zachodniej stronie wsi Kawęczyn, po wschodniej stronie wsi Kochów do projektowanego nowego mostu przez rz. Wisłę.

Modernizacja, na fragmentach budowa ww. dróg umożliwi poprawienie rozwiązań sytuacyjnych, obejścia wsi, ograniczenie ilości skrzyżowań z drogami poprzecznymi,

ograniczenie ilości bezpośrednich zjazdów na tereny przylegające do dróg, budowę nowej przeprawy przez rz. Wisłę na przedłużeniu drogi nr 807.

✓ **Podstawowy układ wewnętrzny gminy tworzyć będą następujące modernizowane drogi:**

Drogi powiatowe:

- droga powiatowa nr 1325W - dr. woj. nr 807 – Polik – Pogorzelec – płu. gr. gminy,
- droga powiatowa nr 1349W - dr. woj. nr 807 – Podoblin – Podstolice – Nowe Kraski – Podlęż – dr. woj. nr 736,
- droga powiatowa nr 1350W- dr. woj. nr 801 – Maciejowice – Antoninówka Świerżowska – Antoninówka Wilczkowska – Podstolice,
- droga powiatowa nr 1352W - dr. woj. nr 801 – Wróble Wargocin – Kobylnica – dr. woj. nr 801,
- droga powiatowa nr 1353W - dr. woj. nr 801 – Uchacze – Kawęczyn – Strych – Małamówka.

Ważniejsze drogi gminne:

- nr 130704W - dr. pow. nr 1350W – Antoninówka Wilczkowska – Oblin – dr. woj. nr 801,
- nr 130705W - dr. woj. nr 801 (Maciejowice) – Kochów – rz. Wisła,
- nr 130706W - dr. woj. nr 801 – Kobylnica – dr. pow. nr 1352W,
- nr 130707W - dr. woj. nr 801 – Strych – dr. pow. nr 1353W,
- nr 130708W - dr. woj. nr 807 – Podzamcze – Małamówka – dr. pow. nr 1353W,
- nr 130709W - dr. woj. nr 801 – Domaszew – dr. gminna nr 130711W (Smolarnia)
- nr 130711W - dr. gminna nr 130702W – Samogoszcz – gr. gm. Łaskarzew (Budy Krępskie).

Pozostałe istniejące i projektowane drogi gminne stanowiąc będą układ uzupełniający.

✓ **Układ komunikacji zbiorowej – autobusowej**

- Komunikacja zbiorowa – autobusowa funkcjonować będzie w oparciu o zmodernizowany układ komunikacyjny (obejścia miejscowości w ciągu dróg woj. nr 801 i 807).
- Po wybudowaniu mostu przez rz. Wisłę w ciągu drogi woj. nr 807 również przewiduje się prowadzenie komunikacji autobusowej między gminami Kozienice i Maciejowice.
- Nowe trasy komunikacji autobusowej powinny być wprowadzane w mirę rozwoju sieci drogowej i zagospodarowania w ich sąsiedztwie.
- W miejscu przystanków autobusowych należy realizować zatoki autobusowe i wiaty przystankowe.

✓ **Obsługa ruchu na drogach**

- Na terenie gminy należy zapewnić odpowiednią sieć stacji paliw i zakładów obsługi pojazdów w mirę wzrostu ruchu na drogach.
- W rejonie dróg (głównie wojewódzkich nr 801 i 807) należy zapewnić sieć parkingów wraz z wyposażeniem (co wymaga przeprowadzenia szczegółowej analizy ruchu

pojazdów, własności terenów, atrakcyjności terenów w rejonie proponowanych miejsc itp.).

✓ **System ścieżek rowerowych**

W celu zwiększenia atrakcyjności pod względem turystycznym gminy Maciejowice należy przewidzieć prowadzenie ścieżek rowerowych nie tylko wzdłuż dróg wojewódzkich nr 801 807, ale również wzdłuż niektórych dróg powiatowych i gminnych (w nawiązaniu do projektu tras turystycznych opracowanych dla powiatu garwolińskiego – Garwoszlaki).

✓ **Parkowanie pojazdów**

Potrzeby parkingowe powinny być zabezpieczone na terenie lokalizacji własnej inwestora (działki budowlanej). Minimalna ilość miejsc parkingowych powinna być obliczona wg wskaźników w zależności od proponowanego zagospodarowania. Zalecane jest, aby w sporządzonych planach miejscowych i ich zmianach, określić minimalne wskaźniki parkingowe dla obiektów nowo wznoszonych i rozbudowywanych, na następującym poziomie:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 2 m.p./dom,
- dla obiektów administracji – 25 m.p./1000 m² p.uż.,
- dla handlu (sklepy, punkty usługowe) – 30 m.p./1000 m² p. uż.,
- dla hurtowni – 5 ÷ 15 m.p./1000 m² p.uż.,
- dla targowisk – 35 m.p./1000 m² pow. targowej lub 1,5 m.p./stoisko,
- dla zakładów produkcyjnych – 35 m.p./100 zatrudnionych,
- dla szkół ponadpodstawowych – 30 m.p./100 zatrudnionych,
- dla restauracji i kawiarni – 35 m.p./100 miejsc konsumpcyjnych,
- dla obiektów sportowych i rekreacyjnych - 20 m.p./100 użytkowników jednocześnie,
- dla przychodni zdrowia: rejonowych – 10 m.p./1000 m² p. uż.; pozostałych – 2 m.p./gabinet,
- dla klubów i domów kultury – 20 m.p./100 użytkowników jednocześnie,
- dla stacji obsługi samochodów – 4 m.p./1 stanowisko naprawcze,
- dla banków – 40 mp./1000 m² p.uż.,
- dla kościołów – 10 m.p./1000 mieszkańców,
- dla cmentarzy – 7 m.p./ha.
-

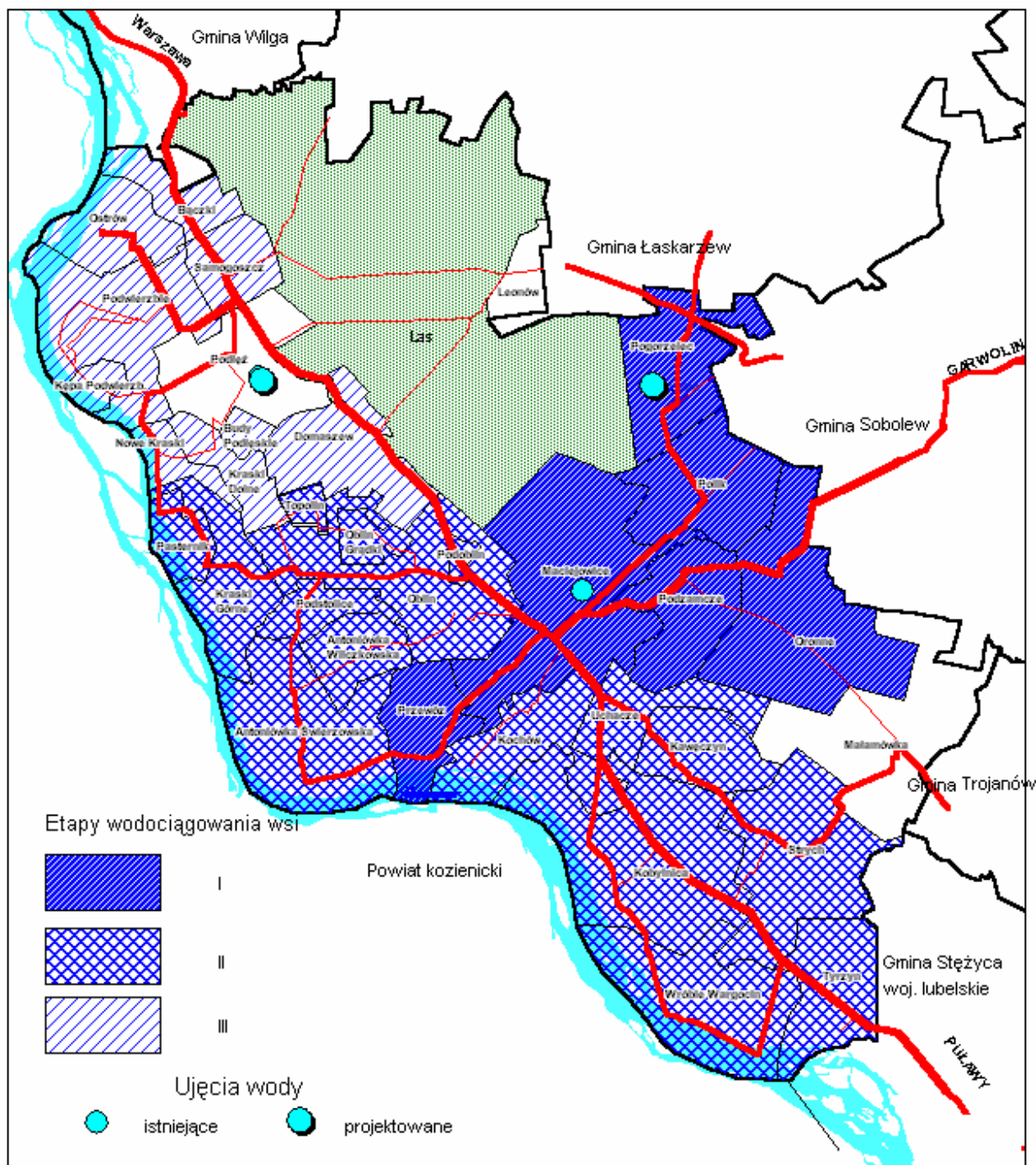
Dopuszcza się urządzenie parkingów ogólnodostępnych w obrębie terenów ulic – pod warunkiem zachowania wymaganych parametrów technicznych ulic i zgody zarządcy.

7. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

7.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Zbiorowe zaopatrzenie mieszkańców w wodę będzie w perspektywie rozwiązane we wszystkich miejscowościach gminy. W przyszłości do systemu tego powinny być sukcesywnie podłączane nawet posesje oddalone od zwartej zabudowy, posiadające obecnie własne rozwiązania, a także tereny przewidziane w planach pod nową zabudowę.

Głównym problemem pozostającym do rozwiązania w przyszłości jest sukcesywna rozbudowa systemu kanalizacji.



Opracowanie własne na podstawie danych UG Maciejowice

7.2. Usuwanie odpadów stałych

Zakłada się utrzymanie obecnie funkcjonującego systemu to jest selektywna zbiórka w gospodarstwach domowych i wywóz przez upoważnione przez Wójta podmioty zgodnie z obowiązującym na dany okres planem gospodarki odpadami.

7.3. Zaopatrzenie w ciepło i gaz

Budynki nadal będą ogrzewane indywidualnie. Gmina posiada możliwości techniczne zaopatrzenia w gaz sieciowy poprzez rozbudowę istniejącej sieci gazowniczej. Zainteresowanie mieszkańców gazyfikacją jest jednak obecnie małe ze względu na wysokie ceny gazu, jak również wysokie koszty jego doprowadzenia i instalacji. Przy dobrze funkcjonującym systemie zaopatrzenia w gaz z butli nie jest to sprawa pilna.

Perspektywiczne zaopatrzenie w gaz ziemny przewodowy będzie możliwe o ile zawarte będzie porozumienie pomiędzy dostawcą gazu i odbiorcami, po spełnieniu kryteriów ekonomicznej opłacalności dostaw gazu dla Przedsiębiorstwa Gazowniczego.

Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać nowobudowane sieci gazowe określa rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001r. (Dz.U. nr 97/2001 – dla gazociągów wybudowanych po 12.12.2001 r.). W liniach rozgraniczających dróg publicznych i niepublicznych stanowiących dostęp z terenów z zabudową mieszkaniową do dróg publicznych, należy rezerwować trasy dla sieci gazowej.

8. KIERUNKI ROZWOJU ELEKTROENERGETYKI

8.1. Kierunki rozwoju urządzeń ponadlokalnych

8.1.1. Sieci przesyłowe najwyższych napięć 400 kV i 220 kV

Na obecnym etapie planów rozbudowy systemu sieci przesyłowych w obrębie Warszawskiego Węzła Elektroenergetycznego, PSE Operator S.A. przewiduje przebudowę istniejącej linii 220 kV Kozienice – Siedlce do poziomu napięcia 400 kV z wykorzystaniem dotychczasowej trasy linii 220 kV. Pewna korekta trasy linii wystąpić może jedynie w wyprowadzeniu linii z rozdzielni 400 kV elektrowni Kozienice i wejściu jej w istniejący korytarz linii NN i WN w bezpośrednim rejonie skrzyżowania z Wisłą, po stronie gminy Maciejowice. Wariantowe trasy linii 400 kV pokazano na załączniku graficznym do kierunków studium.

Wymogi prawne dotyczące ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym wytwarzanym przez linie elektroenergetyczne najwyższych i wysokich napięć zawarto w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. (Dz. U. Nr 192 poz. 1882 i 1883), które określa dopuszczalne poziomy pól elektrycznych i magnetycznych w środowisku, zróżnicowane dla terenów pod zabudowę mieszkaniową i dla innych miejsc dostępnych dla ludności. Ze względu na skomplikowany sposób ustalania bezpiecznych odległości od linii 400 kV, 220 kV i 110 kV, budowanych na różnych słupach, według różnych katalogów, przyjmuje się, w oparciu o obliczenia dokonane dla w/w linii, że bezpiecznymi odległościami budynków mieszkalnych od skrajnych przewodów linii napowietrznych są:

- 33 m dla linii 400 kV (ok. 45 m od osi linii)
- 26 m dla linii 220 kV (ok. 38 m od osi linii)
- 14,5 m dla linii 110 kV (ok. 19 m od osi linii);

Lokalizacja obiektów mieszkalnych w odległościach mniejszych niż wyżej podane jest możliwa, jednak każdorazowo musi być poprzedzona procedurą pomiarową określoną w wymienionym na wstępie Rozporządzeniu Ministra Środowiska.

8.1.2. Sieci dystrybucyjne wysokiego napięcia 110 kV

Plany rozwojowe zakładu dystrybucyjnego (PGE Dystrybucja Warszawa-Teren Sp z o.o.) obsługującego odbiorców energii elektrycznej w gminie Maciejowice obecnie nie przewidują budowy na jej terenie stacji 110/15 kV oraz nowych linii WN 110 kV.

Akceptuje się istnienie linii przebiegających przez tereny gminy Maciejowice, z zastrzeżeniem możliwości ich konserwacji, remontów i prowadzenia właściwej gospodarki zielenią pod liniami (m.in. podcinka i wycinka drzew, zakaz nasadzeń zieleni wysokiej).

Zasilanie pracujących w gminie stacji 15/0,4 kV odbywać się będzie w dalszym ciągu ze źródeł zewnętrznych, czyli istniejących stacji 110/15 kV w Sobolewie i Garwolinie (zasilanie podstawowe) oraz Dęblinie (zasilanie rezerwowe).

W stosunku do istniejących na terenie gminy Maciejowice linii 110 kV obowiązuje zachowanie odległości ochronnych dotyczących lokalizacji w ich sąsiedztwie obiektów kubaturowych – zwłaszcza mieszkalnych. Wymogi ochronne omówiono w punkcie dotyczącym sieci przesyłowych.

8.1.3. Sieci dystrybucyjne średniego napięcia 15 kV

W celu poprawy parametrów technicznych energii SN 15 kV oraz niezawodności jej dostaw na całym obszarze gminy Maciejowice, uważa się za niezbędne wybudowanie dodatkowego połączenia magistralnego do linii Garwolin-Żabieniec, które w awaryjnym układzie połączeń zasilac będzie północno-zachodnie rejony gminy. Spowoduje to odciążenie istniejącej magistrali Sobolew-Maciejowice i złagodzi skutki ewentualnych jej awarii. Poprawa niezawodności zasilania gminy nastąpi również po uruchomieniu ciągu linii magistralnej Garwolin – Izdebnó - Promnik.

Studium akceptuje również budowę nowych linii SN 15 kV – lokalnych i ponadlokalnych, jeśli wynikać to będzie z aktualnych potrzeb i planów rozwojowych operatora systemu dystrybucyjnego. Akceptacja dotyczy również konserwacji i remontów linii istniejących, a także prowadzenia racjonalnej i bezpiecznej dla linii gospodarki zielenią – zarówno pod linią, jak i w jej bezpośrednim sąsiedztwie.

8.2. Kierunki rozwoju lokalnych sieci dystrybucyjnych

Rozwój urządzeń lokalnych (odgałęźne linie SN 15 kV, stacje trafo 15/0,4 kV, linie niskiego napięcia 0,4 kV) zasilających poszczególne wsie polega na modernizacji i rozbudowie urządzeń istniejących i dobudowie urządzeń nowych.

Wykonania pełnych modernizacji polegających na całkowitym demontażu urządzeń wyeksploatowanych, przestarzałych i montażu zastępujących je urządzeń nowoczesnych wymagają wsie: Bączki, Ostrów, Kępa Podwierzbiańska, Nowe Kraski, Kraski Górne, Pasternik, Topolin, Oblin Grądkki, Podoblin, Podstolice, Polik, Tyrzyn, Małamówka, Leonów.

Modernizacji częściowej obejmującej tylko niektóre, będące w złym stanie technicznym elementy sieci lokalnych wymagają wsie: Podwierzbie, Podłęź, Domaszew, Kobylnica, Kochów, Pogorzelec, Wróble Wargocin.

Oprócz działań modernizacyjnych o różnym zakresie, procesem ciągłym będzie budowa nowych elementów sieci lokalnych służących przyłączaniu nowych odbiorców na terenach nie uzbrojonych jeszcze w urządzenia elektroenergetyczne.

Istotnym kierunkiem rozwoju, wchodzącym w zakres zadań własnych gminy jest budowa, modernizacja i rozbudowa oświetlenia drogowego.

Z uwagi na olbrzymie koszty budowy sieci kablowych na rozległych terenach wiejskich, utrzymana zostanie zasada budowy sieci napowietrznych, ale już według najnowszych rozwiązań technicznych, z wykorzystaniem przewodów izolowanych i stacji 15/0,4 kV na słupach wirowanych.

Budowa sieci kablowych i stacji wewnętrznych racjonalna będzie do zasilania większych odbiorców przemysłowo-usługowych, a w odległej perspektywie do zasilania również odbiorców indywidualnych i obiektów komunalnych na terenach o dużej gęstości zabudowy (centralne rejony wsi Maciejowice). Decyzje o wyborze rodzaju zasilania podejmuje operator systemu dystrybucyjnego w porozumieniu z odbiorcą energii. W przypadku zaistnienia kolizji istniejących urządzeń energetycznych z planowanym zagospodarowaniem terenu dopuszcza się przebudowę kolidujących urządzeń na podstawie porozumienia zawartego (zgodnie z aktualnymi przepisami odrębnymi) pomiędzy dystrybutorem i wnioskodawcą przebudowy, .

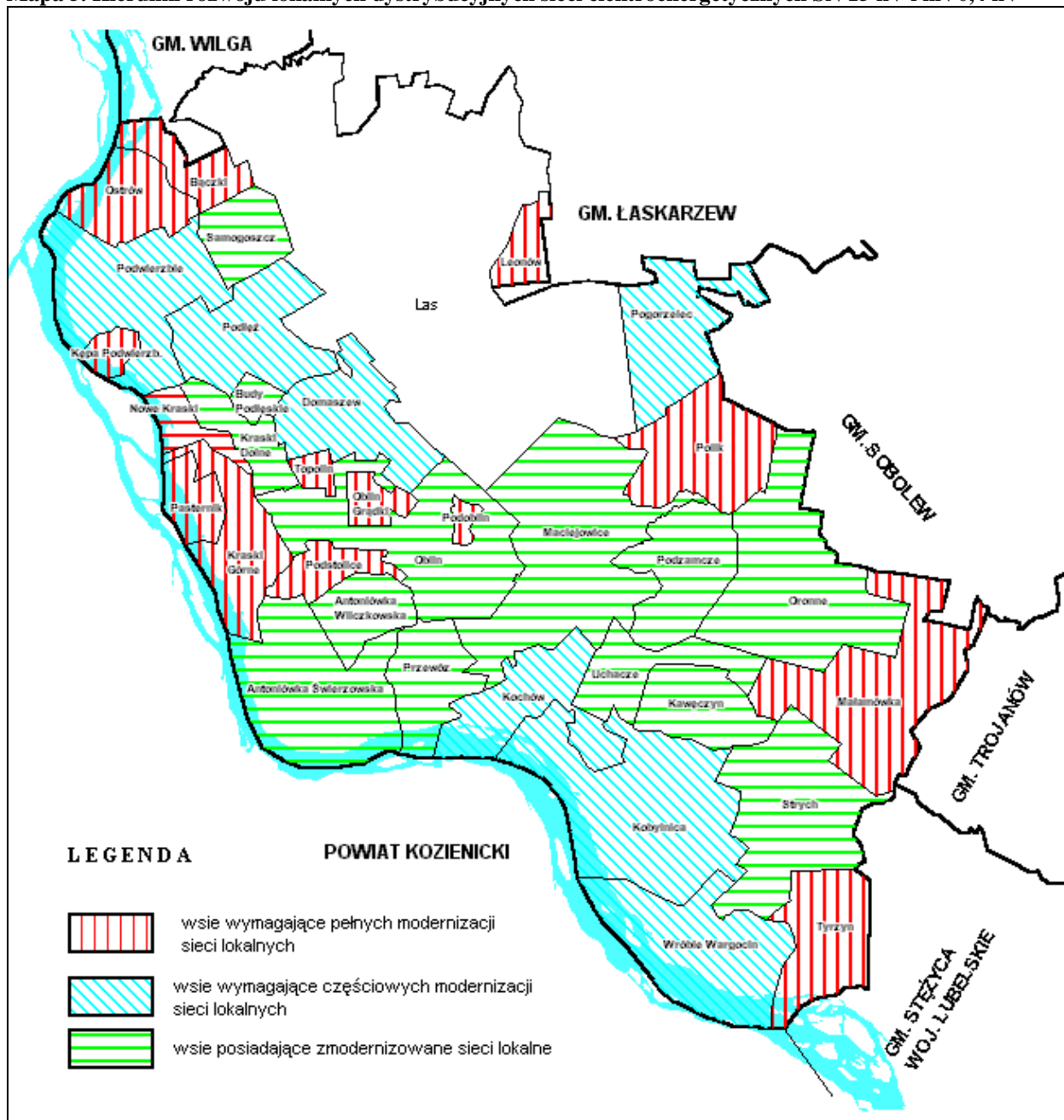
Inne ważne kierunki rozwoju elektroenergetyki to:

- racjonalizacja gospodarki energią elektryczną, stosowanie energooszczędnych technologii i odbiorników energii (w tym oświetlenia ulicznego),
- właściwa eksploatacja i konserwacja sieci i instalacji elektrycznych ograniczająca straty energii i zmniejszająca zagrożenia porażenia prądem,
- stosowanie nowoczesnych urządzeń automatyki sieciowej i sygnalizacji, w tym sterowanych radiowo łączników w sieciach średniego napięcia,
- budowa lokalnych, ekologicznych mini źródeł energii elektrycznej jakimi są elektrownie wiatrowe, słoneczne, biogazowe, wodne, czy też geotermalne.

Z uwagi na konieczność uzyskania przez Polskę w 2020 roku 15% udziału energii ze źródeł odnawialnych w ogólnym bilansie produkcji energii (wymóg *pakietu klimatycznego* ogłoszonego przez Komisję Europejską), coraz większą uwagę inwestorów przyciągać będą tereny posiadające korzystne warunki do budowy lokalnych źródeł energii elektrycznej, przy czym większe moce (od ok. 1 MW wzwyż) dotyczyć będą elektrowni wiatrowych, biogazowych oraz elektrociepłowni opalanych biomasą odpadową lub roślinami energetycznymi. Również teren gminy Maciejowice brany będzie pod uwagę jako miejsce lokalizacji w/w źródeł energii.

Kierunki rozwoju sieci dystrybucyjnych średniego napięcia i niskiego napięcia ilustruje mapa 5.

Mapa 5. Kierunki rozwoju lokalnych dystrybucyjnych sieci elektroenergetycznych SN 15 kV i nN 0,4 kV



9. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Na podstawie dokumentów posiadanych przez Urząd Gminy, na terenie gminy Maciejowice są lub będą realizowane w najbliższej przyszłości inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Inwestycje te dotyczą przebudowy dróg wojewódzkich oraz przebudowy istniejących i budowy nowych wałów przeciwpowodziowych. Obecnie trwa przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 807 Maciejowice-Żelechów-Łuków, a przebudowa drogi Nr 801 Warszawa-Wilga-Maciejowice-Dęblin jest przygotowywana do realizacji. W ostatnich latach została zrealizowana przebudowa obwałowania Wisły w południowej części gminy, a przebudowa pozostałej części wałów na terenie gminy jest przygotowywana i będzie realizowana w najbliższych latach. Około 2017 roku przewidywana jest budowa nowego odcinka obwałowania Wisły (1,8 km) położonego w południowej części gminy (od granicy z województwem lubelskim). Inwestycje te znacznie poprawią komfort i bezpieczeństwo jazdy na wymienionych drogach oraz zabezpieczą mieszkańców przed powodzią.

10. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, przewidywane do realizacji na terenie gminy, zawiera Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2008-2013, przyjęty uchwałą Nr XXX/175/09 Rady Gminy Maciejowice z dnia 18 września 2009 roku. Zawarte w tym planie zadania dotyczą w szczególności gospodarki wodno-ściekowej i infrastruktury drogowej.

W zakresie wodociągowania w planie przyjęto następującą kolejność realizacji zadań:

- Maciejowice – etap II (zakończone w 2009 roku),
- Maciejowice – etap III, Oronne oraz część wsi Kochów i część wsi Oblin (2009-2011),
- Podoblin, Domaszew, Podłęż, Samogoszcz, Bączki (2009-2010),
- Uchacze, Kawęczyn, Strych, Tyrzyn, Kochów, Kobylnica, Wróble-Wargocin (2009-2011),
- Ostrów, Podwierzbie, Kępa Podwierzbiańska, Podłęż, Kraski Dolne, Kraski Nowe (2010-2011),
- Oblin-Grądky, Topolin, Podstolice, Pasternik, Kraski Górne (2011-2012),
- Przewóz, Antoniówka Świerżowska, Antoniówka Wilczkowska (2012-2013).

W zakresie gospodarki ściekowej sformułowane w Planie zadania przedstawiają się następująco:

- modernizacja gminnej oczyszczalni ścieków (2009),
- budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Maciejowice oraz części wsi Kochów i Oblin (2008-2010),
- budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Oronne, Podzamecze, Uchacze, Kochów, Oblin (2011-2013).

Zadania w zakresie infrastruktury drogowej dotyczą przebudowy i modernizacji następujących dróg:

- przebudowa drogi gminnej nr 130713W od drogi powiatowej nr 1349W Oblin-Grądky, Topolin, do drogi powiatowej nr 1349W w miejscowości Oblin, na odcinku o długości 4 487 metrów (2008-2009),
- przebudowa drogi gminnej nr 130703W w miejscowościach Podłęż, Kraski Dolne, Nowe Kraski na odcinku o długości 2 640 metrów (2008-2009),
- modernizacja drogi gminnej w miejscowości Strych (2008-2009),

- modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Leonów (2009),
 - modernizacja drogi gminnej w miejscowości Antoniówka Wilczkowska (2009),
 - modernizacja drogi gminnej w miejscowości Kępa Kochów (2009),
 - modernizacja dróg gminnych w miejscowościach Podwierzbie, Kępa Podwierzbiańska, Domaszew (2009-2012),
 - modernizacja dróg gminnych w miejscowościach Polik, Pogorzelec, Tyrzyn (2009-2012),
 - modernizacja gminnych dróg osiedlowych w miejscowości Maciejowice (2009-2012),
 - poprawa bezpieczeństwa na drogach lokalnych gminy stanowiących połączenie z drogami wyższej kategorii oraz poprawa bezpieczeństwa dowozu dzieci do szkół na terenie gminy Maciejowice poprzez przebudowę dróg gminnych (2010).
- Poza wyżej wymienionymi, Plan zawiera szereg zadań z innych dziedzin. Są to:
- wymiana pokrycia dachowego na budynku Publicznej Szkoły Podstawowej im. T. Kościuszki Maciejowice (2009-2010),
 - budowa hali sportowej wraz z zapleczem socjalnym w miejscowości Maciejowice (2008-2010),
 - modernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Podłęż (2010-2011),
 - modernizacja placów zabaw dla dzieci na terenie gminy Maciejowice (2009),
 - budowa bieżni przy Publicznej Szkole Podstawowej i Publicznym Gimnazjum w Samogoszcy (2009),
 - modernizacja boiska sportowego przy Publicznej Szkole Podstawowej i Publicznym Gimnazjum w Samogoszcy (2010),
 - modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Maciejowice (2009-2010),
 - modernizacja Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji (2009-2010),
 - internet na terenie gminy Maciejowice (2009-2010),
 - rewitalizacja budynku zabytkowego Ratusza wraz z zagospodarowaniem Rynku w miejscowości Maciejowice -etap I (2010-2012),
 - rewitalizacja budynku zabytkowego Ratusza wraz z zagospodarowaniem Rynku w miejscowości Maciejowice -etap II (2010-2011),
 - dobudowa stołówki przy Publicznej Szkole Podstawowej i Publicznym Gimnazjum w Samogoszcy (2009-2011).

Całkowita wartość zawartych w Planie zadań wynosi 51,3 mln zł. W ich finansowaniu 15,0 mln zł mają stanowić środki własne, 28,9 mln zł środki UE oraz 7,4 mln zł inne fundusze zewnętrzne. Zaplanowane terminy realizacji inwestycji będą musiały być skorygowane, jeśli w odpowiednim czasie nie uda się pozyskać odpowiednich środków finansowych.

11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie gminy Maciejowice wyznaczone zostały obszary zagrożone powodzią zgodnie z opracowaniem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

W Studium gminy w/w obszary określone zostały graficznie na rysunku „Kierunki”.

Na wskazanych terenach obowiązują zakazy i nakazy gospodarowania podporządkowane przepisom odrębnym, a w szczególności ustawie - Prawo Wodne.

Na terenie gminy nie występują obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych.

Regulacja zabudowy terenów zagrożonych jest istotną częścią prowadzonej polityki w zakresie ograniczenia strat powodziowych. Sterowanie rozwojem zagospodarowania na obszarach zagrożenia powodziowego powinno polegać na świadomym oddziaływaniu na rzecz

hamowania wzrostu zagrożenia powodziowego przez wprowadzenie stosowych reguł i ograniczeń, dotyczących gospodarczego wykorzystania obszarów narażonych na zalewy wód powodziowych.

12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na terenie gminy Maciejowice obiekty lub obszary dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny występują we wsi: Kobylnica, Oblin. Na rysunku Studium oznaczone zostały graficznie oraz symbolem „PG” jako tereny powierzchniowej eksploatacji surowców udokumentowanych złóż kopaliny naturalnych określanych jako obszar górniczy zgodnie z ustawą – Prawo geologiczne i górnicze.

Na wskazanym obszarze obowiązują zasady zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi, a w szczególności:

- dla obszaru górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w trybie określonym przepisami odrębnymi, jeśli ustawa nie stanowi inaczej.

- jeśli przewidywane szkodliwe wpływy na środowisko będą nieznaczne rada gminy może podjąć uchwałę od odstąpienia od sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Dla terenu górniczego ustala się w zakresie ochrony środowiska:

- zachowanie zrównoważonego rozwoju, a w szczególności:
 - racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczym,
 - przywrócenie do stanu właściwego elementów przyrodniczych,
 - nie pogarszanie stanu środowiska przeciwdziałaniem wpływom powodującym degradację,
- rekultywację terenu w sposób poprawiający zmianę w istniejącym krajobrazie,
- nakaz prowadzenia eksploatacji złoża w sposób uniemożliwiający negatywny wpływ na środowisko, a w szczególności takich jego elementów jak powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, środowisko gruntowe i krajobraz,
- ograniczenie ewentualnych uciążliwości związanych z powierzchniową eksploatacją surowców do granic terenu do którego inwestor posiada tytuł prawny,
- wyznaczenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich związanych z eksploatacją złoża,
- dopuszczenie wielkości produkcyjnych zgodnie z Rozporządzeniem nr 68 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu położonego na terenie powiatów garwolińskiego, mińskiego i otwockiego. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 164 z dnia 13 lipca 2005 r., poz. 5193)
- zakaz zabudowy z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją złoża.

W Studium obszar górniczy wyznaczony został graficznie do obowiązkowego sporządzenia planu w oparciu o przepisy odrębne.

Poza obszarami udokumentowanymi złóż kopaliny naturalnych na terenie gminy Maciejowice zgodnie z wnioskami inwestorów wskazano tereny pod przyszłe potrzeby eksploatacji złóż surowców naturalnych oznaczone na mapie graficznie jako tereny poszukiwań złóż surowców naturalnych.

W przypadku powierzchniowej eksploatacji złoża obowiązują w/w zasady zagospodarowania złoża.

13. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH

Na terenie gminy nie występują tereny tej kategorii.

14.OBSZARY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

Na terenie gminy Maciejowice nie występują obszary wyznaczone do obowiązkowego sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² oraz obszary przestrzeni publicznych.

Obszarami do obowiązkowego opracowania planu są obszary górnicze (zgodnie z ustawą prawo geologiczno-górnictwa). Granice obszarów zostały wskazane graficznie na rysunku Studium „Kierunki”.

15. OBSZARY DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPORWADZENIA ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

W związku z planowanymi zmianami w zagospodarowaniu terenów gminy konieczne są zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych – zgodnie z oznaczeniami na mapie „Kierunki”. Granice w/w terenów przedstawiono graficznie na rysunku Studium i omówione szczegółowo w dziale II rozdziale I.

Zmiany te obejmują obszary istniejącej zabudowy i nowo-projektowanej. Główną zasadą wskazania obszarów jest koncentracja zabudowy jako podstawowy warunek ekonomicznego uzbrojenia i wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną.

Na etapie sporządzenia Studium nie jest możliwe wskazanie kolejności, ani priorytetów wyboru, które tereny winny być opracowane wcześniej – decyzja pozostawiona zostaje samorządowi gminnemu, który w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych dokonuje analizy zmian zagospodarowania przestrzennego gminy, ocenia postępy w opracowaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem zmian zachodzących na wskazanych terenach.

16. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy nie występują pomniki zagłady.

17. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Na terenie gminy nie wystąpiła potrzeba wyznaczenia obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Obszarami do rekultywacji są:

- wszystkie tereny po eksploatacji surowców zgodnie z przepisami szczególnymi po całkowitym zakończeniu ich eksploatacji.

18. INNE OBSZARY PROBLEMOWE

Na terenie gminy Maciejowice z uwagi na uwarunkowania oraz szczególne potrzeby zagospodarowania występują obszary problemowe związane z występowaniem istniejącej zabudowy znajdującej się w odległości mniejszej niż 100m od brzegów rzek i innych zbiorników wodnych występujących na terenie obszaru chronionego krajobrazu stosownie do rozporządzenia Nr 68 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 czerwca 2005r. w sprawie Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu położony na terenie powiatów garwolińskiego, mińskiego i otwockiego (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 164, poz. 5193) . Obszary problemowe zostały określone graficznie na mapie „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy”.

III. SYNTEZA I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ STUDIUM

Polityka przestrzenna gminy będzie wyrażać się w inicjowaniu działań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców. Wymaga to wyprzedzającego przygotowywania i uzbrajania terenów dla budownictwa mieszkaniowego i usługowego oraz działalności produkcyjnej, zwłaszcza w miejscowości gminnej, w której obserwuje się koncentrację ludności. Z tego względu będzie odbywała się dalsza rozbudowa sieci wodociągowej poprzez przyłączanie do niej części zabudowy rozproszonej, obecnie pozostającej poza tym systemem. Gospodarka ściekowa będzie rozwiązywana poprzez rozbudowę kanalizacji w miejscowości gminnej i miejscowościach przyległych dowóz ścieków do gminnej oczyszczalni ścieków z pozostałych miejscowości gminy. We współdziałaniu z Rejonem Energetycznym prowadzona będzie modernizacja sieci elektroenergetycznych, zapewniająca poprawę parametrów zasilania w energię elektryczną. Podjęte zostaną działania zmierzające do rozbudowy sieci gazowej.

Poprawa obsługi mieszkańców będzie osiągnięta m.in. przez dostosowywanie systemów oświaty i służby zdrowia do zmieniających się uwarunkowań, zwłaszcza demograficznych. Czynione będą też starania na rzecz poprawy warunków rozwoju kultury, sportu i rekreacji oraz zwiększenia bezpieczeństwa publicznego i zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Rozwój gospodarczy w warunkach gospodarki rynkowej odbywać się będzie poprzez wspomaganie przedsięwzięć prowadzących do uruchamiania lub powiększania skali produkcji i usług, a przez to do zmniejszania bezrobocia, wzrostu zamożności i lepszego zaspokajania potrzeb ludności.

Ochrona środowiska przyrodniczego powinna się odbywać poprzez egzekwowanie przepisów prawnych dotyczących ochrony przyrody, ochrony środowiska, lasów, ochrony gleb. Należy współdziałać z właścicielami gruntów i administracją leśną w realizacji zalesiania. Współpracując z odpowiednimi organami ochrony środowiska dążyć się będzie do wprowadzenia form ochrony prawnej środowiska w dostosowaniu do rangi występujących walorów. Ochronie wód służyć będą rozbudowa kanalizacji oraz zorganizowany system odbioru i utylizacji odpadów stałych. Ochronę powietrza atmosferycznego realizować się będzie poprzez stopniowe ograniczanie spalania węgla zastępując go olejem opałowym, drewnem i gazem ziemnym oraz wspomagając energią słoneczną.

Ochrona wartości kulturowych będzie polegała na utrzymaniu należytego stanu technicznego obiektów zabytkowych i uzgadnianiu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich przedsięwzięć w ustanowionych strefach ochrony konserwatorskiej, w odniesieniu do obiektów wpisanych do Rejestru Zabytków oraz obiektów zainteresowania konserwatorskiego.

Polityka przestrzenna gminy będzie realizowana poprzez sterowanie procesem sporządzania planów miejscowych, kierując się wskazaniem niniejszego studium oraz egzekwowanie przepisów prawa budowlanego. Obszarem szczególnego zainteresowania będzie miejscowość gminna Maciejowice. Dla pozostałych wsi przewiduje się dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej z dopuszczeniem usług wyznaczonych wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Rozwój terenów budowlanych winien być dostosowany do ruchu budowlanego w gminie w powiązaniu z dalszym wyposażaniem w zbiorcze systemy infrastruktury technicznej tj. kanalizację i gaz. Tereny dla rozwoju rekreacji w formie zabudowy letniskowej wyznaczono w atrakcyjnych miejscach, jako uzupełnienie istniejącej zabudowy letniskowej, jednorodzinnej i zagrodowej.

Spis map

<i>Mapa 1. Liczba ludności w 2008 roku i dynamika w latach 1988-2008.....</i>	<i>35</i>
<i>Mapa 2. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON w 2007 roku.....</i>	<i>37</i>
<i>Mapa 3. Powiązania komunikacyjne gminy.....</i>	<i>46</i>
<i>Mapa 4. Stan techniczny lokalnych dystrybucyjnych sieci elektroenergetycznych SN 15 kV i nN 0,4 kV zasilających wsie gminy Maciejowice.....</i>	<i>52</i>
<i>Mapa 5. Kierunki rozwoju lokalnych dystrybucyjnych sieci elektroenergetycznych SN 15 kV i nN 0,4 kV</i>	<i>77</i>